

**Univerzita Hradec Králové
Pedagogická fakulta**

Diplomová práce

2020

Zdeněk Poddaný

Univerzita Hradec Králové
Pedagogická fakulta
Katedra tělesné výchovy a sportu

Analýza hry světových družstev ve volejbalu po taktické stránce

Diplomová práce

Autor: Zdeněk Poddaný
Studijní program: N7504 – Učitelství pro střední školy
Studijní obor: NSSKIN – Učitelství pro střední školy – informatika
NSSKTV – Učitelství pro střední školy – tělesná výchova
Vedoucí práce: Mgr. Adrián Agricola Ph.D.
Oponent práce: Mgr. Adam Křehký

Hradec Králové 2020

Zadání diplomové práce

Autor:	Zdeněk Poddaný
Studium:	P15P0404
Studijní program:	N7504 Učitelství pro střední školy
Studijní obor:	Učitelství pro střední školy - informatika, Učitelství pro střední školy - tělesná výchova
Název diplomové práce:	Analýza hry světových družstev ve volejbalu po taktické stránce
Název diplomové práce AJ:	Analysis of volleyball world teams' play with focus on tactics

Cíl, metody, literatura, předpoklady:

Cíl práce: Pomocí dostupné literatury zmapovat herní funkce jednotlivce a pomocí dostupných videí (2015-2017) analyzovat strategii týmu (herní kombinace, styl nahrávače, obranu na síti i v poli, servis...) a porovnat tyto parametry mezi jednotlivými týmy a odhalit různé odchylky, které se mohou vyskytovat (rychlost nahrávky, přesnost, vzdálenost mezi hráči atd). Výzkumná část: Pomocí programu v Excelu analyzovat jednotlivé zápasy (zapsat jednotlivé výměny), tyto výměny vyhodnotit matematicko-statistickými metodami, data zpracovat a analyzovat a tím poukázat na možné taktické faktory úspěchu resp. neúspěchu.

HANÍK, Z., LEHNERT, M. a kol. Volejbal 1 herní dovednosti a kondice v tréninku mládeže. 1. vyd. Praha: Český volejbalový svaz, 2004. 518 s. HANÍK, Z., VLACH, J. a kol. Volejbal 2 učební texty pro školení trenérů. 1. vyd. Praha: Olympia, 2008. 346 s. ISBN 978-80-7376-078-6. KAPLAN, O. Volejbal technika, pravidla, herní systémy, průpravná cvičení. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 1999. 101s. ISBN 80-7169-762-1. SELINGER, Arie a Joan ACKERMANN. Arie Selinger's power volleyball. 1st ed. New York: St. Martin's Press, 1986, 268 p. ISBN 9780312049157.

Garantující pracoviště: **Katedra tělesné výchovy a sportu,
Pedagogická fakulta**

Vedoucí práce: **Mgr. Adrián Agricola, Ph.D.**

Oponent: **Mgr. Adam Křehký**

Datum zadání závěrečné práce: **5.1.2016**

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce Mgr. Adriána Agricoly Ph.D. a uvedl jsem všechny použité zdroje a literaturu.

V Hradci Králové dne.....

.....

Zdeněk Poddaný

Prohlášení

Prohlašuji, že diplomová práce je uložena v souladu s rektorským výnosem č. 1/ 2013 (Řád pro nakládání se školními a některými jinými autorskými díly na UHK).

V Hradci Králové dne.....

.....

Zdeněk Poddaný

Poděkování

Děkuji Mgr. Adriánu Agricolovi, Ph.D. za věcné poznámky a odborné vedení, čas a ochotu při vypracování diplomové práce.

Anotace

PODDANÝ, Zdeněk. *Analýza hry světových družstev ve volejbalu po taktické stránce*. Hradec Králové: Pedagogická fakulta Univerzity Hradec Králové, 2020. 92 s. Diplomová práce.

Diplomová práce se zaměřuje na charakteristiku hry nejlepších družstev ve volejbalu z pohledu taktiky. V teoretické části přibližuje a popisuje vývoj volejbalu, pravidel a taktiky. Následně je v teoretické části popsána taktická příprava na utkání a popsány herní činnosti jednotlivce a herní systémy. Ve výzkumné části práce analyzujeme utkání na Olympijských hrách v roce 2016, popisujeme herní systémy týmů a rozdíly mezi nimi. Z vypracované statistiky dále hodnotíme úspěšnosti nahrávače, útoku, obrany, podání a příjem podání.

Klíčová slova: volejbal, taktika, analýza hry

Annotation

PODDANÝ, Zdeněk. *Analysis of volleyball world teams' play with focus on tactics*. Faculty of Education, University of Hradec Králové, 2020. 92 pp. Diploma Thesis.

The thesis focuses on the characteristics of the best volleyball teams in terms of tactics. The theoretical part describes the history of volleyball, rules and tactics. Subsequently, the theoretical part describes the tactical preparation for the game and describes the individual game functions and game systems. In the research part of the thesis we analyze the games at the Olympic Games in 2016 and describe the game systems of the teams and the differences between them. From the statistics we evaluate the success of the setter, attack, defense, serve and serve reception.

Keywords: volleyball, tactics, game analysis

Obsah

ÚVOD.....	1
1 O VOLEJBALU	2
2 HISTORIE A VÝVOJ VOLEJBALU.....	4
2.1 Vývoj pravidel a hry od roku 1895 do 20. let 20. století	4
2.2 Vývoj pravidel a hry v 30. letech 20. století	6
2.3 Vývoj pravidel a hry v 40. letech 20. století	7
2.4 Vývoj pravidel a hry v 50. letech 20. století	8
2.5 Vývoj pravidel a hry v 60. letech 20. století	9
2.6 Vývoj pravidel a hry v 70. letech 20. století	10
2.7 Vývoj pravidel a hry v 80. letech 20. století	10
2.8 Vývoj pravidel a hry v 90. letech 20. století	11
2.9 Vývoj pravidel a hry od roku 2000 do současnosti.....	12
3 STRATEGIE A TAKTIKA VOLEJBALU	14
3.1 Faktory ovlivňující strategii a taktiku	14
3.1.1 Fyzické předpoklady	15
3.1.2 Dovednosti jednotlivce.....	15
3.1.3 Herní vyspělost družstva	16
3.1.4 Mentální připravenost a odolnost týmu.....	16
3.1.5 Hra soupeře	16
3.1.6 Vlastní představa o hře	17
3.2 Dělení taktiky	17
3.2.1 Individuální taktika	17
3.2.2 Skupinová taktika.....	18
3.2.3 Týmová taktika.....	18
4 TAKTICKÁ PŘÍPRAVA NA UTKÁNÍ	19
4.1 Teoretická příprava na utkání	19
4.2 Praktická příprava na utkání	20
4.3 Taktika servisu	20
4.4 Taktika přihrávky	22
4.5 Taktika nahrávky.....	24
4.6 Taktika obrany	26
4.6.1 Taktika obrany na síti.....	26

4.6.2	Taktika obrany v poli	32
4.7	Taktika útoku	41
4.7.1	Taktika útoku prvním sledem.....	42
4.7.2	Taktika útoku druhým sledem.....	42
4.7.3	Taktika útoku třetím sledem.....	45
4.7.4	Taktika útoku nahrávače	46
4.8	Taktika střídání a oddechových časů	46
5	CÍL PRÁCE, ÚKOLY PRÁCE, VÝZKUMNÉ OTÁZKY	49
5.1	Cíl práce	49
5.2	Úkoly práce	49
5.3	Výzkumné otázky	49
6	METODIKA	50
6.1	Charakteristika zkoumaného souboru	50
6.2	Způsob sběru, analýzy a zpracování dat	50
7	VÝSLEDKY	54
7.1	Analýza čtvrtfinálového utkání Brazílie – Argentina	54
7.2	Analýza čtvrtfinálového utkání Itálie – Írán	58
7.3	Analýza semifinálového utkání Rusko – Brazílie.....	62
7.4	Analýza semifinálového utkání Itálie – USA	66
7.5	Analýza finálového utkání Itálie – Brazílie	71
7.6	Celkové výsledky o odpovědi na výzkumné otázky	75
8	DISKUZE.....	79
9	ZÁVĚR.....	82
10	REFERENČNÍ SEZNAM	84
	Seznam obrázků	87
	Seznam tabulek	89
	Seznam videí	90
	Seznam příloh.....	92

ÚVOD

Volejbal se řadí mezi nejpobulárnější míčové sporty na světě. Od svého vzniku, který se datuje na konec 19. století, si postupně získával své fanoušky a hráče a rozšířil se do celého světa. Volejbal se postupem času měnil jak v rámci pravidel, tak inovací, které jednotlivé země zaváděly pro překonání svého soupeře. Nové inovace týmy kopírovaly a zdokonalovaly, aby v dalším měření sil mohly zvítězit.

Novodobá podoba volejbalu se zcela liší od původní hry. V dnešní době je volejbal v podání těch nejlepších týmů velice dynamický, rychlý a přesný. Týmy mohou svou hru založit na různých systémech obrany a útoku a vybrat si z nich ty, které budou nejlépe reflektovat silné stránky svých hráčů. Vlastní herní systémy však týmy musí uzpůsobit i hře soupeře a vytvořit si tak taktický plán zápasu.

Cílem této diplomové práce je detailně analyzovat a popsat hru nejlepších týmů světa. Rádi bychom čtenáři přiblížili moderní prvky a nejčastěji využívané systémy, které mohou dále sloužit jako inspirace k tréninku moderních prvků a zdokonalení hry. Diplomová práce je rozdělena na teoretickou část a výzkumnou část.

V teoretické části diplomové práce chceme pomocí dostupné literatury zmapovat vývoj volejbalu, volejbalových pravidel a taktiky, abychom čtenáři přiblížili změny, které ovlivnily podobu dnešního sportu. Dále se práce zaměřuje na popsání taktiky a faktorů ovlivňujících taktický plán, který je jedním z nejdůležitějších základních parametrů hry. Významným podíl na stanovení správné taktiky je sledování a analýza hry protihráče, která je také popsána v teoretické části. V dalších kapitolách teoretické části pak popisujeme a charakterizujeme činnosti jednotlivce z pohledu taktiky, útočné a obranné systémy a možné taktické prvky, kterými je možné reagovat na hru soupeře.

Ve výzkumné části analyzujeme utkání z Olympijských her z roku 2016 a především přiblížujeme a objasňujeme taktiku a herní systémy nejlepších týmů světa. K analýze utkání využíváme vlastní program v Excelu, do kterého zapisujeme každou výměnu zápasu. Data následně zpracováváme v kontingenční tabulce, která nám umožňuje třídít informace podle potřebných parametrů. Z takto připravených analýz jsme vypracovali detailní statistiku, která se v mnohých ohledech liší od statistik oficiálních. Následně jsme každý zápas popsali a uvedli rozdíly v taktice a herních systémech. K zodpovězení výzkumných otázek jsme vypracovali i celkovou statistiku všech utkání, podle které jsme mohli odpovědět na výzkumné otázky a popsat klíčové body hry světových družstev.

1 O VOLEJBALU

Volejbal je řazen mezi síťové a míčové sporty. Během utkání se snaží dvě družstva získat bod tím, že zamezí druhému týmu míč přehrát na druhou polovinu hřiště nebo ho donutí k chybě. Každá rozehra začíná podáním jednoho z týmů. Po úspěšném podání na stranu soupeře musí tým během nejvíce tří doteků dopravit míč přes síť k soupeři. Jakmile se jednomu z družstev nepodaří přehrát míč na druhou stranu nebo se dopustí chyby, je druhému týmu připsán bod a výhoda podání. Bod je dílčí jednotkou setu, který tým získá po dosažení 25. bodu. Platí zde však pravidlo, že musí být rozdíl ve skóre alespoň dva body, jinak set pokračuje tak dlouho, dokud jeden z týmů toto pravidlo nesplní. K výhře celého utkání musí tým získat tři sety. Pokud je stav na sety 2:2, následuje tzv. tie-break (zkrácená sada), kterou získá tým, jež první dosáhne 15. bodu. I zde platí stejné pravidlo jako u setů předchozích (Juřík, 1993).

V zápase proti sobě nastupují dvě šestičlenná družstva. Týmy odděluje síť, která rozděluje hřiště na dvě poloviny o rozměrech 9 x 9 metrů. Horní páska sítě je ve výšce 243 centimetrů a anténky jsou umístěny na síti přímo nad postranními čarami, které společně vymezují zónu přeletu míče. Na každé polovině hřiště jsou 3 metry od sítě vyznačeny útočné čáry, jež tvoří území, z kterého mohou útočit pouze hráči přední řady (Buchtel, 2005).

K volejbalu se používá speciální míč, který pro české soutěže vyrábí značka Gala. Všeobecně k volejbalu slouží míče o velikosti 5 a hmotnosti po nafouknutí 260 – 280 gramů. Míč je oproti jiným druhům míčů z ostatních sportů výrazně lehčí a měkčí a tudíž předchází hrozbě zranění (Haník, 2014).

Každou volejbalovou rozehru definuje mnoho herních situací, které dělí Haník (2014) podle počtu hráčů, jež se jí zúčastňují:

1. Týmové herní činnosti – situace, do kterých se přímo zapojují všichni členové družstva. Tuto sekci dále Haník (2014) člení do dvou komplexů:
 - a) Po podání soupeře – týmový herní komplex, jehož úkolem je co nejlépe zpracovat přilétající míč a připravit si tak možnost k útoku.
 - b) Po vlastním podání – týmový herní komplex, jehož úkolem je co nejúčinněji založit obranu a pokusit se zmařit útok soupeře.
2. Skupinové herní činnosti – situace, které společně řeší pouze část hráčů. Pro lepší pochopení uveďme několik případů: útočné kombinace mezi nahrávačem a útočícími hráči, součinnost hráčů při příjmu podání, seskupování dvojbloku či trojbloku.

3. Individuální činnosti – vzniklé situace musí každý hráč řešit pomocí naučených a osvojených činností. Pro správné osvojení níže zmíněných činností je nutné ovládnout správnou techniku. Tyto individuální činnosti dále Haník (2014) dělí:
- a) Činnosti při kontaktu s míčem – rozeznáváme základních šest činností jednotlivce: nahrávku, útočný úder, blokování, vybírání, příjem a podání.
 - b) Činnosti mimo kontakt s míčem – jedná se o činnosti, které hráč využívá k přípravě na jednotlivé činnosti, přesun hráčů při rozehrě na správné místo. Obecně můžeme říci, že se jedná o jakoukoliv činnost, při které nedochází ke kontaktu hráče s míčem.

Důležité je však zmínit, že osvojení těchto tří složek je nutné pro hráče, kteří se věnují tomuto sportu profesionálně. Správné ovládnutí techniky vede k taktickému využití jednotlivých složek roze hry a tím k ovládnutí celého zápasu. Nelze totiž řešit herní kombinaci – např. příjem plachtícího podání, pokud hráč neovládá základní techniku, vedoucí k správnému řešení této činnosti (Dovalil et al., 2012).

2 HISTORIE A VÝVOJ VOLEJBALU

Pro správné pochopení novodobé strategie a taktiky ve volejbalu, je nutné se ohlédnout zpět k začátkům. Historie, vývoj hry a pravidel nám naznačuje, jakým směrem se světový moderní volejbal bude ubírat.

Vznik volejbalu se datuje do roku 1895, kdy se Williamu G. Morganovi podařilo vymyslet bezkontaktní hru. Zkombinováním tří sportů vznikl revoluční sport, který si hned od počátku získal spoustu příznivců. Morganovi se v této hře povedlo skloubit různé prvky her – z tenisu převzal síť, z basketbalu dribling neboli odbití, duši z basketbalového míče a z baseballu rozdělení na směny. Díky silné základně YMCA (Young Men's Christian Association) se volejbal rychle rozšířil do celého světa. Jelikož tento sport neměl z počátku ucelená pravidla, můžeme na světě najít několik variant tohoto sportu. Za zmínku jistě stojí volejbal 9 proti 9, který drží základní prvky volejbalu, avšak v pár odchylkách se od klasického volejbalu liší (Kaplan 1999; Vrbenský, Ejem & Větrešák, 2016).

První dochovaná úprava pravidel byla vydána až v roce 1916 v USA a to pod hlavičkou YMCA a Národní asociace vysokoškolského sportu. Tato pravidla jsou lokálního charakteru a tak se téměř 30 let čekalo na založení mezinárodní volejbalové federace FIVB (1947), která pravidla definitivně sjednotila a dovolila tím porovnání volejbalu ve světovém měřítku. První mistrovství světa proběhlo v roce 1949 v bývalém Československu. Od tohoto mistrovství do roku 1966 se uskutečnila ještě čtyři mistrovství, poté se již hraje v pravidelných intervalech čtyř let. Zlomový rok pro volejbal přichází i v roce 1961, kdy se při zasedání MOV (Mezinárodního Olympijského výboru) v Aténách pořadatelé zavázali zařadit volejbal do programu Olympijských her v roce 1964. Olympijský turnaj se od tohoto data pořádá každé čtyři roky a pro volejbalovou komunitu je považován za nejcennější (Kaplan 1999; Vrbenský et al., 2016).

Vývoj samotné hry se lišil v jednotlivých zemích. Pravidla jsou určujícím bodem vývoje volejbalu, protože omezují hráče v herních činnostech, a tím i ve vývoji taktiky.

2.1 Vývoj pravidel a hry od roku 1895 do 20. let 20. století

Mezi největší šířitele volejbalu patří mezinárodní síť poboček YMCA a také americká vojska, která se do ostatních zemí dostávala v rámci válečných operací (Kaplan, 1999). Níže v tabulce 1 je uveden vznik základen volejbalu v jednotlivých státech.

Tabulka 1. Vznik základen volejbalu (Vrbenský et al., 2016, upraveno)

1900	Kanada	1910	Filipíny
1905	Čína	1912	Uruguay
1906	Kuba	1915	Egypt a Francie
1908	Japonsko	1917	Brazílie
1909	Portoriko	Počátek 20. let	SSSR

Na Dálném Východě dochází k velice rychlému rozšíření a oblíbenosti tohoto sportu. Již v roce 1913 je volejbal zařazen v rámci 1. ročníku Olympijských her Dálného Východu, což je pět let po představení volejbalu na zmíněném kontinentě. Velkou zásluhu na rozvoji těchto her má tehdejší ředitel místní pobočky Elwood S. Brown, který volejbalovou soutěž řídil a pozval i další týmy z ostatních států. Prvního ročníku se zúčastnily Filipíny, Japonsko a Čína. Hrál se podle upravených pravidel E. S. Browna, kde proti sobě nastupovala družstva o devíti hráčích a možnost přehrát míč pouze třemi doteky. Tento způsob hry zvláště přispěl k „technicko-taktickému“ rozvoji hry, specializaci hráčů a objevu nejdůležitějších prvků útočné hry – nahrávku a smeč (Potašnik, 1952; Vrbenský et al., 2016).

Na severoamerickém kontinentu můžeme sledovat spíše vývoj pravidel než samotný „technicko-taktický“ vývoj. V roce 1916 dochází k sjednocení pravidel pod hlavičkou YMCA a Národní asociace vysokoškolského sportu (NCAA). Celkový vývoj volejbalu v USA je však výhradně spojen se vzdělávacími institucemi. I přes vznik volejbalové federace v roce 1928 se v USA a Kanadě nehrálo klubové mistrovství. Existují zde pouze celostátní soutěže univerzit a středních škol. Některé soutěže mají i drobné odchylky od pravidel (např. podávat může i libero) (Potašnik, 1952; Vrbenský et al., 2016).

V Československu se volejbal šíří především pomocí místních poboček YMCA, armádních praporů, ale hlavně díky vysokoškolskému sportu. Již v roce 1920 můžeme najít zmínky o první soutěži, kterou byl armádní pohár za účasti pěti posádek. První oficiální mistrovství republiky proběhlo v roce 1924 a i přes změnu systému, počtu týmů či změně názvu soutěže se o mistra republiky hraje do současnosti. První společná pravidla platná pro Československo vydaná YMCA se datují do roku 1923 (jedná se o překlad pravidel amerických). Do tohoto roku je volejbal hrán způsobem „vše dovoleno“, nebyl omezen počet úderů, byl možný dribling (hráč mohl hrát několikrát po sobě) a set končil předem dohodnutým počtem míčů (malá hra 11 bodů, střední hra 15 bodů a velká hra 21 bodů). Od roku 1924 jsou zakázány více jak tři údery, od roku 1925 jsou soutěžní utkání hrána do 15 bodů, od roku 1926

je zakázán „nett-ball“ (tečování sítě míčem při podání) a v roce 1928 je zakázáno smečování hráčů zadní řady (Matiášek, Tobolka & Stibitz, 1959; Potašnik, 1952; Vrbenský et al., 2016).

Vývoj techniky a taktiky určovaly nejlepší týmy, které byly kopírovány ostatními. V této době se zpravidla uplatňuje systém 3 – 3, neboli systém dvojic. Každý z nahrávačů nahrával právě jednomu smečaři. Zprvu úspěšné tahání míče při útoku je nahrazováno tvrdým úderem – dnešní smečí. Obranu týmy preferují jednoblokem – každý hráč blokuje jednoho hráče. Míče v poli se nejčastěji vybíraly či přihrávaly odbitím obouruč vrchem nebo jednou rukou. Za chybu byl považován míč tažený či jakýkoliv dvojdotek. Servis týmy realizovaly především spodem. Před zavedením trenéra organizaci hry obstarával kapitán. Výstroj byla nedostatkovým zbožím a nemusela být pro tým stejná, mnoho hráčů nastupovalo v civilních kalhotách a polobotkách či bez bot (Matiášek, Tobolka & Stibitz, 1959; Potašnik, 1952; Vrbenský et al., 2016).

2.2 Vývoj pravidel a hry v 30. letech 20. století

Ve třicátých letech 20. století dochází k obrovskému rozmachu volejbalu, jak dokazuje rostoucí počet družstev, klubů a soutěží. Zastřešující institucí na našem území je Československý volleyballový a basketballový svaz (ČVBS) ve spolupráci s Českou obcí sokolskou (ČOS). Vznikají tak velmi silné sokolské týmy, které konkurují nadvládě vysokoškolských klubů. Významným širitelům na našem území jsou i trampové, kteří pořádají osadní turnaje, ze kterých posléze vzniká Mistrovství trampských osad (posléze přejmenována na Trampskou volleyballovou ligu). Od roku 1931 je pořádáno Mistrovství republiky v kategorii žen (Potašnik, 1952; Vrbenský et al., 2016).

Mezinárodní zápasy byly v této době stále ojedinělé, hlavním organizátorem se stala především YMCA, která pořádala reciproční zájezdy s přátelskými utkáními, ale také ČOS v rámci Vsesokolských sletů a přeborů Svazu slovanského sokolstva. Díky těmto zápasům bylo možné porovnat vývoj techniky a taktiky v této době. Taktika Československé reprezentace se nijak nemění od dvacátých let, důraz byl kladen na správné pojetí techniky. Systém dvojic postrádal pestrost a rychlost nahrávek, bránící tým dokázal snadno odhalit, kdo bude útočit, mohl tak včas zformovat obranu jak v poli, tak i na síti. Zastaralý systém hry a taktiky byl prověřen v roce 1933, kdy sehrál výběr nejlepších hráčů Strakovy akademie a Marathonu utkání s Estonci z klubu Kalev Tallinn. V utkání hladce zvítězili hosté z Estonska a to díky nové taktice. Razantnímu bočnímu podání – u nás nazývaném „eston“, seskupováním vícečlenného bloku proti útoku soupeře a hlavně pestřejšímu hernímu systému, kdy nahrávač nahrával oběma smečařům. Česká odbíjená let třicátých měla slabiny především v útočné hře, kdy se týmy

zaměřovaly především na překonání bloků technikou úderu. Díky novým poznatkům z mezinárodních utkání dochází k dalšímu rozvoji techniky a taktiky, které si začínají osvojovat přední družstva (Matiášek et al., 1959; Vrbenský et al., 2016).

Volejbalová pravidla v tomto období nedoznala výrazných změn. Jedinou změnou, která přichází v roce 1935, je opětovné povolení blokovat a útočit hráčům zadní řady. Toto pravidlo nikterak nevedlo k rozvoji „technicko-taktickému“, jelikož dovoľovalo útočit a bránit stále stejnému hráči (Matiášek et al., 1959; Potašnik, 1952; Vrbenský et al., 2016).

2.3 Vývoj pravidel a hry v 40. letech 20. století

Toto období je můžeme charakterizovat velkým útlumem v období válečném a prudkém poválečném vzestupu. Za dob války většina volejbalových spolků přechází do tradičních sportovních klubů, aby nadále mohly tento sport provozovat. Sokolské kluby, které ve třicátých letech sklízely velké množství úspěchů, byly rozpuštěny, stejně jako sdružení YMCA a mnoho dalších sportovních spolků. Ukončení válečného běsnění v roce 1945 a celkové společenské uvolnění je jedním z nejdůležitějších okamžiků. V roce 1946 se ČVBS rozděluje na dva samostatné svazy a ustanovuje se tím Český volleybalový svaz (ČVS), který se po roce přejmenovává na Československý volleybalový svaz (ČSVS). Nově se také otevírá možnost mezinárodního styku. Četná jsou v tomto období mezinárodní utkání a především vyjednávání o ustanovení mezinárodní volejbalové federace. Jak již bylo výše zmíněno, Mezinárodní volejbalová federace (FIVB) byla založena roku 1947 v Paříži. Od tohoto roku se diváci a hráči mohli těšit na Mistrovství světa a Mistrovství Evropy (Potašnik, 1952; Vrbenský et al., 2016).

Rok po založení FIVB je uspořádáno Mistrovství Evropy mužů v Římě, kterého se zúčastnilo 6 týmů. O rok později se koná Mistrovství světa mužů a Mistrovství Evropy žen v Praze. Celkem se zúčastnilo 10 družstev mužů a 7 družstev žen. Českoslovenští volejbalisté a volejbalistky si vedli skvěle, Mistrovství Evropy mužů naši volejbalisté opanovali, o rok později jak družstvo mužů, tak žen padlo s výběrem SSSR a skončilo shodně na druhém místě (Potašnik, 1952; Vrbenský et al., 2016).

Již na těchto turnajích se ukazuje další vývoj systému a taktiky. Stávající systém Československa stále neupustil od zastaralé hry dvojic. Tento systém se vyznačoval vysokou nahrávkou a dlouhým rozběhem smečujícího hráče. Tento způsob hry se opíral o tři vyrovnané smečáře, celá hra tím stála na výkonech těchto hráčů. Nezapojením nahrávačů do útoku tak znamenalo slabinu v momentě, kdy se smečář ocitl uprostřed sítě mezi nahrávači. Jako inspirativní se ukazuje hra volejbalistů z SSSR, kteří opouštějí systém dvojic, nahrávají

ve výskoku a překvapují obranu druhým úderem přes síť. Všimnout si můžeme inovací, kdy se soupeř snaží překvapivě nahrát a tím usnadnit svému smečáři útok proti nesrovnanému bloku. Vysoké nahrávky jsou nahrazovány rychlými a plochými nahrávkami (Potašnik, 1952; Vrbenský et al., 2016).

Na nový systém hry volejbalistů z SSSR reaguje i Československá reprezentace s novým herním systémem od Jana Fiedlera postavená na křížné přihrávce, klamavém výskoku při nahrávce a zrychlené nahrávce na své smečáře. Nově se zde objevují posty smečující nahrávač a nahrávající smečař. Nový systém vede hráče k větší všestrannosti. Pravidla v roce 1949 dovolují útočit pouze třem předním hráčům, tímto pravidlem jsou smečáři nuceni naučit se i obraně v poli. Od roku 1942 je dovoleno hrát jakoukoli částí těla od kolen nahoru (Potašnik, 1952; Vrbenský et al., 2016).

2.4 Vývoj pravidel a hry v 50. letech 20. století

Padesátá léta jsou pro československý volejbal označována jako začátek zlaté éry. FIVB organizuje během této doby šest velkých turnajů. Čtyřikrát je to Mistrovství Evropy a dvakrát Mistrovství světa. U nás je volejbal ovlivněn komunistickým režimem, který v roce 1952 reorganizuje tělovýchovu, jež má přímý vliv na volejbalové oddíly. Odbíjenkáři (jak jsou této době volejbalisté nazýváni) jsou povinni startovat podle pracovních profesí v Dobrovolných sportovních organizacích (DSO). Dochází tak k zániku některých již tradičních klubů a vzniku nových (Stibitz, 1968; Vrbenský et al., 2016).

Novým volejbalovým prvkem v této dekádě je odbití obouruč spodem, který poprvé ve své publikaci popsal doc. František Stibitz. Do této doby se všechny míče vybírají pouze odbitím prsty nebo jednou rukou. Kontakt míče s nespojenými pažemi rozhodčí posuzovali jako chybu, tudíž doc. Stibitz inovoval odbití jednou rukou – spojení zápěstí obou paží tak, aby vznikla co největší odrazová plocha. Publikace je přeložena a vydána téměř po celém světě a mnohé státy tuto novinku začínají trénovat a zařazovat do herních činností (Stibitz, 1968; Vrbenský et al., 2016).

Volejbal se na mezinárodní úrovni dále rozvíjí. „*Po pokusu s dynamickou taktikou o rychlý a překvapivý útok se začal s větším úspěchem zkoušet r. 1951 systém vbíhajícího nahrávače*“ (Matiášek et al., 1959, s. 57). Dále Matiášek et al. (1959, s. 57) uvádí: „*Moderní dynamické pojetí je založeno na rychlé útočné hře, jež spočívá v tom, že vysílá hráče ze zadní řady jako nahrávajícího do útoku k síti, aby všichni tři hráči u sítě mohli být využiti k zakončení*

útoke. Hlavním účelem je zesílení útoku pomocí fintování nahrávek, smetčí, aby neměl soupeř možnost k seskupení bloků.“

Zajímavé jsou i změny pravidel v tomto období. Nově je zavedena útočná čára (3 metry od sítě), která vymezuje území pro útok hráčů zadní řady. Tito hráči dále nesmějí blokovat. Přísně je posuzována čistota úderu obouruč vrchem. Blokujícím hráčům je zakázáno přesáhnout pažemi na stranu soupeře. Změna pravidel v tomto období vede hráče k větší univerzálnosti. Již není možno mít pouze hráče útočící a bránící. Hráče zaměřené především na útok je nutné hráče naučit hře v poli a hráče defenzivní pak cvičit v útoku a v obraně na síti. Pravidlo o čistotě odbití vede hráče k rychlejšímu rozhodování a přesunu těla pod míč, tak aby mohlo dojít k čistému odbití. Nová pravidla z této dekády nutí hráče k dalšímu rozvoji. Celkově se volejbal pravidly začíná podobat dnešnímu modernímu volejbalu (Potašnik, 1952; Vrbenský et al., 2016).

2.5 Vývoj pravidel a hry v 60. letech 20. století

V tomto období přichází další úspěchy naší reprezentace, která vybojovala osm medailí na mezinárodních soutěžích. Úspěchy volejbalové reprezentace na kurty přilákaly velké množství mládeže. V roce 1961 je registrovaných již 115 tisíc hráčů a mnozí další hrají rekreačně a pro zábavu. Politické uvolnění dovolilo roku 1965 vrátit původní názvy klubů a také navrátit zkonfiskovaný majetek. Obrodný proces je však zastaven invazí vojsk Varšavské smlouvy (Stibitz, 1968; Vrbenský et al., 2016).

Nový trend se objevuje na mezinárodní scéně. Tím je již v předchozí kapitole zmíněný „bagr“, neboli odbití obouruč spodem. Přepracovanou verzi doc. Stibitze předvádí Japonci, kteří zavádějí tento prvek jako opěrný bod své hry. Dalším novým prvkem je i plachtící podání (Kobrlé & Ejem, 1973; Stibitz, 1968; Vrbenský et al., 2016).

„Ve volejbalovém rejstříku se stále více objevuje „bagr“, podle metodického názvosloví „spodní odbíjení obouruč“. Dnes je ovšem situace taková, že „bagrování“ se stává pro každého hráče a hráčku módou. Ovšem je třeba skoncovat také s názorem, že tento volejbalový prvek je východiskem z nouze. I když značně zpomaluje hráčovu reakci, to znamená, že ho nenutí k rychlému startu a pohybu, aby se dostal „pod míč“ k vrchnímu odbití obouruč, je velkou výhodou při příjmu tvrdého podání. Vylučuje z větší části možnosti dvojdoteku. A to je pro závodníky pohodlnější a bezpečnější. V posledních letech podpořilo užívání bagru i plachtící podání, tzv. japonské. K jeho zneškodňování tímto způsobem nebylo mnohdy vyhnutí“ (Vrbenský et al., 2016, s. 64).

Dále Vrbenský et al. (2016) uvádějí, že se pravidla v této éře výrazně nezměnila. Zpřísněno je posuzování čistoty odbití obouruč vrchem, které je nyní posuzováno i z hlediska akustického.

2.6 Vývoj pravidel a hry v 70. letech 20. století

Sedmdesátá léta se v Československu nesou ve znamení stagnace. Probíhá proces normalizace tělovýchovy po roce 1968 a ten je zakončen sjezdem ČSTV roku 1973 v Praze. Na tomto sjezdu jsou vytvořena opatření, která povedou ke zkvalitnění reprezentačních týmů pro Olympijské hry a to včetně volejbalu (Kaplan & Buchtel, 1987; Vrbenský et al., 2016).

V 70. letech se reprezentační družstva žen i mužů účastní mnoha mezinárodních soutěží včetně neslavně proslulé olympiády v Mnichově. Největšími úspěchy našich družstev v této dekádě jsou v roce 1971 stříbrné medaile z Mistrovství Evropy jak pro mužský, tak ženský tým (Vrbenský et al., 2016).

Celosvětově dochází k úpravám volejbalových pravidel. Poprvé jsou zavedeny anténky, které ohraničují prostor na síti, kde je dovoleno míč odehrát na stranu soupeře. Je stanoven časový limit 5 sekund, do kterého je nutné uvést míč do hry po znamení rozhodčího. Do praxe se uvádí sankce za zdržování hry a dotek bloku přestává být prvním odbitím družstva (nepočítá se do třech možných odbití). Dalším novým pravidlem je nutnost vyhození míče do vzduchu před podáním. Trenér může vystřídat hráče pouze šestkrát (místo stávajících dvanácti), což značně ovlivňuje jeho taktické možnosti (Kaplan & Buchtel, 1987; Vrbenský et al., 2016).

Světové týmy bez výjimky uplatňují systém s vbíhajícím nahrávačem (systém 5 + 1), který umožňuje nahrávat třem hráčům přední řady. Volejbal se stává doménou vysokých hráčů, kteří mají lepší fyzické předpoklady k útoku a obraně na síti. Následující roky se nesou ve zkvalitňování systému s vbíhajícím nahrávačem a výběrem těch nejvyšších hráčů do reprezentačních týmů (Kaplan & Buchtel, 1987; Vrbenský et al., 2016).

2.7 Vývoj pravidel a hry v 80. letech 20. století

V osmdesátých letech sláva československého volejbalu ve světě opět stoupá. Největšími úspěchy v této dekádě je stříbrná medaile z Mistrovství Evropy z roku 1985 a třetí místo z prestižního Poháru světa v Japonsku. I ženy dosahovaly úspěchů, a to zejména na evropské scéně, kde v roce 1987 získaly bronzové medaile na Mistrovství Evropy. Závěr 80. let už však tak zdařilý není. Poprvé v historii se reprezentace mužů nekvalifikuje na Mistrovství Evropy

v roce 1989 a taktéž umístění našich mládežnických družstev na mezinárodní scéně nejsou nijak slavná (Vrbenský et al., 2016).

V 80. letech došlo opět k několika úpravám pravidel. Bylo zakázáno clonění při podání a výraznou změnou je i zákaz blokovat podání. Dále byly zavedeny tresty za nevhodné chování a to jak mezi sety, tak i před zápasem. Poslední změnou v tomto desetiletí byla možnost výběru míče nebo strany při losování kapitánů před zápasem. Dříve se losovalo pouze o první podání a strana byla pevně stanovena (Buchtel, 2005; Vrbenský et al., 2016).

Světové reprezentace zdokonalují systém s vbíhajícím nahrávačem. Hráči jsou vedeni k užší specializaci na jednotlivé posty a zdokonalují činnosti, které jsou pro daný post potřeba. Nahrávku provádí výhradně nahrávač, který se stává dirigentem hry (Buchtel, 2005; Vrbenský et al., 2016).

2.8 Vývoj pravidel a hry v 90. letech 20. století

Volejbal začíná být celosvětově velmi populární a propagovaný. Vedle šestkového volejbalu se začíná výrazně prosazovat volejbal plážový, kde nás velmi úspěšně reprezentují páry Palinek – Pakosta a z žen Celbová – Dosoudilová. Po otevření našich státních hranic odchází mnoho hráčů a hráček do zahraničních klubů a tím klesá kvalita domácí soutěže. V tomto desetiletí je úspěšnější reprezentace žen, které získávají dvě sady medailí z Mistrovství Evropy z roku 1993 a 1997. Nejlepším umístěním mužů je 4. místo na Mistrovství Evropy v roce 1999 (Haník, 2014; Vrbenský et al., 2016).

I v devadesátých letech dochází k malým úpravám pravidel. Nově se hráč může dotknout míče kteroukoliv částí těla, a to včetně nohy. Je prodloužena třímetrová čára i mimo hřiště pomocí přerušovaných čar. Trenér má povoleno dočasně opustit lavičku. Pokud v zápase dojde ke stavu 2:2 na sety, hraje se poslední rozhodující set, tzv. tie-break, který končí dosažením 17. bodu, a to bez nutnosti dvoubodového rozdílu. Nejdůležitějším pravidlem v této éře je bezpochyby zavedení specializované pozice – libera. Libero je defenzivní hráč, který v profesionálním volejbalu nahrazuje v poli blokaře (mnohdy nejvyšší hráče v družstvu) a organizuje příjem servisu a obrany v poli (Buchtel, 2005; Malý 1990; Vrbenský et al., 2016). Útočný systém doznal změn v podobě rychlosti nahrávky. Nejlepší týmy realizují ploché a rychlé nahrávky prvním a druhým sledem a to i z horších příjmů. Vysoké nahrávky družstva realizují již pouze výjimečně, a to především v nepřehledných situacích a špatných příjmech. (Buchtel, 2005; Vrbenský et al., 2016).

2.9 Vývoj pravidel a hry od roku 2000 do současnosti

Na začátku nového tisíciletí došlo ke stabilizaci Českého volejbalového svazu. I nadále pokračuje odliv nejlepších českých hráčů a hráček do zahraničí, čímž je zasažena kvalita ligy – drobnou kompenzací jsou příchody zahraničních posil do českých družstev. Kluby se stávají plně profesionálními (Vrbenský et al., 2016).

České reprezentace mužů i žen zdaleka nedosahují takových výsledků, jako v minulosti. V tabulce 2 se můžeme podívat na přehled pořadí reprezentačních týmů na Olympijských hrách, který dokládá propad České volejbalové reprezentace. Po celých těchto dvacet let nebyly v seniorské kategorii na významných turnajích, jako jsou Mistrovství Evropy nebo Mistrovství světa, získány žádné cenné medaile. Za dílčí úspěchy lze považovat 4. místo na domácím Mistrovství Evropy v Ostravě a 4. místo ve Světové lize v roce 2003, kam se však tým mužů dostal jako náhradní tým za výběr Argentiny a i díky neúčasti nejlepších týmů. Za další úspěchy můžeme považovat vítězství v Evropské lize mužů v roce 2004 a žen v roce 2012 a 2019. Zde však musíme podotknout, že tato soutěž je v Evropě druholigová bez účasti nejlepších evropských týmů (Haník, 2014; Vrbenský et al., 2016).

Velké pozornosti se však v posledních deseti letech dostává českému plážovému volejbalu, a to hlavně díky ženskému páru Kolocová – Sluková, který pravidelně vozil ty nejcennější medaile ze světových soutěží. Po dlouhodobé spolupráci se jejich tým rozpadl a vznikl nový úspěšný pár Hermannová – Sluková, který navázal na předchozí úspěchy (Vrbenský et al., 2016).

V tomto období dochází k velmi výrazné změně v pravidlech. V roce 2001 byla zrušena hra formou ztrát. Nyní se započítává bod po každé odehrané rozeře. 1. – 4. set se hraje do 25 bodů a pátý, rozhodující set, do 15 bodů. Ve všech setech musí být dosaženo vítězství minimálním rozdílem dvou bodů. Zrušení hry formou ztrát má výrazný vliv na volejbal a taktiku. Od této chvíle je každá výměna hodnocena bodem, přestává převažovat význam obrany a začíná se do popředí volejbalu dostávat servis jako jeden z nejdůležitějších pilířů hry (Haník, 2014; Vrbenský, Vrbenský et al., 2016).

Družstva častěji zapojují útok třetím sledem. Novou útočnou variantou je útok ze zóny VI, který se stává velice účinným v kombinaci s útokem prvního sledu. Nahrávač má díky této variantě k dispozici vždy čtyři hráče, kteří mohou útočit. Týmy dále zdokonalují nahrávky na signál, které realizují i v těžkých situacích, aby zabránili seskupení bloku soupeře (Haník, 2014; Vrbenský, Vrbenský et al., 2016).

Tabulka 2. Přehled pořadí reprezentačních týmů na OH (Vrbenský et al., 2016, upraveno)

Rok a místo konání	Zlatá medaile	Stříbrná medaile	Bronzová medaile
1964 Tokio	Sovětský svaz	Československo	Japonsko
1968 Mexiko city	Sovětský svaz	Japonsko	Československo
1972 Mnichov	Japonsko	Německá demokratická republika	Sovětský svaz
1976 Montreal	Polsko	Sovětský svaz	Kuba
1980 Moskva	Sovětský svaz	Bulharsko	Rumunsko
1984 Los Angeles	Spojené státy americké	Brazílie	Itálie
1988 Soul	Spojené státy americké	Sovětský svaz	Argentina
1992 Barcelona	Brazílie	Nizozemsko	Spojené státy americké
1996 Atlanta	Nizozemsko	Itálie	Jugoslávie
2000 Sydney	Jugoslávie	Rusko	Itálie
2004 Athény	Brazílie	Itálie	Rusko
2008 Peking	Spojené státy americké	Brazílie	Rusko
2012 Londýn	Rusko	Brazílie	Itálie
2016 Rio de Janeiro	Brazílie	Itálie	Spojené státy americké

3 STRATEGIE A TAKTIKA VOLEJBALU

Strategii chápeme jako „*předem promyšlený plán způsobu sportovního soupeření vedoucí ke splnění vytyčeného cíle*“ (Lehnert, Novosad & Neuls, 2001, s. 26). Ve sportovních hrách strategie představuje kompletní sadu možností, které hráč může využít pro řešení jednotlivých situací (Císař, 2005).

Slovo taktika pochází z řeckého slovního spojení „taktiké techné“, což znamená umění seřadit vojsko. Taktika ve sportu se v mnohém neliší právě od bojové taktiky, protože i zde se jedná o soubor metod a prostředků, které vedou k porážení soupeře. Cílem taktiky je úspěšné vedení sportovního boje a správné řešení herní situace způsobem, který povede k vítězství. Taktika vždy vychází ze strategie, kterou můžeme považovat za předem připravený plán (Holoubek, 2005; Lehnert et al., 2001).

Volejbal je dynamický a svým způsobem velmi specifický sport. Ve většině týmových sportů má hráč určitý čas (milisekundy, sekundy) k vytvoření nějakého, rychlého zopakování taktiky, pozdržení hry za účelem urovnání myšlenek. Například v basketbalu může hráč vyčkat na správnou situaci při driblinku, v hokeji má zase útočník možnost při útoku přibrzdit a zformovat útok. V tomto ohledu se volejbal odlišuje tím, že míč je potřeba udržet ve vzduchu a jednotliví hráči mají velice omezený kontakt s míčem a tudíž i minimální rozhodovací čas na to, jak s kontaktem vynaložit. Z tohoto důvodu je nutné mít taktiku již před zápasem dobře nastudovanou, aby v rozhodujícím okamžiku hráči bez velkého přemýšlení tzv. naskočila a hráč odehrál míč podle stanovené taktiky (Buchtel, 2005; Haník, 2014).

Ve volejbale je naprosto zásadní týmová spolupráce a komunikace mezi hráči. Je důležité si uvědomit, že je v tomto sportu velká koncentrace hráčů na relativně malém prostoru. Pro trenéra je stěžejní zvážit, které hráče postavit vedle sebe, aby fungovala sportovní chemie (Kobrlé & Ejem, 1973).

3.1 Faktory ovlivňující strategii a taktiku

Na taktiku hry se musíme dívat jako na celek, který je složen z mnoha dílků. Všechny tyto dílky musí být v rovnováze, aby mohlo dojít ke splnění nastolené taktiky. Určujícími faktory k úspěšné taktice, které nezmiňujeme níže, zajisté patří i aktuální zdravotní stav a podmínky pro výkon hráče (Hohmann, Lames & Letzelter, 2010).

Faktory strategie a taktiky, které zmiňují Hohmann et al. (2010):

- Fyzické předpoklady
- Dovednosti jednotlivce
- Herní vyspělost družstva
- Mentální připravenost a odolnost týmu
- Hra soupeře
- Vlastní představa o hře

3.1.1 Fyzické předpoklady

Dobré fyzické předpoklady hráčů jsou pro elitní světové týmy naprosto nezbytné. Výška hráče, pohyblivost, rychlost a mnohé další fyzické předpoklady musí trenér zvážit před nastolením taktiky. Jistě stojí zmínit i hráče, kteří i přes podprůměrné fyzické předpoklady hrají na té nejvyšší úrovni. Musíme však dodat, že to jsou spíše výjimky, které potvrzují pravidlo. Podíváme-li se na tento příklad ve volejbalu, můžeme zmínit poměrně běžný nižší vzrůst nahrávače – trenér pak musí uzpůsobit obranu v poli, protože nemůže očekávat stejný blokařský výskok po hráči s menším vzrůstem (Buchtel, Ejem & Vorálek, 2011; Hohmann, et al., 2010).

3.1.2 Dovednosti jednotlivce

Kontrola míče je zásadní dovednost kvalitního hráče. Dovednost ovládnutí míče, přesnost provedení úderu, umění zopakovat stejný úder za různých podmínek několikrát po sobě, jsou měřitelným parametrem dovednosti jednotlivce ve volejbalu a nezbytné pro kvalitního hráče (Haník, Němec, Tlstovičová & Novák, 2008).

Každý trenér by měl při určování taktiky zohlednit dovednosti svých hráčů. I přesto, že může být taktika předem určena a stanovena, nemusí být díky nedostatečným dovednostem správně provedena. Trenér tak musí volit vždy ideální prostředky k tomu, aby byla jeho taktika naplněna (Hohmann et al., 2010; Koblík & Ejem, 1973).

Špičkové týmy věnují dovednostem jednotlivce významné množství času. Jedná se o neustálé opakování úderů, aby se plně zautomatizovaly. Až po absolvování těchto cvičení se přechází k herním kombinacím a nácviku taktiky (Haník et al., 2008).

3.1.3 Herní vyspělost družstva

Mladý nebo zkušený tým? I to hraje důležitou roli při vytváření taktiky. Trenér musí zohlednit schopnosti a dovednosti celého družstva jako celku. I v tom může spočívat klíč k vyhranému zápasu. Mladý hráč pochopitelně vytváří během hry více chyb a nepřesností, než jeho zkušenější a vyspělejší spoluhráč, může ho však převyšovat v rychlosti, obratnosti či výskoku, které se se stářím zhoršují (Hohmann et al., 2010; Koblle & Ejem, 1973).

Někdy je tudíž vhodné postavit na hřiště více mladých dravých hráčů, v určitých případech je lepší zařadit do týmu více starších a zkušenějších volejbalistů. V zápasech mohou nastat i situace, kdy je lepší volbou pustit na hřiště herně horšího hráče, který však svou povahou a projevem tým uklidní a ten se dostane zpět do své zápasové pohody. Všechny tyto možnosti musí mít trenér na paměti a být schopen se ve vypjatých okamžicích dobře takticky rozhodnout (Haník et al., 2008; Hohmann et al., 2010).

3.1.4 Mentální připravenost a odolnost týmu

V posledních letech se stále více dostává do popředí světového sportu význam psychiky, která výrazně ovlivňuje výkon hráče. Týmy na reprezentačních i klubových úrovních mají kolem sebe tým profesionálů včetně psychologa, který jim pomáhá s výkonem a učí je různé techniky, jak zvládat vypjaté situace a eliminovat rušivé vlivy (Koblle & Ejem, 1973; Slepíčka, Hošek & Hátlová, 2009).

Podle provedených výzkumů psychika sportovce ovlivňuje výkon z 50 – 70 %. Při vytváření taktiky je nutné dívat se i na tento aspekt. Je hráč schopný provést daný úkol i pod velkým tlakem? Je schopný dodržovat určenou taktiku i v situaci, kdy se psychicky necítí dobře? Odhalit vnitřní pohodu hráče je důležité pro profesionálního trenéra, který svůj tým a jednotlivé hráče musí dobře znát a v rozhodujících fázích zápasu se dobře rozhodnout. (Haník et al., 2008; Koblle & Ejem, 1973; Slepíčka et al., 2009).

3.1.5 Hra soupeře

Studium hry soupeře je v dnešním sportovním odvětví základem pro stanovení taktických pokynů. Každé dobré družstvo by mělo mít kolem sebe tým odborníků, specializujících se na analýzu hry soupeře. Analýza vychází ze statistik a pozorování. Odborníci mají za úkol detailně prozkoumat různé aspekty hry soupeře, ať už se jedná právě o fyzické předpoklady, vyspělost, psychiku či dovednosti. Zkoumají se však také statistiky hráčů, jejich procentuální úspěšnost v různých činnostech a nejčastěji realizované herní kombinace. Trenérovi pak předávají kompletní schéma hry soupeře, podle kterého vytváří tréninkový plán pro období

před tímto utkáním a také pro stanovení taktiky pro daný zápas (Císař, 2005; Matiašek et al., 1959; Severini, 2014).

3.1.6 Vlastní představa o hře

Podle Dovalila et al. (2012) existují dva systémy, jak se stanovuje schéma a styl hry družstva, od kterých vznikají další transformace. V 1. systému hraje autoritativní roli vedení družstva – do klubu většinou přichází hvězdní hráči (např. pro uspokojení sponzorů, fanoušků, vlastních potřeb) a až poté se do klubu přivádí trenér, po kterém vedení klubu žádá stanovení ideálního schématu a herního stylu podle již získaných hráčů. V 2. systému má vedení družstva jasnou představu o schématu a herním stylu, hledá proto vhodného trenéra, který se ideálně ztotožní s představou klubu. Až poté si trenér (případně i vedení klubu) přivádí hráče, kteří jsou schopni a jsou ideální pro realizaci zvoleného schématu a herního stylu.

Důležitým prvkem je i kontrola a dodržování herního stylu a taktických pokynů během utkání. Často se hráči uchylují k volbě jednoduššího řešení situace v psychicky a fyzicky náročných situacích. Je potřeba tyto aspekty vnímat a vlastní hru přetransformovat podle aktuálního stavu hráčů nebo vystřídat hráče, kteří již neplní taktické pokyny a systém hry (Dovalil et al., 2012; Haník & Vlach, 2008).

3.2 Dělení taktiky

Podle Haníka (2014) a Buchtela (2005) můžeme taktiku dělit podle počtu hráčů, kteří mají plnit taktické pokyny. Je nezbytné toto dělení vnímat v souvislosti s herními systémy (týmová taktika), herními kombinacemi (skupinová taktika) a s individuálním herním jednáním (individuální taktika).

Velkým rozdílem českých družstev oproti světovým týmům je nedostatek taktické přípravy. Je běžné, že špičkové týmy mají kolem sebe dva a více specialistů, kteří zajišťují informace o soupeři, vypracovávají analýzy zápasů a statistiky, a to i během utkání. Teoretická příprava na zápas mnohdy zabere hráčům několik hodin. V českých podmínkách je čas věnující se teoretické části stále nedostatečný (Císař, 2005; Haník 2014).

3.2.1 Individuální taktika

Soubor taktických pokynů, které jsou určené pro jednoho hráče a jsou mu přizpůsobené podle herní výkonnosti a fyzických předpokladů. Pro lepší orientaci si můžeme vyjmenovat

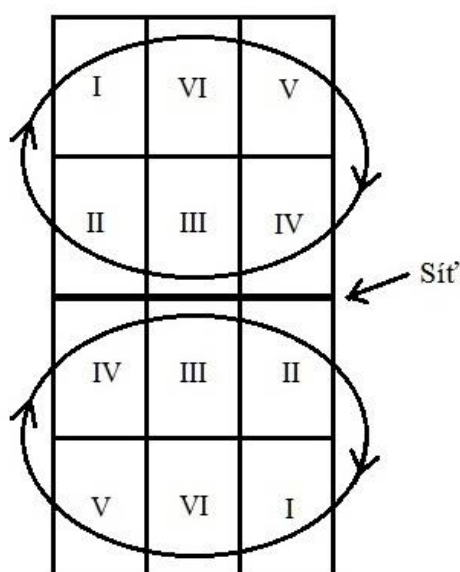
několik příkladů: styl nahrávky nahrávače, umístění nahrávky, volba útočného úderu, volba směru úderu (Buchtel, 2005; Haník, 2014).

3.2.2 Skupinová taktika

Jedná se o taktické pokyny, které jsou společné pro 2 – 5 hráčů. Taktické pokyny jsou úzce spjaté s herními kombinacemi. Vyjmenovat můžeme uskupení hráčů při příjmu podání, volbu útočné kombinace (na signál / bez signálu) po příjmu podání, seskupování bloku a mnohé další (Buchtel, 2005; Haník, 2014).

3.2.3 Týmová taktika

Týmová taktika definuje hru družstva. Týmové taktické pokyny mohou být obecné, které dokážeme vztáhnout i na skupinovou a individuální taktiku – např. budeme hrát odvážně a pestře i za cenu chyby nebo budeme hrát opatrně a vyčkávat na chybu soupeře. Konkrétní týmová taktika je určující pro útočnou a obrannou taktiku – např. rozestavení hráčů v poli při příjmu, při útoku ze zóny IV. a mnohé další (Buchtel, 2005; Haník, 2014).

Obrázek 1. Rozdělení zón hřiště a rotace hráčů (Haník, 2014, upraveno)

4 TAKTICKÁ PŘÍPRAVA NA UTKÁNÍ

Příprava na utkání je důležitým prvkem, který má vliv na výsledek zápasu. Správně stanovená taktika dokáže hlavní zbraně soupeře eliminovat a umožnit hráčům lépe bránit a útočit. Trenéři a jejich podpůrný tým k taktické přípravě používají moderní technologie, které dokáží určit nejčastější herní kombinace, pravidelnost útoku hráčů a jejich preferované směry nebo odhalit slabiny hráčů při příjmu podání (Data Projet s.r.l., 2014; Krpač, 2011).

4.1 Teoretická příprava na utkání

Teoretická taktická příprava začíná pro hráče 2 – 3 dny před daným zápasem. Pro trenéra a jeho podpůrný tým tato příprava začíná mnohem dříve a zabere velké množství času. Tým okolo trenéra musí shlédnout a analyzovat odehrané zápasy soupeře. Musí správně určit týmovou taktiku, která povede k vítězství v utkání (Císař, 2005; Haník, 2014; Krpač, 2011).

Taktické porady před zápasem bývají nejčastěji dvě. Při první poradě se sejde celý tým, druhá porada je již rozdělena podle postů. Samostatně se připravují nahrávači a blokaři. Poté se sejdou přihrávající smečaři, libera a univerzální hráči. Obvykle každý z hráčů dostane několik papírů s informacemi o soupeři, které jsou velmi podrobné (Císař, 2005; Haník, 2014; Krpač, 2011).

Porada se věnuje nejčastějším herním kombinacím soupeře:

- a) Útok po dobré a špatné přihrávce
- b) Distribuce nahrávek v jednotlivých postaveních

Určí se taktické pokyny k obraně soupeře a příjmu podání:

- a) Obrana soupeře po dobré a špatné přihrávce
- b) Obrana soupeře po vybraném míči
- c) Systémy příjmu podání v jednotlivých rotacích

Dále probíhá příprava na jednotlivé protihráče:

- a) Úspěšnost útoku jednotlivců
- b) Směry útoku
- c) Typy útoku (smeč, lob, „ulívka“)
- d) Typy a směry servisu
- e) Úspěšnost přihrávky
- f) Přednosti a slabiny hráče (např. nadprůměrná výška – bude lépe blokovat, ale hůř vybírat míče v poli)

Je potřeba, aby byli hráči na taktické poradě plně koncentrovaní a zapamatovali si co nejvíce informací a detailů, které později mohou v zápase rozhodnout. Přípravy probíhají za pomoci videa, kdy se na velkém plátně promítají jednotliví hráči a určité části zápasu. Teoretické přípravy by měly trvat maximálně 45 minut, aby se hráči dokázali plně soustředit. Bezprostředně poté následuje trénink, kde se teoretická část převádí do praxe (Císař, 2005; Krpač, 2010b).

4.2 Praktická příprava na utkání

Teoretické poznatky z taktické porady je potřeba převést na pohybové vzorce, které pak hráči v jednotlivých situacích uplatní. Při tréninku je kladen důraz na vysoký počet opakování, aby hráči získali herní jistotu (Krpač, 2010b; 2011).

Nejčastěji se praktický nácvik taktiky trénuje v základní sestavě. Ta se následně připravuje na soupeřovy silné a slabé stránky, které na tréninku reprezentuje zbytek spoluhráčů. Během jednotlivých cvičení dochází k velkému počtu opakování. Jedná se především o nácvik servisu do jednotlivých zón (nasměřovat servis na nejslabšího přijímajícího hráče), příjmu servisu simulující servis soupeře, synchronizace blokujících hráčů a hráčů v poli při obraně útoku, nácvik útoku proti bloku simulující blok soupeře (směry útoků, umístění technických úderů) (Krpač, 2010b, 2011).

4.3 Taktika servisu

Servis je první úder po znamení rozhodčího. Hráč musí udeřit do míče za zadní čarou v osmisekundovém časovém limitu, jinak ztrácí míč a bod získává soupeř. Úkolem podání je přepravení míče na stranu soupeře a tím zahájit rozehru (Kaplan & Buchtel, 1987).

V historii bylo podání prakticky pouhým uvedením míče do hry a nebyl kladen velký důraz na jeho kvalitu. Od počátku volejbalu prošel servis významným vývojem od podání spodem až po dnešní moderní skákaný rotovaný servis, který přesahuje rychlost 130 km/h. Servis je dnes v podstatě prvním útokem družstva a velmi často rozhoduje o celém vývoji utkání (Haník, 2014; Procházková, 2014).

Typy servisu podle Císaře (2005), Haníka (2014) a Procházkové (2014):

- a) Skákaný rotovaný servis (Video 1) – ve špičkových světových týmech hráči podávají převážně skákaný rotovaný servis. Je považován za neúčinnější druh servisu a přináší týmu jak možnost přímého bodu, tak snadnější obranu. Z taktického hlediska existují dva druhy rotovaného servisu:
 - Riskantní rotovaný servis – hráč jde na podání s vidinou získání bodu nebo způsobení co největších problémů soupeřovu týmu. Podává s maximální razancí. Příliš se nesoustředí na umístění podání. Servíruje na hranici rizika i za cenu chyby.
 - Technický rotovaný servis – hráč nepodává s maximálním rizikem. Často servis umístí do určité zóny nebo na cíleného hráče. Tento servis se používá výhradně z taktických důvodů.
- b) Skákaný plachtící servis (Video 2) – skákaný plachtící servis je zpravidla umístěný. Hráč podává do zóny nebo na určeného hráče. Může použít i zkrácený servis přímo za síť, kterým zneprůjemní situaci blokaři, který je nucen přihrávat a následně útočit. Ke skákanému plachtícímu servisu se nejčastěji uchylují hráči s nedostatečnými fyzickými předpoklady ke skákanému rotovanému servisu nebo hráči, kteří nemají potřebnou razanci a tímto servisem neškodí. Občas ho použijí i hráči, kteří obvykle podávají skákaný rotovaný servis. K tomu je může vést pokyn trenéra nebo situace, kdy je zapotřebí nechybovat, trefit cíleně jednoho z přijímajících hráčů nebo i kvůli psychice hráče, který by skákaný servis mohl zkazit.
- c) Plachtící servis ze země – tento servis se používá jen zřídka (na světové úrovni). Jedná se o technický servis, kterým hráč nemá šanci příliš škodit. Jedná se o vývojově starší typ podání, od kterého se časem upustilo.

Každý hráč může mít za koncovou čarou svou oblíbenou zónu, ze které podává. Realizovat podání lze ze zóny I, VI, nebo V. Podávání z těchto zón může mít i taktický záměr. Míč na určeného protihráče přichází z různých úhlů a je proto těžší míč přijmout do ideálního místa. I v tomto případě přicházejí na řadu statistici, kteří mají za úkol vyzorovat s jakým typem a místem servisu se jednotliví protihráči nejhůře vyrovnávají (Krpáč, 2011; Procházková, 2014).

Nejčastější taktické pokyny při servisu dle Císaře (2005) a Procházkové (2014):

- a) Servis na hranici rizika – cílem je přímo bodovat či znemožnit útok
- b) Zajištěný servis – uplatňuje se v koncovce setu, kdy se nevyplácí riskovat
- c) Vyřazení jednoho z hráčů z útoku nebo zaměstnáním příjmem podání před útokem – například krátkým či dlouhým servisem
- d) Servis mezi hráče – hrozí nedorozumění mezi příhrávači
- e) Servis na neúspěšného příhrávače – například podle statistiky, aktuálního psychického stavu
- f) Servis pod úhlem – nejčastěji servis po lajně, na který se přijímající protihráč musí vytáčet osou těla do středu hřiště, aby byl schopný míč přijmout do ideálního místa

4.4 Taktika příhrávky

Příhrávka je první úder družstva po servisu soupeře a je základním kamenem pro přípravu kvalitního útoku. Pokud je příhrávka dobrá, vytváří optimální situaci pro nahrávače, který má dostatek času na vyhodnocení situace jak na straně soupeře (rozestavení blokujících protihráčů na síti, aktuální slabiny), tak na vlastní straně (připravenost hráčů na útok, aktuální psychický stav útočníků a jejich úspěšnost) (Císař, 2005; Haník 2014).

Pokud má tým problémy na příhrávce, je tím výrazně ovlivněna celá hra družstva a není možné dodržovat stanovenou taktiku útoku a herních kombinací. Tým je pak nucen přejít k jednodušším kombinacím, které jsou lépe čitelné pro soupeře a může tak lépe seskupovat obranu. Dobrý příjem by měl směřovat mezi zónu II a III, přiměřeně na síť, aby nahrávač mohl nahrávat ve výskoku a tím zrychlil hru a znemožnil obranu soupeři (Císař, 2005; Krpač 2009a).

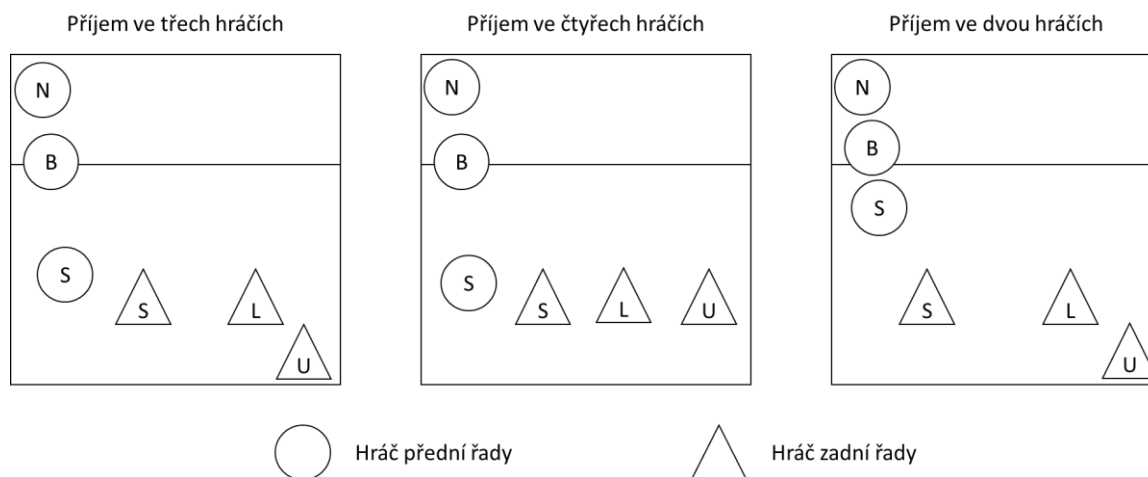
Příjem servisu je psychologicky velmi náročná činnost. Je nutné se na něj koncentrovat po celou dobu hry. Často soupeř volí taktické varianty, kdy servíruje pouze na jednoho hráče a v koncovce setu začne podávat na hráče, který ani jednou nepřijímal. Zvládnutí koncentrace a ovládnutí vlastní psychiky je důležitým prvkem, který ovlivňuje kvalitu příhrávky. Pro kvalitní příhrávku je naprosto zásadní dobrá komunikace mezi hráči. Je vhodné předem určit, kdo bude v nestandardních situacích míč odehrávat. I přesto by však hráči měli mít určeno „volat“ si na míč a zamezit tak případné srážce dvou hráčů (Haník, 2014).

Taktické systémy pro příjem podání dle Haníka (2014), (Video 3):

- a) Příjem ve třech hráčích – nejčastěji používaný systém příjmu podání. Servis přihrávají tři hráči v zadní části hřiště (dva smečáři a libero). Zbývající tři přední hráči (nahrávač, blokař a diagonální hráč) jsou připraveni přihrát zkrácený servis nebo reagovat na míč, který se dotkne pásky sítě a zapadne těsně za ní. Obecně platí, že libero si zabírá největší prostor, přibližně 40 % hřiště, zbylých 60 % si mezi sebe dělí přijímající smečáři. Postavení v poli závisí na druhu servisu. Pokud soupeř podává skákaný rotovaný servis, hráči stojí více vzadu (blíže koncové čáře). Pokud soupeř servíruje plachtící podání, hráči se přemístí blíže třímetrové lajně a snaží se míč přihrávat odbitím obouruč vrchem. Obecně vzato je dnešním trendem přihrávat plachtící podání odbitím obouruč vrchem, protože je možné míč lépe zpracovat a odbít na ideální místo. Skákaný servis se přihrává až na výjimky obitím obouruč spodem, protože má mnohem vyšší razanci a rotaci, která by mohla prsty při odbití obouruč vrchem zranit.
- b) Příjem ve čtyřech hráčích – jedná se o taktickou variantu příjmu podání, ke které dochází nejčastěji v momentech, kdy má tým problém s přihrávkou skákaného rotovaného servisu. Při této taktické variantě přihrávají čtyři hráči, dva smečáři, libero a diagonální hráč.
- c) Příjem ve dvou hráčích – k tomuto systému příjmu podání se přistupuje jen velmi zřídka. Jedná se o variantu, kdy se vynechává z příjmu slabý přihrávající hráč (většinou však výborný útočník). Zbylí dva hráči pak musí přijímat veškeré míče sami. Nepřijímající hráči vypomáhají s krátkým servisem. Nutno podotknout, že tuto variantu je možné realizovat pouze při plachtícím podání, kvůli nižší rychlosti letu míče.

Taktické prvky při příjmu podání dle Buchtela (2005):

- a) Pravidlo pravé ruky – pokud není určeno jinak, platí ve většině systémů pravidlo pravé ruky. To znamená, že pokud servis letí mezi dva hráče, přednost k odbití míče má hráč, který má balón po pravé ruce.
- b) Přípravenost všech hráčů na příjem – při každém servisu musí být koncentrování i hráči, kteří nejsou určeni primárně k příjmu. Při podání hrozí, že míč přepadne hned za síť, proto v těchto situacích musí vypomoci hráči, kteří jsou nejbližší.

Obrázek 2. Taktické systémy pro příjem podání (Haník, 2014, upraveno)

4.5 Taktika nahrávky

Mozek týmu či dirigent družstva, i tak můžeme nazývat nahrávače. Jeho úloha je naprosto nezastupitelná, nahrávač se dotýká téměř každého druhého míče. Jeho úkolem je vytváření ideálních podmínek pro své útočníky. Na rozdíl od ostatních hráčů působí po celém hřišti, nahrává z různých míst a pozic. Reaguje na dobré či špatné přihrávky nebo vybrané míče v poli (Haník, 2014; Krpač, 2009a).

Na fyzické předpoklady nahrávače jsou kladeny jiné nároky, než jaké jsou požadovány u blokařů či smečářů. Nahrávač musí být především rychlý, hbitý a koordinačně nadaný. Jeho vzrůst jistě nemusí dosahovat výšky ostatních hráčů, avšak pro ty nejlepší týmy je výška nahrávače velice důležitá. V dnešní době se výška nejlepších nahrávačů pohybuje nad 190 centimetrů. Jedním z nejdůležitějších parametrů nahrávače jsou jeho psychické vlastnosti. Musí být schopen zvládat stresové situace, regulovat své pocity a dokázat se vcítit do ostatních spoluhráčů (Haník, 2014; Krpač, 2009a).

Cílem nahrávače je připravit ideální situaci útočícímu spoluhráči tak, aby družstvo získalo bod. Úspěšnost nahrávače je bezesporu závislá na úspěšnosti útočících hráčů. Je zapotřebí hledat herní kombinace, které povedou k zisku rozeher a následně k zisku utkání. Taktika nahrávky určuje útočnou hru družstva. Ta by měla co nejvíce využívat silných stránek družstva. Důležitá je i pestrost herních kombinací tak, aby soupeř byl stále ve střehu a nedokázal odhadovat typy a směry nahrávek (Haník, 2014; Krpač, 2009a).

Aspekty působící na taktiku nahrávky dle Haníka (2014):

- a) Celková úspěšnost útočících spoluhráčů (jak krátkodobá, tak dlouhodobá)
- b) Úspěšnost útočících spoluhráčů v různých situacích
- c) Kvalita blokujících hráčů
- d) Psychická odolnost útočících spoluhráčů

Obecně musí být nahrávač dobrý taktik. Musí umět odhadnout situaci na hřišti i momentální rozpoložení hráčů a podle toho se rozhodovat, komu míč v které situaci nahraje. Musí poznat, který hráč si v dané části zápasu a situaci věří. Samozřejmě není vhodné dlouhodobě vynechávat jednoho z hráčů z útoku. Takový hráč by mohl vypadnout ze zápasového tempa, nehledě na to, že soupeř může záměr nahrávače přečíst a změnit taktiku obrany (Haník, 2014; Krpač, 2009a; Malý 1990).

Je bezpodmínečně nutné, aby spolu trenér a nahrávač probírali útočnou taktiku. Často můžeme vidět, že si trenér během oddechového času bere nahrávače stranou a radí mu, kam by měly jeho nahrávky směřovat, ukazuje mu statistiky ze zápasu a doporučuje mu vhodné herní kombinace. Společně jsou pak schopni během zápasu měnit taktiku a tím zmást obranu soupeře (Krpač, 2009a, 2010a).

Taktické zásady nahrávky dle Krpače (2009a), (video 4):

1. Pokud to příjem dovolí, nahrávka by měla být prováděna ve výskoku a odbitím obouruč vrchem.
2. Začít s nahrávkami prvního sledu, aby uvolnil útočníky na krajích sítě.
3. Při dobré situaci zaútočit z druhého odbití, aby na sebe navázal krajního blokaře soupeře a uvolnil tak spoluhráče při útoku třetím sledem.
4. Rovnoměrně rozehrát všechny útočící hráče.
5. Při neúspěchu útočníka dát možnost útočit znovu.
6. V důležitých momentech hry směřovat nahrávky na nejúspěšnějšího smečaře.
7. Po horším příjmu či vybírání nahrát primárně přesně, aby umožnil spoluhráči útočit.
8. V nepřehledných a hektických situacích klást důraz na komunikaci a nahrávat přehledně, aby týmu dodal klid.
9. Pokud soupeř brání od středu sítě, realizovat rychlé nahrávky do kraje sítě.
10. Pokud soupeř brání od kraje sítě, realizovat zkrácené nahrávky nebo nahrávky prvním sledem.

11. Pokud soupeřův blokař brání výhradně útok první sledem, realizovat nahrávky druhým a třetím sledem, popřípadě naopak.
12. Pokud se obrana soupeře zaměří na jednoho hráče, využít k útoku ostatní spoluhráče.
13. Nahrávat na vzdálenější kraj sítě, aby ztížil přesun blokařů do místa útoku.
14. Změnit systém útoku, pokud soupeř úspěšně blokuje a čte hru nahrávače.

4.6 Taktika obrany

Obranu můžeme definovat jako reakci na soupeřův útok. Obranná fáze družstva začíná, jakmile míč přeletí na stranu soupeře. Dobrá obrana závisí na kvalitní spolupráci blokujících hráčů v přední části hřiště a bránících hráčů v zadní části hřiště. Pokud jednotlivé obrany nebudou v harmonii, je jen velice obtížné ubránit kvalitní útoky soupeře. Obranu na síti si nejčastěji organizují blokaři (středoví hráči) a v poli libero, popřípadě smečaři. Volejbalové hřiště se dělí do šesti zón a každý hráč je zodpovědný za obranu ve své zóně podle taktických instrukcí (Haník, 2007a; Zach 2014).

Cílem blokujících hráčů je donutit útočící hráče, aby smečovali do postavení hráčů v poli. Ideální je útok zablokovat a donutit tak soupeře k chybě, ale vzhledem k tomu, že má smečující útočník více času (bránící hráč musí vyskočit dříve, aby stihl přeložit ruce na stranu soupeře), má možnost rozpoznat úmysl bránícího hráče a zasmečovat do jiného směru. Obranu na síti tedy považujeme za prostředek, který nám umožňuje se správně zformovat k obraně v poli (Haník, 2007a).

4.6.1 Taktika obrany na síti

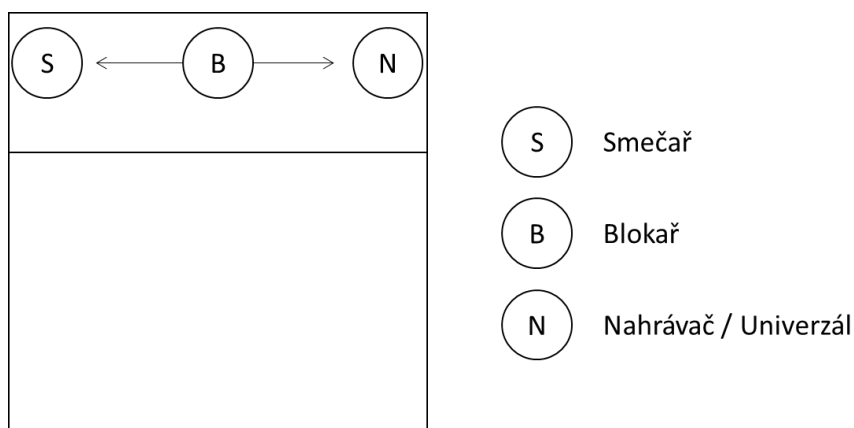
Ve videu 9 nalezneme vizualizaci obrany na síti. Pelikán (2015) charakterizuje obranu na síti jako: „*Jeden z prvků přímé konfrontace se soupeřem. Umožňuje získat přímý bod. Základní prvek obrany.*“. Blokující hráči se dle Pelikána (2015) dostávají do přímé konfrontace se soupeřovým útočníkem a snaží se zabránit útočícímu soupeři bodovat jednou z těchto situací:

- a) Přehrát míč přes síť (přímo zablokovat míč na stranu soupeře).
- b) Ztlumit razanci úderu, aby mohli spoluhráči míč zpracovat a přejít do protiútku.
- c) Přinutit soupeře smečovat do míst, kde stojí spoluhráči.
- d) Donutit útočníka k přímé chybě (smeč do autu).

Blokařská taktika je závislá na útočné taktice soupeře a naopak. Pokud taktika vychází a daří se odrážet útoky soupeře, není potřeba ji jakkoliv měnit. Pokud však začne soupeřova útočná taktika převyšovat obranu, je potřeba systém obrany změnit. Cílem systému je efektivně seskupovat co nejpočetnější blok a to i přesto, že tři a více útočníků blokuje pouze tři hráči (Císař, 2005; Haník, 2007b).

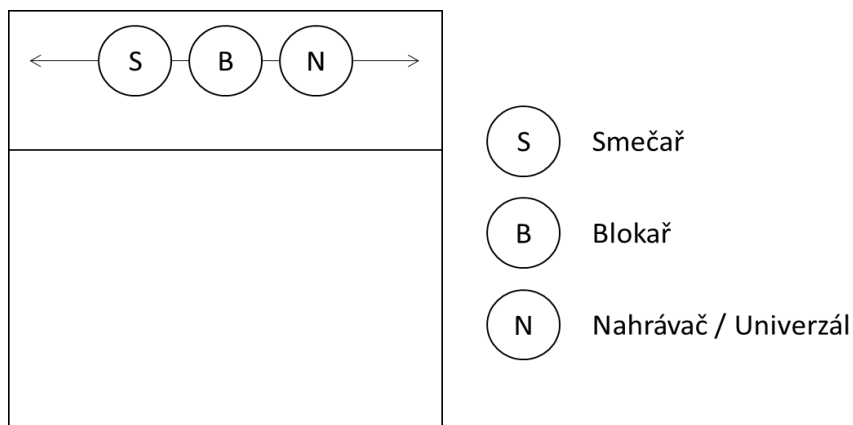
Haník et al. (2008) rozlišují tři systémy obrany:

1. Blokování od lajny (obrázek 3) – krajní blokující hráči stojí proti krajním útočníkům a střední blokující hráč brání útočícího blokaře nebo se snaží dojít do dvojbloku ke krajnímu hráči. Jedná se o základní systém, který se používá v nižších soutěžích a v mládežnickém volejbalu.

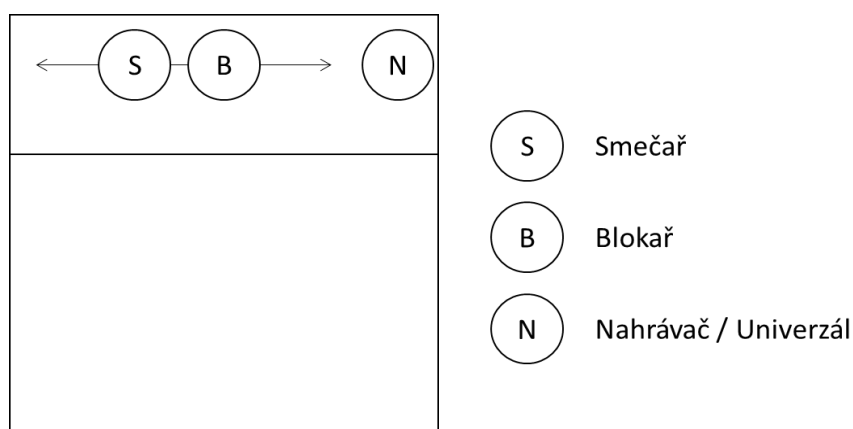
Obrázek 3. Systém blokování od lajny (Haník et al. 2008, upraveno)

2. Blokování od středu (obrázek 4) – střední blokař stojí na středu sítě, zatímco krajní hráči stojí ve výchozím postavení 1,5 až 2 metry od středního blokaře. V ideálním případě se celá trojice hráčů snaží společně přesunout do místa útoku protihráče a tam blokovat. Systém je velice náročný na synchronizaci, zároveň však umožňuje obraně zkompletovat dvojblok či trojblok při správném odhadnutí místa útoku soupeře. V profesionálním volejbalu se využívá zpravidla tento systém spolu se smíšenou variantou blokování.

Obrázek 4. Systém blokování od středu (Haník et al. 2008, upraveno)

3. Smíšená varianta blokování (obrázek 5) – jedná se o kombinaci obou předchozích systémů. Střední blokař je opět na středu sítě, jeden krajní blokující hráč začíná blokovat od středu, druhý od kraje hřiště. Používá se zejména, pokud soupeřův nahrávač preferuje opravdu rychlou nahrávku do kraje sítě a krajní blokující hráč se tak nestihá přesunout včas do místa útoku.

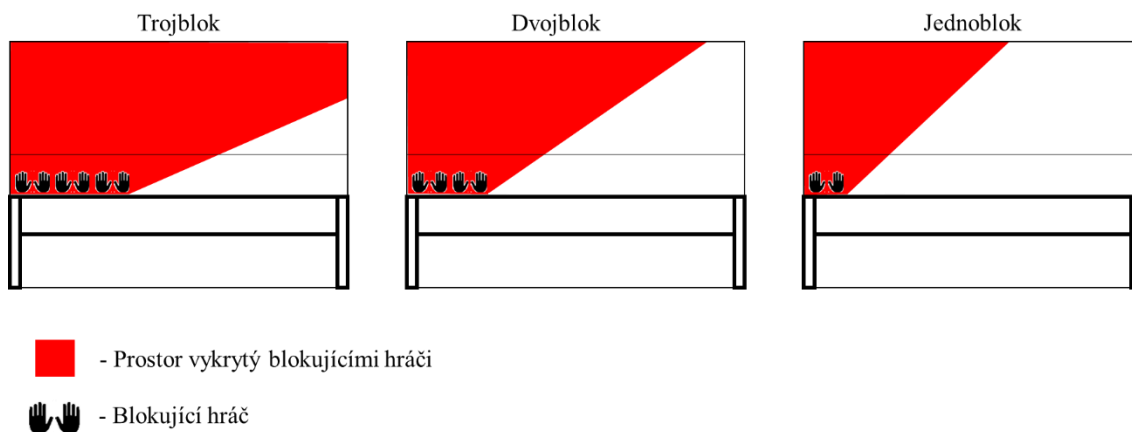
Obrázek 5. Smíšený systém blokování (Haník et al. 2008, upraveno)

Taktické prostředky obrany na síti dle Pelikána (2015) (obrázek 6):

- a) Jednoblok – základním prvkem obrany. Blokování útočícího hráče se účastní pouze jeden hráč. V profesionálním volejbalu se útok proti jednobloku považuje za přelstění obrany soupeřovým nahrávačem. Útočící hráči zpravidla nemají problém bodovat proti jednobloku.
- b) Dvojblok – jedná se o součinnost dvou hráčů při blokování soupeřova útoku. Pokud blokující hráči odhalí záměr nahrávače a jsou schopni se

přemístit do místa útoku a zkompletovat dvojblok, můžeme hovořit o úspěchu obrany na síti. Útočící hráč má již omezenější možnosti, kam může míč zasmečovat.

- c) Trojblok – blokování útočícího hráče se účastní všichni hráči přední řady. Seskupit kompaktní trojblok je velice obtížné a vyžaduje opravdu perfektní součinnost hráčů. Trojblok můžeme v profesionálním volejbalu vidět poměrně často, jelikož je dnešním trendem a žádaným taktickým jevem. Trojblok proti útoku soupeře se zpravidla vyskytuje při špatném příjmu útočícího družstva, protože možnosti nahrávače bývají omezené. Smečující hráč má velice ztížené podmínky k útoku.
- d) Bezblok – velice specifický prvek obrany. Útoku soupeře nebrání žádný přední hráč. Útoku na bezblok můžeme považovat za vítězství nahrávače nad obranou. Ve volejbalu na té nejvyšší úrovni je potřeba předvídat a rychle reagovat. Protože jsou ale nahrávky v dnešní době velice rychlé, není možné se včas přesunout do místa útoku po uskutečnění nahrávky. Střední blokaři či krajní blokující hráči tak někdy riskují a přesouvají se již před nahrávkou a tím riskují možnost útoku soupeře na bezblok.

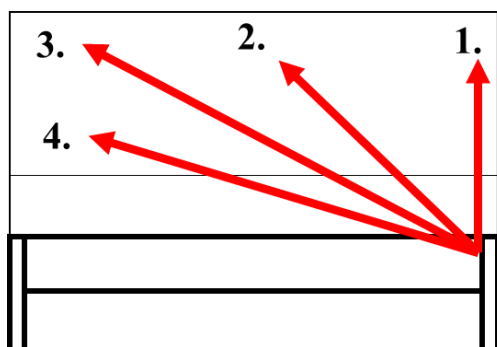
Obrázek 6. Typy bloků a jejich vykrytí prostoru při útoku ze zóny IV (Pelikán, 2015, upraveno)

Taktické možnosti blokujících hráčů dle Haníka et al. (2008):

- a) Blok v zóně II (obrázek 7) – blokuje zde nahrávač nebo diagonální smečař. Z šesti postavení blokují pětkrát soupeřova smečaře a jednou diagonálního hráče. Jednou z taktických možností je výměna nahrávače za smečaře – nižší nahrávač se při přeletu servisu přes síť vymění se smečařem,

aby zmátl soupeřova nahrávače. Nahrávač či diagonální smečař dále může vypomáhat s blokováním při útoku blokaře na pomezí zón II a III tzv. „čtyřky“.

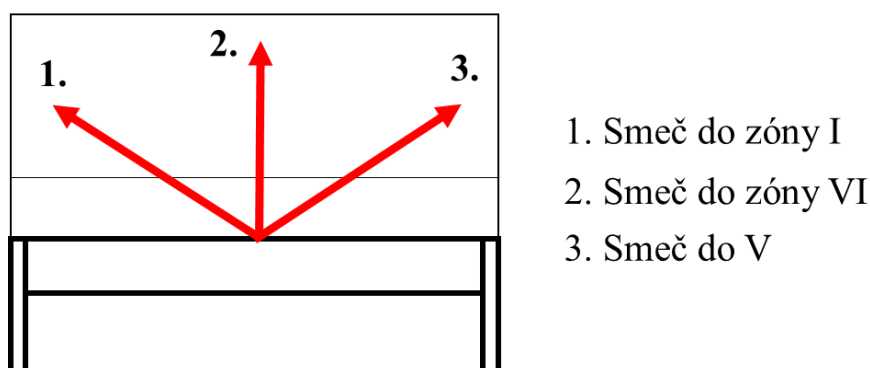
- Jednoblok v zóně II – blokující hráč musí správně posoudit kvalitu nahrávky, její přesnost, ale také natočení útočícího hráče. Důležité jsou i taktické pokyny o preferovaných úderech. Po vyhodnocení těchto informací volí jednu ze 4 variant vykrytí prostoru. Blokování úderu po lajně, blokování úderu do zóny VI, blokování úderu do diagonály, roztažení rukou do tvaru „V“ (blokující hráč na poslední chvíli roztahuje ruce, aby vykryl údery do diagonály a po lajně. Jednou z výhod blokování do tvaru „V“ je vykrytí dvou hlavních směrů útoků, nevýhodou je nižší dosažená výška rukou).
- Dvojblok v zóně II – společně zde realizuje dvojblok nahrávač / diagonální smečař a blokař. Existují dvě varianty vykrytí prostoru – blokování úderu od lajny a blokování diagonálního úderu. Při blokování od lajny bránící hráči realizují blok tak, aby míč nemohl být zasmečován po lajně a do zóny VI. Při blokování diagonálního úderu blokující hráči otevírají prostor pro útok po lajně, ale vykrývají prostor pro smeč do zóny VI a dlouhé diagonály.
- Trojblok v zóně II – bloku se účastní všichni přední hráči. V moderním volejbale se používá pouze jedna varianta trojbloku. Blokující hráči se seřadí tak, aby útočícímu hráči zamezili zasmečovat míč po lajně, do zóny VI a do dlouhé diagonály. Jediný volný prostor pro smeč tak vzniká v ostré diagonále.

1. Smeč po lajně
2. Smeč do zóny VI
3. Smeč do dlouhé diaogonály
4. Smeč do ostré diaogonály

Obrázek 7. Směry útoků druhým sledem ze zóny II (Haník et al. 2008, upraveno)

- b) Blok v zóně III – zde se o obranu stará blokař, který brání soupeřova blokaře útočícího prvním sledem. Dále zde blokuje útok třetím sledem (útok zadního smečáře, který útočí zpoza třímetrové čáry). Taktické možnosti pro blokaře jsou: blokování prvního a třetího sledu nebo přesun na kraj sítě pro realizaci dvojbloku.
- Jednoblok v zóně III – nejčastěji zde provádí obranu blokař, který se snaží ubránit předního blokaře útočícího prvním sledem. Při špatném vyhodnocení herní situace blokařem, může zaskakovat v obraně na síti smečář, který se do zóny III přesunul. V případě jednobloku blokující hráč volí variantu pro vykrytí jednoho ze tří základních směrů útoku středem sítě (obrázek 8).
 - Dvojblok v zóně III – ve většině případů dvojblok tvoří blokař a smečář ze zóny IV. Při signálu „čtyřky“ pomáhá blokaři nahrávač / diagonální smečář. Precizně provedený dvojblok téměř znemožňuje útočícímu blokaři razantně zaútočit do hřiště.
 - Trojblok v zóně III – v profesionálním volejbalu se trojblok v této zóně téměř nerealizuje z důvodu vysoké rychlosti nahrávky prvním sledem.

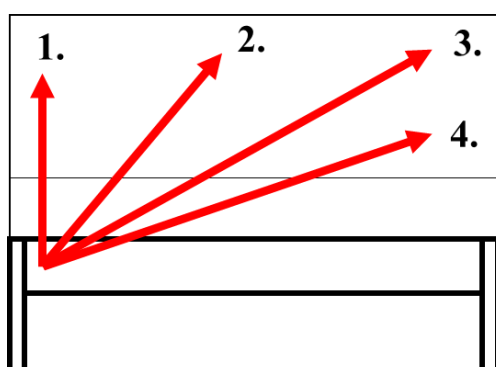

Obrázek 8. Směry útoku prvním a třetím sledem (Haník et al. 2008, upraveno)

- c) Blok v zóně IV – za obranu v této zóně zodpovídá zpravidla smečář. Jeho hlavním obranným úkolem je ubránit diagonálního smečáře, který útočí dvakrát z přední řady a třikrát z doskoku. Jednou zde útočí i smečář, při postavení nahrávače v zóně I. Dalším obranným úkolem je ubránit i předního nahrávače, který by mohl při ideálním příjmu míč z druhé zaútočit. Musí se tedy rozhodnout, zda bude při ideálním příjmu blokovat

možný útok nahrávače nebo případný útok diagonálního smečáře zpoza třímetrové čáry.

- Jednoblok v zóně IV – probíhá prakticky totožně jako v zóně II, s tím rozdílem, že hráč v zóně IV musí zároveň bránit případný útok předního nahrávače z druhého odbití.
- Dvojblok v zóně IV – tvoří smečář a blokař. Způsob vykrytí prostoru v zóně IV probíhá stejně jako v zóně II, a to blokováním úderu od lajny a blokováním diagonálního úderu.
- Trojblok v zóně IV – seskupuje smečář, blokař a nahrávač / diagonální smečář. Systém vykrytí prostoru není rozdílný od trojbloku v zóně II.

1. Smeč po lajně
2. Smeč do zóny VI
3. Smeč do dlouhé diaogonály
4. Smeč do ostré diaogonály

Obrázek 9. Směry útoků druhým sledem ze zóny IV (Haník et al. 2008, upraveno)

4.6.2 Taktika obrany v poli

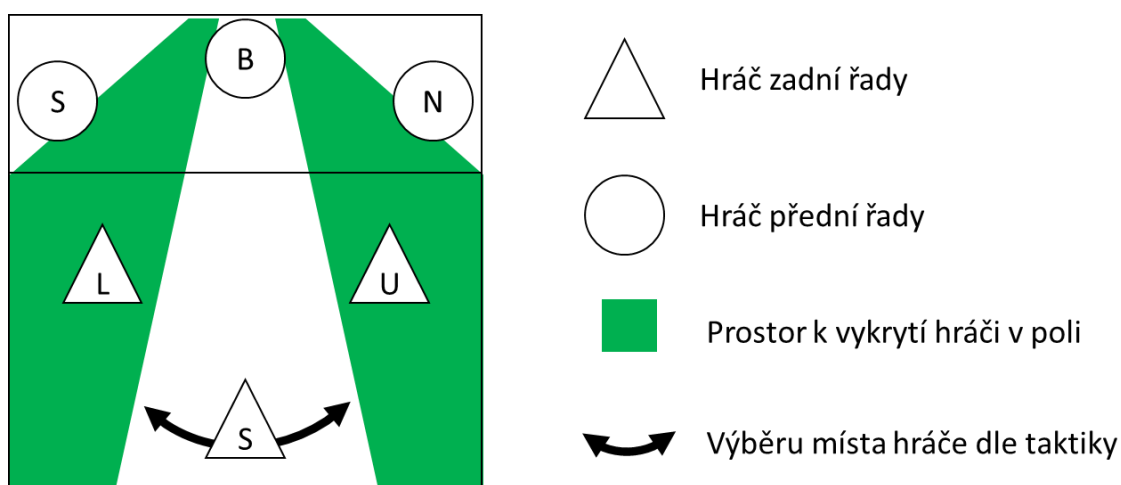
Ve videu 10 nalezneme vizualizaci obrany v poli. Základem dobré obrany v poli je pozornost a připravenost hráče. Ten musí neustále sledovat míč a být připraven k okamžité reakci. Měl by být v nízkém střehu, na uvolněných nohách, ruce mírně od těla. Měl by stát na určeném místě a v okamžiku útoku nikam nevybíhat (Buchtel et al., 2011; Haník, 2007a; Zach, 2014).

Při určování taktiky obrany v poli musí trenér zvážit možnosti a schopnosti svých hráčů. Jakou mají rychlost, reakci a schopnost pohybu k míči. Po uvážení těchto faktorů volí trenér taktiku vhodnou jak pro hráče, tak celý tým. Nelze oddělovat obranu v poli od obrany na síti. Taktika obrany v poli je závislá na obraně na síti a je zde důležitá komunikace mezi hráči přední a zadní řady. Prostor, který hráči přední řady nevykryjí blokem, musí být co nejlépe pokryt hráči v poli (Buchtel et al., 2011; Haník, 2007a; Zach, 2014).

Taktiku obrany v poli a postavení hráčů popisuje Haník et al. (2008) podle toho, kdo z hráčů na soupeřově straně útočí:

1. Taktika obrany v poli na útok prvním sledem – útok středového hráče prvním sledem je velice rychlý útok, na který musí hráči v poli i na síti okamžitě reagovat a především stát ve správném postavení.

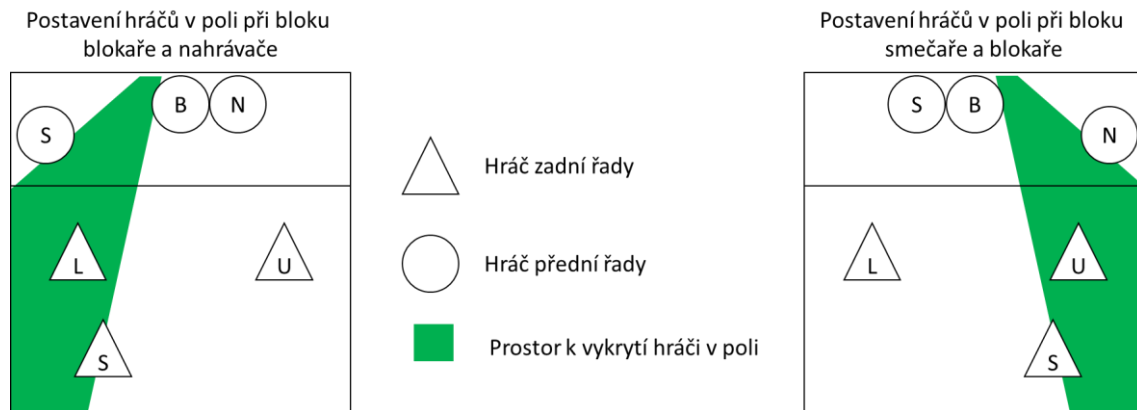
- a) Taktika obrany v poli na útok prvním sledem při jednobloku (obrázek 10) – v případě útoku prvním sledem nejčastěji nastává situace, kdy blokuje pouze střední blokař. Ostatní hráči na síti se snaží na útok reagovat odstoupením od sítě, aby mohli vybrat sražený míč blokem nebo vybrat případnou „ulívku“ za blok. Hráč v zóně V stojí přibližně metr za třímetrovou lajnou a zhruba metr od postranní čáry, stejně tak i hráč v zóně I. Hráč v zóně VI stojí metr od koncové čáry uprostřed hřiště. Popřípadě může být takticky určeno, jaký směr bude blokující hráč blokovat (zónu I nebo V) a podle toho se přesune na druhou stranu.

Obrázek 10. Postavení hráčů v poli na útok prvním sledem při jednobloku (Haník et al. 2008, upraveno)

- b) Taktika obrany v poli na útok prvním sledem při dvojbloku (obrázek 11) – pokud tým odhadne záměr nahrávajícího hráče a seskupí dvojblok proti útoku prvním sledem, omezí tím možnosti útočícího hráče. V případě dvojbloku se uskupení obrany lehce mění. Přední neblokující hráč reaguje odstoupením od sítě, aby mohl vybrat sražený míč blokem nebo vybrat případnou „ulívku“ za blok. Hráči

v zóně I a V stojí na stejném místě jako při jednobloku, ale musí být schopni vykrýt prostor, který již nevykryvá krajní blokující hráč. Hráč v zóně VI se posouvá do odkrytého prostoru, kam očekává razantní úder. Také musí být připravený na pokrytí „ulívky“ ve středu hřiště a na odražený míč od bloku do zadní části hřiště.

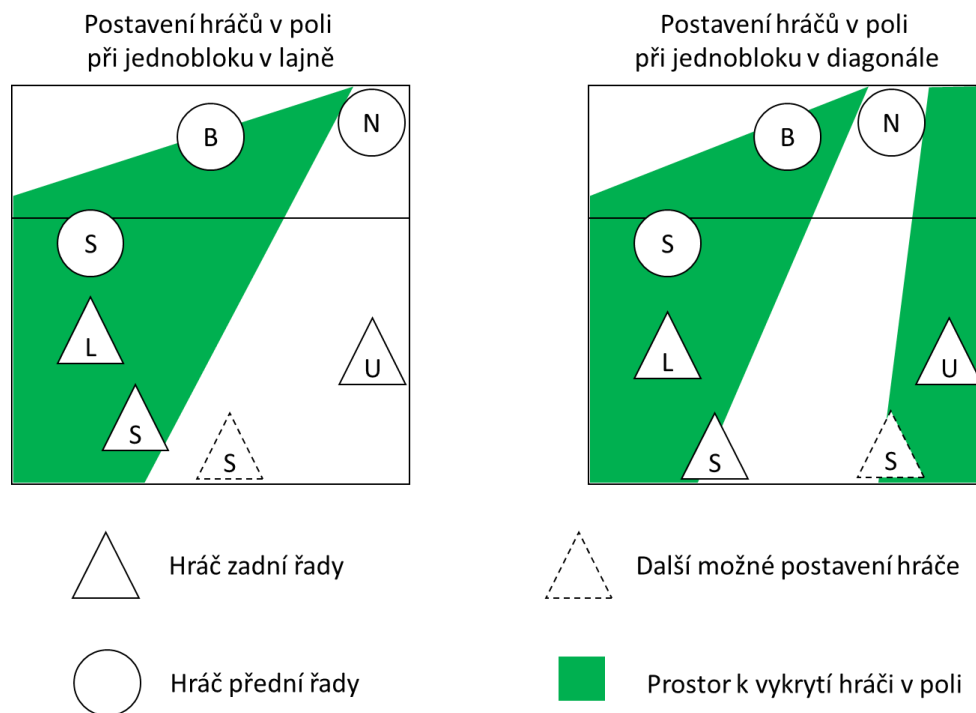

Obrázek 11. Postavení hráčů v poli na útok prvním sledem při dvojbloku (Haník et al. 2008, upraveno)

2. Taktika obrany v poli na útok druhým sledem – v posledních dvaceti letech se obraz útoku z krajních zón II a IV značně změnil. Dříve nahrávači nahrávali míče pomaleji a vyšším obloukem. Novodobý trend vyžaduje výrazně rychlejší hru, kdy míč v podstatě kopíruje linii pásky sítě. I takové světové volejbalové velmoci, jako například Rusko, se musely přizpůsobit tomuto novému stylu a přestat hrát „pomalý“ volejbal, jakým se ještě donedávna vyznačovaly a pyšnily. Obecně platí, že čím rychlejší hra, tím lépe. Jedná se především o rozhození bloku a tím vzniká snadnější situace pro útočícího hráče. Tomuto vývoji hry se museli přizpůsobit blokaři, kteří jsou nuceni mnohem lépe předvídat hru soupeřova nahrávače. Výrazně se změnila i obrana v poli, která se musí rychleji přesouvat na svá místa. Každý vybraný míč v poli může znamenat šanci na získání bodu.
 - a) Taktika obrany při jednobloku v lajně (obrázek 12) – v případě jednobloku blokař nestíhá dojít na blok ke hráči v zóně II. Zůstává na středu sítě a reaguje krokem do hřiště, kde očekává „ulívku“ nebo sražený míč od bloku. Hráč v zóně IV odstupuje

na třímetrovou čáru, kterou má ideálně kolmo k ose ramen. Hráč v zóně I stojí 2 metry za třímetrovou čarou s pravou nohou na čáře postranní. Pro hráče v zóně VI existují dvě varianty postavení. Buďto zůstává uprostřed hřiště, kde stojí na zadní čáře a je připraven na odražené míče od bloku (méně častá varianta), nebo se posouvá do diagonály pro vybrání razantního úderu.

b) Taktika obrany při jednobloku v diagonále (obrázek 12) – blokující hráč se posouvá do diagonály, kde vykrývá razantní úder. Útočícímu hráči se otevírá prostor v lajně, kde je připraven hráč v zóně I. Hráč v zóně IV má na výběr ze dvou postavení, buďto pomůže s vybíráním v lajně, nebo se posune do rohu hřiště, kde vybere případný odražený míč od bloku.

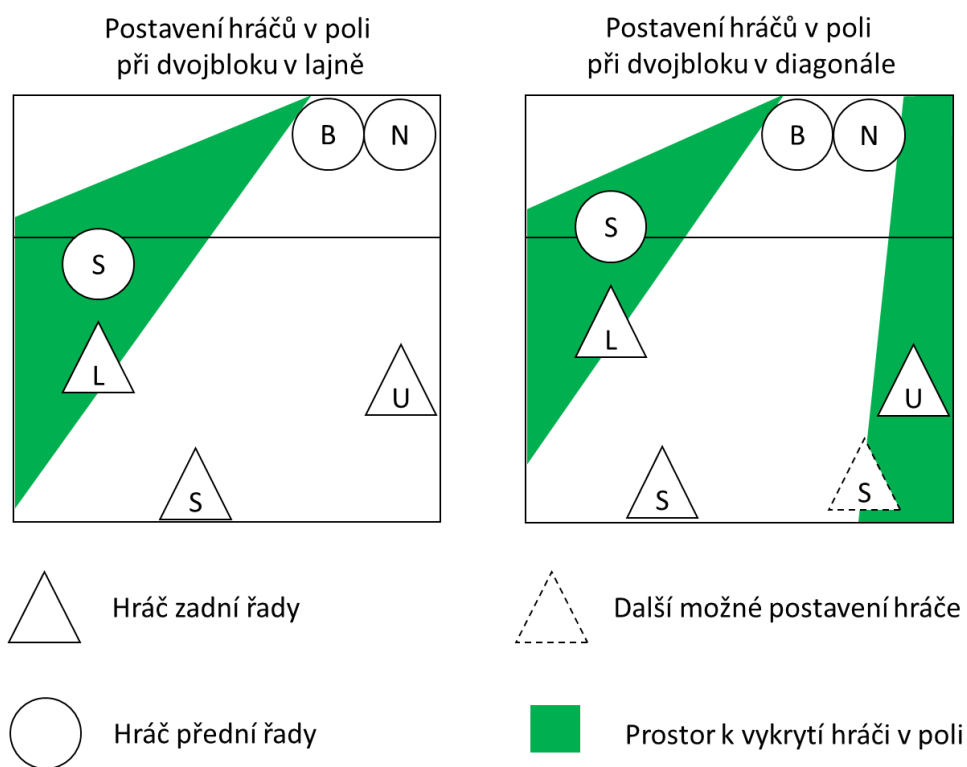

Obrázek 12. Postavení hráčů v poli na útok druhým sledem při jednobloku (Haník et al. 2008, upraveno)

c) Taktika obrany při dvojbloku v lajně (obrázek 13) - pokud je nahrávka do zóny IV pomalejší nebo blokař dobře vystihne hru nahrávače, je seskupen v zóně II dvojblok. Hráč v zóně IV odstupuje od sítě na třímetrovou čáru. Hráč v zóně V se posunuje hlouběji do pole a lehce se vysouvá proti smečujícímu hráči. Hráč

v zóně I stojí 2 metry za třímetrovou čarou. Hráč v zóně VI stojí na základní lajně a vybírá odražený míč od bloku.

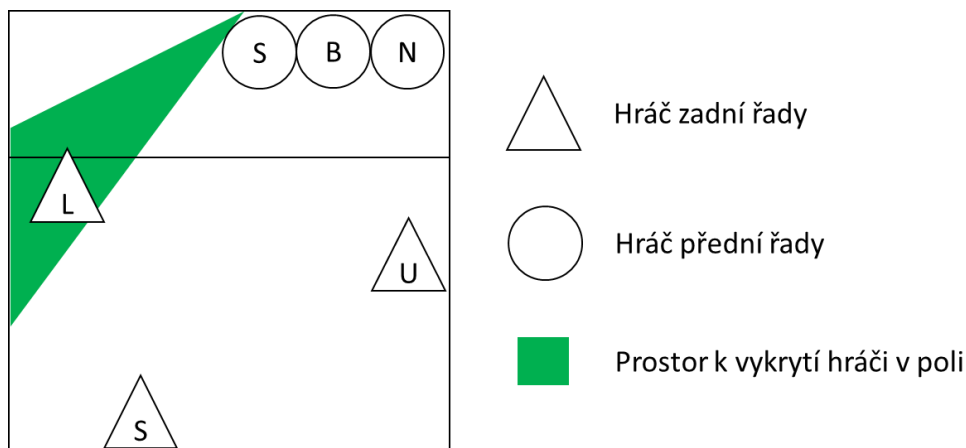
- d) Taktika obrany při dvojbloku v diagonále (obrázek 13) – může dojít k taktickým pokynům, kdy se útočícímu hráči blokuje diagonální úder, a prostor v lajně se nechává volný. V tomto případě se hráč ze zóny VI přesune doprava do zóny I a společně s nahrávačem či diagonálním hráčem vybírají úder do lajny nebo zůstává na základní lajně a vybírá odražený míč od bloku. V tomto případě musí být hráč v zóně IV připraven vybírat „ulívku“ za blok po celé délce třímetrové čáry.

Obrázek 13. Postavení hráčů v poli na útok druhým sledem při dvojbloku (Haník et al. 2008, upraveno)

- e) Taktika obrany při trojbloku (obrázek 14) – seskupení trojbloku v zóně II nastává v případě, že soupeřův tým hraje nouzový vysoký míč na svého hráče v zóně IV. V tomto případě musí hráč v zóně V stát v takovém postavení, aby viděl smečujícího hráče, a zároveň musí být připraven na technický úder či „ulívku“ podél sítě do zóny III a IV. Hráč v zóně I stojí zhruba metr za třímetrovou čarou, kde

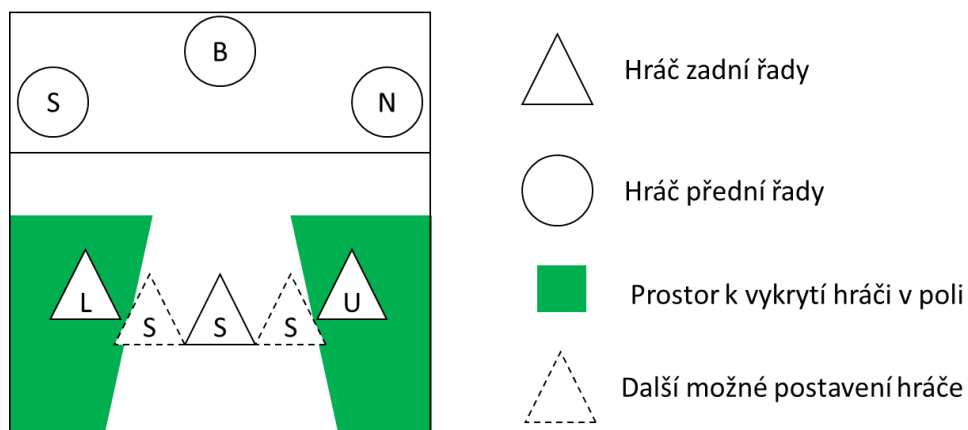
očekává „ulívku“ za blok nebo míč odražený od bloku. Hráč v zóně VI stojí na základní lajně a lehce vytočený do zóny V (může být i kousek za ní) a reaguje na odražené míče od bloku či technické údery přes blok po celé délce zadní lajny.

Obrázek 14. Postavení hráčů v poli na útok druhým sledem při trojbloku (Haník et al. 2008, upraveno)

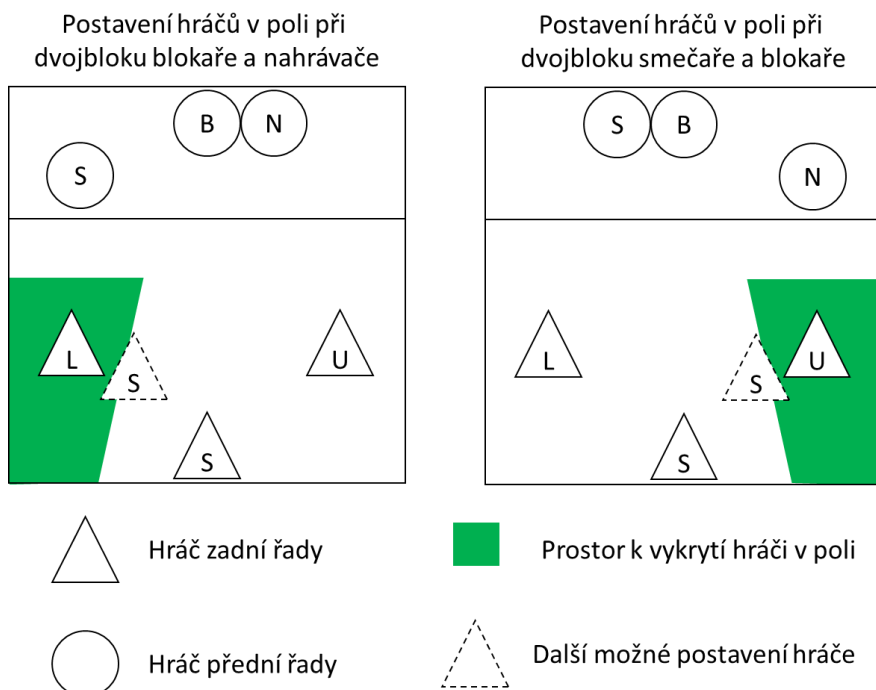
3. Taktika obrany v poli na útok třetím sledem – útok ze zadních pozic se v poslední dekádě stal velmi populárním a účinným. Tím, že mohou útočit další dva hráči na hřišti, vzniká situace, kdy má nahrávač k dispozici minimálně čtyři útočící hráče. Při útoku třetím sledem se obrana v poli řídí tím, jak početný blok se podaří seskupit. Je zde vždy snaha seskupit trojblok, ale velmi často dochází k situacím útoku proti jednobloku či dvojbloku.

- a) Taktika obrany při jednobloku na útok ze zóny VI (obrázek 15) – hráči na síti, kteří nestihli dojít na blok (nebo ho z taktických důvodů vynechali), odstupují od sítě a očekávají technické údery či „ulívky“ za blok. Hráči v zadní části hřiště ustupují více dozadu (cca 7 metrů od sítě), protože útoky ze zadních pozic nebývají tak zatažené a směřují spíše dozadu. Hráč v zóně VI má více variant postavení. Může zůstat uprostřed hřiště (vzdálen 7 metrů od sítě) nebo se přesune v pomoci k jednomu z krajních hráčů do zón I nebo V.

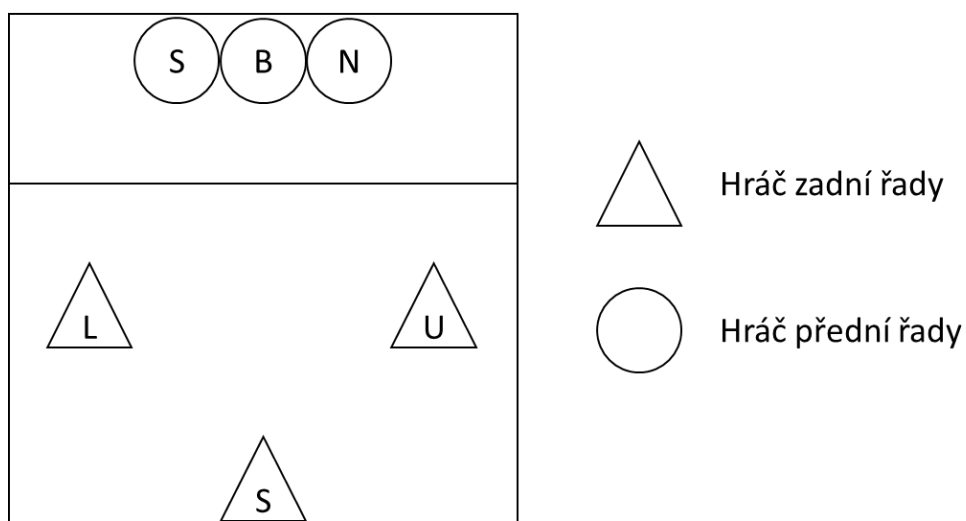
Obrázek 15. Postavení hráčů v poli na útok třetím sledem při jednobloku (Haník et al. 2008, upraveno)

b) Taktika obrany při dvojbloku na útok ze zóny VI (obrázek 16) – dvojblok může nastat v případě, kdy se hráč ze zóny II nebo hráč ze zóny IV přesune na prostředek sítě a seskupí dvojblok. Hráč, který neblokuje, ustupuje od sítě na třímetrovou čáru a očekává „ulívku“ za blok. Zadní hráči opět ustupují o krok dozadu. Hráč v zóně VI stojí uprostřed hřiště na zadní čáře nebo se přesunuje do strany k hráči v zóně I nebo k hráči v zóně V, kde pomáhá vykrýt prostor.

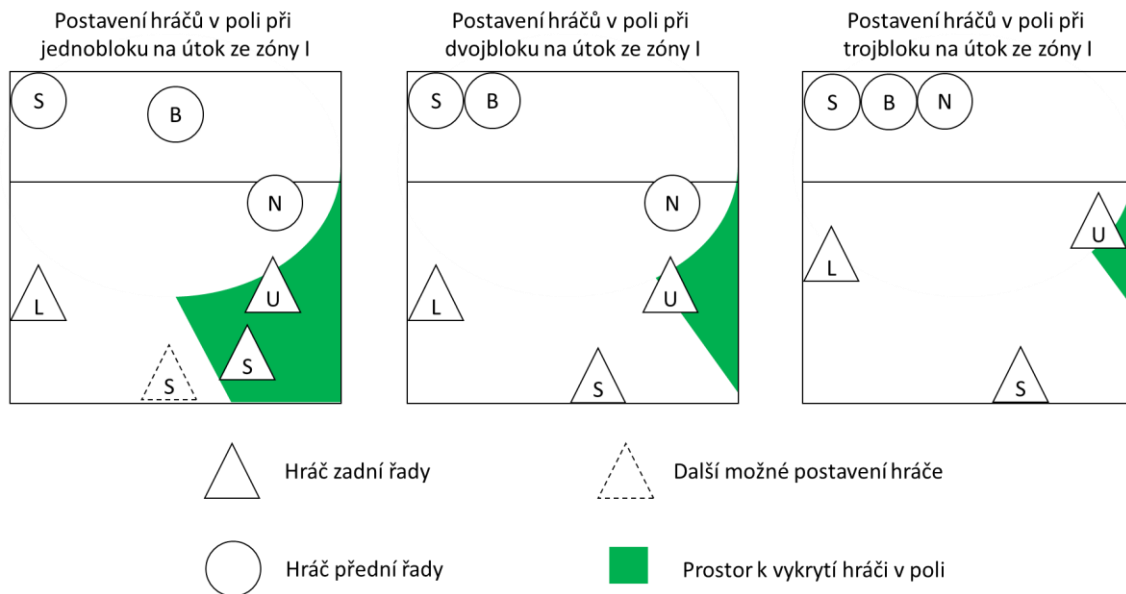
Obrázek 16. Postavení hráčů v poli na útok třetím sledem při dvojbloku (Haník et al. 2008, upraveno)

c) Taktika obrany při trojbloku na útok ze zóny VI (obrázek 17) – pokud se podaří na útok sestavit kompaktní trojblok, je pro smečáře velmi obtížné míč zasmečovat do hřiště. Proto se často útočící hráči uchylují k technickým úderům. Tomu se také uzpůsobuje obrana v poli na bránící straně hřiště. Hráči v zónách I a V neustupují dozadu. Snaží se dostat do pozic, aby viděli na útočícího hráče. Jsou připraveni na zkrácené údery za blok. Hráč v zóně VI stojí na nebo za zadní čarou a očekává odražené míče a dlouhé technické údery přes blok.

Obrázek 17. Postavení hráčů v poli na útok třetím sledem při trojbloku (Haník et al. 2008, upraveno)

d) Taktika obrany na útok ze zóny I (obrázek 18) – obrana na útok ze zóny I je velmi podobná, jako obrana na útok ze zóny II. Blokující hráči mají stejné taktické úkoly, hráči v poli ustupují hlouběji do pole, jako při útoku ze zóny V.

Obrázek 18. Postavení hráčů v poli na útok třetím sledem ze zóny I (Haník et al. 2008, upraveno)

4. Taktika obrany míče „zadarmo“ – míčem „zadarmo“ jsou nazývány takové míče, které soupeř pouze přehrává přes síť. Tento úder může být proveden bagrem, prsty nebo lobem (lehké odehrání jednoruč vrchem). Tato situace by měla být bránicí stranou dokonale využita k přípravě útoku. Ke kvalitnímu zpracování těchto míčů musí být připraveno všech šest hráčů na hřišti, ale primárně je za zpracování míče odpovědné libero. Pokud je to vysoký míč přehrávaný bagrem, má libero za úkol vybrat tento míč po celém hřišti. Pokud jde o prudčeji zahráný míč, hraje ho hráč, který k němu má nejbližší. Při míči zadarmo nastávají dvě situace:
 - a) Při předním nahrávači – všichni hráči stojí ve svých postaveních. Zadní hráči se posouvají více do pole. Míč, který směřuje na nahrávače, vybírá v ideálním případě zadní smečář nebo v nouzi blokař či univerzál.
 - b) Při zadním nahrávači – během přehraní míče „zadarmo“ vbíhá do zóny II zadní nahrávač, za kterého odstupuje univerzální hráč nebo hráč, který se právě nachází v zóně II.

4.7 Taktika útoku

„Útočný úder je odbití míče do pole soupeře během rozehry, prováděné nejčastěji jednoruč ve výskoku s cílem znemožnit soupeři udržení míče ve hře a tak dosáhnout bodu pro své družstvo“ (Buchtel, 2005, s. 56).

Útok je pro diváky nejatraktivnější část hry. Souhra nahrávače a smečáře následovaná tvrdým smečem. Útočit může kromě libera každý hráč na hřišti. V současném moderním pojetí hry se významně rozšířil útok ze zadní části hřiště (za třímetrovou čárou) a tím se otevřely nové možnosti kombinační hry. V ideálních situacích pak mají útočníci značnou početnou přesilu nad bránícími hráči. Cílem útoku družstva je co nejrychleji či nejsnadněji získat bod. Obecně platí, že tým s vyšší procentuální úspěšností v útoku vyhrává zápas (Haník, 2014; Zach, 2013).

Nutno podotknout, že smečář v utkání útočí mnohokrát i z horších situací, jako je útok dál od sítě nebo v případě nepřesné nahrávky. Je nutné zvážit, zda se útočníkovi vyplatí riskovat tvrdý útok s cílem bodovat nebo se rozhodne zaútočit s menší razancí tak, aby ztížil zpracování míče a následný útok soupeři. Nejčastější taktický pokyn při horších situacích je útok míče na nahrávače, aby míč musel vybrat a nemohl se dále podílet na založení útoku. Druhý balón musí nahrávat jiný hráč (nejčastěji libero nebo blokař), a tím se výrazně zjednodušuje obrana pro bránící stranu (Krpáč, 2013; Zach, 2013).

K zisku bodu útokem může hráč využít širokou škálu úderů. A to jak razantních, tak technických. Typy úderů dále popisuje Buchtel (2005):

- a) Smeč – úder s nejvyšší razancí, hrán z maximální možné výšky do pole soupeře nebo úmyslně do paží blokujících hráčů, aby míč nemohl soupeř vybrat.
- b) Lob – technický úder s nižší razancí než smeč. Umožňuje hráči lepší kontrolu nad míčem. Nejčastěji hrán do odkrytých zón soupeřova pole, a to jak přes blok, tak mimo blok jako zkrácený úder.
- c) „Ulívka“ – jedná se o úder míče s nejnižší razancí, mnohdy odehrán prsty jedné ruky přímo za blok soupeře nebo do volného pole.

4.7.1 Taktika útoku prvním sledem

Ve videu 5 nalezneme vizualizaci útoku prvním sledem. Útok blokaře je nejrychlejším a také nejefektivnějším útokem ve volejbalu. Není výjimkou, že se úspěšnost blokaře mnohdy pohybuje nad 80 % úspěšnosti. Útok prvním sledem je přímo závislý na dobré přihrávce. Pokud si tým dobře nepřihraje, je pro nahrávače velmi složité, až nemožné, hrát tuto herní kombinaci (Krpáč, 2013).

Blokaři používají k útoku zpravidla razantní údery, protože nejčastěji útočí proti jednobloku. Dalším typem obrany proti útoku středem je dvojblok, kdy blokaři vypomáhá jeden z krajních hráčů. Trojblok proti útoku prvním sledem se prakticky nevyskytuje. Taktika útoku blokaře se odvíjí od soupeřovy obrany. Blokař soupeře si vybírá prostor, který blokem vykryje, nejčastěji zónu I nebo V. Podle vykryvaného prostoru blokem by měl útočící blokař zaútočit do volného prostoru hřiště (Buchtel et al., 2011; Krpáč 2013).

Blokaři útočí do tří hlavních směrů, které Haník (2014) rozlišuje podle zóny, kam útok směřuje:

- a) Útok do zóny V (ve volejbalovém slovníku se jedná o útok do diagonály).
- b) Útok do zóny I (ve volejbalovém slovníku se jedná o útok do otočky).
- c) Útok do zóny VI (ve volejbalovém slovníku se jedná o útok rovně).

Mohou využít i zkráceného úderu či „ulívky“ přímo za soupeřův blok, to je však z pohledu taktiky vhodné pouze tehdy, když se proti útoku seskupuje dvojblok. Nejčastěji vypomáhá s blokováním hráč ze zóny IV, kam je pak vhodné míč umístit technickým úderem (Haník, 2014).

Důležité je podotknout, že nahrávky do prvního sledu jsou nejrychlejším typem útoku. Útočící blokař je tak odkázán na dobrou nahrávku nahrávače, který by ho měl uvolnit proti jednobloku, v ideálním případě proti „bezbloku“. Pokud nahrávač nahraje prvním sledem do míst, kde bránící blokař stojí a útok očekává, snižuje se pravděpodobnost na bod z útoku (Krpáč, 2013).

4.7.2 Taktika útoku druhým sledem

Ve videu 6 nalezneme vizualizaci útoku druhým sledem. Jedná se o útoky předních smečářů a diagonální hráče. Téměř výhradně útočí z krajních zón IV a II (výjimečně ze zóny III). V časové ose se jedná o útoky, které mají vyšší uplynulý čas mezi odbitím nahrávače a úderem do míče smečářem než útok prvním sledem (Buchtel et al., 2011; Haník & Lehnert, 2004).

Úlohou hráče, trenéra a statistiků je co nejdříve po začátku utkání rozpoznat, jak je útočící hráč soupeřovou obranou bráněn. Zda soupeř blokuje diagonálu či lajnu a jaké je na jeho útok postavení hráčů v poli. Po získání těchto informací je jednodušší určení taktických pokynů. (Buchtel et al., 2011; Haník & Lehnert, 2004).

Taktika útoku ze zóny IV dle Haníka (2014):

- a) Útok do diagonály – preferuje se při obraně soupeře od lajny, kdy se útočícímu hráči odkrývá pravá část hřiště (zóny IV, V a VI).
 - Ostrá diagonála – útok do zón IV a přilehlého prostoru zóny V.
 - Dlouhá diagonála – útok do zón V a VI.
 - „Ulívka“ či lob do diagonály – nejčastěji realizován při ztížené situaci útočícího hráče, zpravidla do zóny IV nebo V.
- b) Útok do lajny – realizován nejčastěji při blokování diagonály soupeřem, ale také jako technický prvek pro překonání bloku.
 - Útok po lajně – pokud obrana soupeře na síti vykrývá prostor diagonály, otevírá se útočníkovi prostor po lajně. Většina týmů se snaží primárně zabránit útokům po lajně, protože vybrat tvrdou smeč je velice obtížné (kratší dráha letu, menší časový prostor pro reakci hráče v lajně).
 - „Ulívka“ za blok po lajně – kvalitní obrana soupeře omezuje možnosti smečujícího hráče, který tuto variantu útoku volí v případě, kdy jsou hráči postaveni proti tvrdému útoku a jemu se otevírá prostor za blokem soupeře.
 - Vytlučení bloku o ruce krajního blokaře – technicky a herně vyspělí hráči mají přehled o blokujících hráčích. Tato technická varianta se volí často při horší situaci smečujícího hráče, který nasměruje razantně míč do nesrovnaných paží krajního blokaře s cílem odrazit míč do autu.
- c) Další možnosti útoku – útočící hráč může využít další směry a druhy úderu, které přinesou přímý bod družstvu, nebo mu umožní znovu útočit
 - Zkrácený úder doprostřed hřiště – útočník finguje rozběhem a prací paží smeč, míč však srazí lobem či „ulívkou“ do středu hřiště. Jedná se o jednu z variant „ulívek“ podle rozestavení hráčů v poli.

- Útok do bloku soupeře – úder, který útočící hráč realizuje při zhoršené herní situaci, například při kompaktním dvojbloku a trojbloku. Jednou z variant je naklepnutí bloku, kdy se hráč snaží nižší razancí smeče trefit paže blokujících hráčů tak, aby se míč odrazil znovu na jeho stranu a měl možnost útočit znovu. Druhou variantou je razantní smeč do konečků prstů tak, aby se míč odrazil mimo hřiště. Obě varianty jsou velice obtížné na realizaci a časování úderu.
- Útok přes blok soupeře – nejlepší světoví hráči mají smečářský dosah i vysoko přes 350 centimetrů. Při smeči hráč dosahuje vyššího dosahu než při bloku. Může tak využít skokanské schopnosti, aby zaútočil přes blok soupeře. Nevýhodou tohoto typu úderu je možnost „nadražení“ nebo zablokování míče, pokud hráč míč správně netrefí.

Taktika útoku ze zóny II dle Haníka (2014): Z hlediska taktiky je útok ze zóny II prakticky totožný s útokem ze zóny IV (zóny jsou však stranově překlopeny). Nachází se zde však možnost útokem snadněji zaměstnat soupeřova nahrávače, ať „ulívkou“ do zóny II, nebo tvrdým úderem do zóny I a II.

- a) Útok do diagonály – preferuje se při obraně soupeře od lajny, kdy útočícímu hráči odkrývá levou část hřiště (zóny I, II a VI).
 - Ostrá diagonála – útok do zón II a přilehlého prostoru zóny I.
 - Dlouhá diagonála – útok do zón I a VI.
 - „Ulívka“ či lob do diagonály – nejčastěji realizován při ztížené situaci útočícího hráče, zpravidla do zóny II nebo I.
- b) Útok do lajny – realizován nejčastěji při blokování diagonály soupeřem, ale také jako technický prvek pro překonání bloku.
 - Útok po lajně
 - „Ulívka“ za blok po lajně
 - Vytlučení bloku o ruce krajního blokaře
- c) Další možnosti útoku
 - Zkrácený úder doprostřed hřiště
 - Útok do bloku soupeře
 - Útok přes blok soupeře

4.7.3 Taktika útoku třetím sledem

Ve videu 7 nalezneme vizualizaci útoku třetím sledem. Útok třetím sledem je moderní a úderný útok, který je veden zpoza třímetrové čáry hráčem zadní řady. Tyto útočné kombinace je velice těžké ubránit, protože se obrana soupeře soustředí primárně na útok hráčů přední řady (Haník, 2014; Zach, 2014).

Taktika útoku ze zóny VI: Rychlý doskok ze zóny VI, slangově nazývaný jako „pipe“, je velice účinným útokem v moderním pojetí volejbalu. Se zlepšujícími se pohybovými dovednostmi a fyzickými předpoklady je možné smečovat míč při signálu „pipe“ téměř ze sítě, i když je zpravidla nutné, aby se hráč odrazil za třímetrovou čarou. Nejčastěji je tento signál fingován nahrávačem jako nahrávka do prvního sledu. Je však o cca půl metru vyšší a nahrána do půlky třímetrové čáry. Pokud soupeřův blokař vyskočí na nahrávku prvním sledem, nebrání již nic smečáři zasmečovat na stranu soupeře. Tento útok se často zařazuje při vybraném míči po smeči soupeře, kdy útočníci přední řady musejí nejprve odstoupit od sítě a nejsou tak zcela připraveni na útok (Buchtel et al., 2011; Haník, 2014).

Při útoku záleží na množství blokujících hráčů. Pokud smečář útočí na jednoblok či bezblok, je situace ideální a nemusí volit směr úderu. V případě dvojbloku si musí všimnout, jaký směr má zavřený. Pokud nastane situace na trojblok, je vhodné volit technický úder či „ulívku“ za blok soupeře do zón II, III nebo IV (Haník, 2014; Zach 2014).

Při útoku ze zóny VI má hráč podle Haníka (2014) možnost smečovat do tří směrů podle označení zadních zón hřiště:

- a) Do zóny I
- b) Do zóny VI
- c) Do zóny V

Taktika útoku ze zóny I: Z této zóny útočí zpravidla diagonální smečář. Jedná se stejně jako při předcházejícím typu útoku ze zóny VI o útok třetím sledem, kdy je nahrávač v postavení u sítě. Při těchto postaveních má nahrávač k dispozici diagonálního smečáře na útok ze zadní části hřiště. Útok ze zóny I je takticky velice efektivní, protože blokující hráč v zóně IV si musí hlídat nahrávače (v případě dobrého příjmu). Pokud je nahrávač dostatečně zkušený, dokáže donutit smečáře, aby s ním vyskočil (kvůli hrozbě útoku z druhého odbití), a poté nahraje za hlavu do zóny I, kde se diagonálnímu hráči otevírá nebráněný prostor sítě k útoku. Pokud diagonálního smečáře protihráči blokují, má na výběr několik typů útoku, stejně jako ze zóny II (Buchtel et al., 2011; Haník, 2014; Zach, 2014).

4.7.4 Taktika útoku nahrávače

Ve videu 8 nalezneme vizualizaci útoku nahrávače. Po taktické stránce je hrozba útoku nahrávače výborná psychologická zbraň k tomu, jak rozhodit soupeřovu obranu. Pokud hrozí nebezpečí „ulívky“ či smeče od nahrávače z druhého odbití, bránící hráč v zóně IV musí být neustále na pozoru a být připraven ho bránit. Je takticky vhodné, aby nahrávač několikrát za set svého útoku využil, nejlépe hned na začátku zápasu. Donutí tím soupeřovu obranu, aby na něj byla stále připravená (Buchtel et al., 2011; Krpač, 2010a).

Taktické možnosti útoku nahrávače dle Haníka (2014):

- a) „Ulívka“ do zóny III a VI – nejčastěji nahrávač v plném výskoku finguje nahrávku, před samotným kontaktem odtahuje pravou ruku a levou rukou zatlačí míč prudce dolů na stranu soupeře. Pokud na tuto situaci nereaguje jeden z blokujících hráčů, je téměř nemožné míč v poli vybrat. Další méně častou variantou útoku do těchto zón je „ulívka“ obouruč vrchem, při které míč plochou dráhou letu přelétá do zóny III. Vyskytuje se v situacích, kdy je příjem dále od sítě a bránící hráči neočekávají útok z druhého odbití.
- b) „Ulívka“ do zóny IV – nahrávač realizuje tento útok v situacích, kdy se blokující hráč v zóně IV přesouvá pomoci s obranou první sledem na prostředek sítě. Nahrávač pak odbitím obouruč vrchem nebo odbitím jednoruč vrchem přepraví míč do zóny IV, která je v tu chvíli nebráněná. Častým jevem je i „ulívka“ do této zóny při příjmu míče, který přelétává síť a bránící hráč se snaží ubránit útok nahrávače do středu sítě. Hrozí však vybrání míče hráčem, který stojí v zóně V a tento útok tak bude očekávat
- c) „Ulívka“ do zóny V – útok realizovaný jen velmi zřídka a při situacích, kdy míč přelétává přes síť. Nahrávač tak místo „ulívky“ do zóny IV volí dlouhý úder do zóny V.

4.8 Taktika střídání a oddechových časů

Dobry trenér musí být výborným taktikem, ale také skvělým psychologem. Mezi nejdůležitější taktické dovednosti trenéra během zápasu je umění střídat. Mnohdy je to otázka výhry nebo prohry družstva (Krpač, 2009b).

Do 70. let byla možnost dvanácti střídání, pak se však pravidla změnila. Nově bylo povoleno střídat pouze šestkrát, a tím se významně změnila i taktika střídání. Trenér si nyní

musí své střídání dobře promýšlet, aby z nich vytěžil co nejvíce (Křpač, 2009b; Vrbenský, Ejem, & Věrtelář, 2016).

Důvody střídání podle Křpače (2009b) a Haníka (2014):

1. Špatný výkon hráče – jak už to ve sportu bývá, ne každý den se hráč nachází v optimální formě. Pokud hráč neodvádí dobrý výkon, je na trenérovi, aby na to včas zareagoval a vystřídal ho za jiného hráče. V tom však spočívá právě umění střídání. Trenér by se neměl se svým rozhodnutím unáhlit a střídat hráče po dvou chybách, zároveň ho na hřišti nesmí držet nepřiměřeně dlouho dobu, aby tím byl ovlivněn výsledek zápasu.
2. Taktické střídání – taktických střídání existuje více druhů a Křpač (2009b) a Haník (2014) je dělí podle typu úkolu na hřišti:
 - Střídání na servis – střídání na servis je velmi běžným aktem trenéra. Jedná o vystřídání servírujícího hráče, kterého nahradí hráč se silnějším servisem. Poté, co míč získá na svou stranu soupeř, hráči se opět vystřídají nazpět. K tomuto střídání nejčastěji dochází v druhé polovině setu, nebo v jeho koncovce. Střídající hráč musí být psychicky velmi odolný a na podání si věřit. Není výjimkou, že takový hráč rozhodne o vývoji celého setu.
 - Střídání na blok – tohoto střídání se nejčastěji účastní nahrávač. Jedná se o taktické posílení bloku. Nejčastěji se tak děje ve vyrovnané koncovce setu, kdy může trenér přistoupit ke střídání kvalitního blokaře právě za nahrávače za účelem ubránění smečáře v zóně IV. Pokud k této situaci dojde a tým útok vybere, musí družstvo přistoupit k pozměněné hře. Nahrávač na hřišti není přítomen, proto funkci nahrávače nejčastěji zastupuje libero nebo blokař, který se nachází na síti. V této situaci je zásadní dobrá komunikace mezi hráči, protože by lehce mohlo dojít k nedorozumění.
 - Střídání nahrávače – ne vždy musí docházet ke střídání nahrávačů z důvodu špatného výkonu. Post nahrávače je velmi specifický a každý nahrávač se vyznačuje odlišným typem hry. Někteří nahrávači hrají pestře a kombinačně, někteří pomaleji a s rozvahou. Každá tato hra má své uplatnění v různých částech zápasu a trenér

toho může využít ke změně tempa hry a rozhození soupeřovy obrany.

- Střídání liber – současná pravidla umožňují mít dvě libera v týmu. Častým jevem je, že jedno libero je výborný zkušený přihrávač, zatímco druhé vyniká v poli. I zde je možné střídání mezi těmito dvěma hráči. Na rozdíl od klasického střídání se toto nemusí nahlašovat rozhodčím a nezapočítává se do šesti střídání.
- Střídání na příjem – pokud má jeden ze smečářů problém s přihrávkou, ale na útoku je platným hráčem, je možné ho vystřídat za lépe přihrávajícího hráče pouze na tři zadní postavení a poté ho vrátit opět do hry. K tomuto střídání dochází nejčastěji v koncovkách setů.
- „Dvojstřídání“ – jedno z nejčastěji využívaných taktických střídání. Dochází k němu v situaci, kdy je nahrávač hráč přední řady. K tomuto střídání dochází za účelem posílení útoku, popřípadě obrany na síti. Střídání probíhá tak, že nahrávače, který jde ven z hřiště, střídá diagonální smečář a naopak diagonálního smečáře střídá nahrávač. Tímto se tým dostane do situace, kdy má opět tři útočící hráče přední řady. Poté, co se po třech postaveních nahrávač dostane opět na síť, proběhne střídání zpět. Tímto střídáním tým získá výhodu devíti po sobě jdoucích postavení, kdy má tři útočící hráče přední řady.

Význam oddechových časů – trenér má během setu k dispozici dva oddechové časy. Ty trvají 30 vteřin, během kterých si hráči odpočinou a dostanou taktické pokyny ke hře. V oddechovém čase často radí i asistent trenéra či statistik týmu, který sedí na lavičce. Pravidla oddechových časů se v průběhu let neustále měnila. Ještě před dvěma lety byly povinné dva technické oddechové časy, které trvaly 1 minutu. Družstva měla nadále možnost dvou oddechových časů po 30 vteřinách. Tím mohlo dojít až k šesti oddechovým časům během setu. Dnes se oddechové časy berou nejen kvůli udělení taktických pokynů, ale také jako taktický prvek pro rozhození servírujících hráčů. Ve vyrovnaných koncovkách tak můžeme vidět i dva oddechové časy za sebou (Krpáč, 2009b; Vrbenský et al., 2016).

5 CÍL PRÁCE, ÚKOLY PRÁCE, VÝZKUMNÉ OTÁZKY

5.1 Cíl práce

Cílem předložené diplomové práce bylo pomocí dostupné literatury zmapovat herní funkce jednotlivce a pomocí dostupných videí (2015 – 2017) analyzovat strategii týmu (herní kombinace, styl nahrávače, obranu na síti i v poli, servis...) a porovnat tyto parametry mezi jednotlivými týmy a odhalit různé odchylky, které se mohou vyskytovat (rychlost nahrávky, přesnost, vzdálenost mezi hráči atd.). Výzkumná část: Pomocí programu v Excelu analyzovat jednotlivé zápasy (zapsat jednotlivé výměny), tyto výměny vyhodnotit matematicko-statistickými metodami, data zpracovat a analyzovat, a tím poukázat na možné taktické faktory úspěchu resp. neúspěchu.

5.2 Úkoly práce

- Analýza literárních zdrojů
- Syntéza získaných poznatků
- Výběr videozáznamu
- Analýza videozáznamu, sběr dat
- Zpracování získaných dat
- Vyhodnocení dat
- Stanovení závěrů a přínosu do praxe

5.3 Výzkumné otázky

Vzhledem k uvedenému cíli práce jsme stanovili následující výzkumné otázky:

- 1. Jaký je poměr a úspěšnost skákaného rotovaného servisu a servisu plachtícího?*
- 2. Jaký systém příjmu podání budou realizovat sledované týmy?*
- 3. Jaká je úspěšnost nahrávače po ideálním příjmu podání?*
- 4. Jaká je úspěšnost útočících hráčů vzhledem ke kvalitě obrany na síti?*
- 5. Jaká je úspěšnost obrany v poli vzhledem ke kvalitě obrany na síti?*

6 METODIKA

6.1 Charakteristika zkoumaného souboru

Výzkum se zaměřil na analýzu utkání nejlepších týmů na Olympijských hrách v roce 2016, které se konaly v Brazílii. Medaile z Olympiády je pro volejbalisty tou nejcennější trofejí, kterou mohou během své kariéry získat. Družstva proto reprezentují ti nejlepší sportovci z volejbalového odvětví. Celkem bylo analyzováno a vyhodnoceno 5 zápasů. Finále mezi Itálií a Brazílií a také jejich zápasy v semifinále a čtvrtfinále. Brazílie změřila síly s reprezentacemi Argentiny a Ruska, Itálie se probojovala přes Írán a USA. Reprezentace Argentiny přijela s věkovým průměrem 28 let (průměrný rok narození 1988). Průměrná výška hráčů je 196 cm a průměrný smečářský dosah činí 344 cm. Reprezentační výběr Íránu má věkový průměr 28 let (průměrný rok narození 1988). Průměrná výška íránských hráčů je 196 cm a průměrný smečářský dosah činí 342 cm. Tým USA má věkový průměr 28 let (průměrný rok narození 1988). Průměrná výška hráčů je 198 cm a průměrný smečářský dosah je 348 cm. Reprezentace Ruska má průměrný věk 30 let (průměrný rok narození 1986). Průměrná výška hráčů je 200 cm a průměrný smečářský dosah činí 344 cm. Tým Brazílie má průměrně nejstarší tým (průměrný věk 31 let). Hráči mají průměrnou výšku 198 cm a jejich průměrný smečářský dosah činí 339 cm. Reprezentace Itálie má průměrný věk 29 let (průměrný rok narození 1987). Průměrná výška hráčů je 197 cm a průměrný smečářský dosah činí 343 cm (FIVB, 2016a).

6.2 Způsob sběru, analýzy a zpracování dat

Metodou nepřímého pozorování (zhlédnutí záznamu utkání) nám umožnilo nashromáždit data o utkání. Díky nepřímému pozorování jsme byli schopni lépe vyhodnotit jednotlivé situace každé roze hry a přesněji je zaznamenat do programu v Excelu. Sesbíraná data jsme převedli do kontingenční tabulky (Příloha A), která umožňuje data třídit a zpracovávat podle jednotlivých parametrů tak, abychom byli schopni pomocí matematicko-statistických metod vytvořit detailní statistiku utkání (Přílohy B – G). Takto vytvořená statistika společně s charakteristikou hry a systému družstva nám pomohla odhalit odchylky mezi jednotlivými týmy a poukázat na faktory úspěchu či neúspěchu družstva v utkání. Analyzovaná utkání je možné zhlédnout v archivu České Televize.

Do programu v Excelu byla vložena data o servisu, příjmu, nahrávce, obrany na síti, obrany v poli a útoku. Zapisovaná data:

- a) Číslo setu a skóre před začátkem výměny
- b) Servírující tým
- c) Číslo servírujícího hráče
- d) Typ servisu
 - Skákaný
 - Plachtící
- e) Razance servisu
 - Riskantní (na hranici rizika)
 - Technický či zajištěný
- f) Umístění servisu
 - Na hráče
 - Mezi (mimo) hráče
- g) Tým, který bude útočit
- h) Číslo přijímajícího hráče
- i) Kvalita příjmu / kvalita vybírání v poli
 - Příjem za „1“ – ideální příjem na síť, výška příjmu umožňuje nahrávači vyhodnotit situaci a realizovat vybranou útočnou kombinaci na signál s jedním z útočníků
 - Příjem za „2“ – příjem dále od sítě, ideální výška příjmu umožňuje vyhodnotit situaci a realizovat vybranou útočnou kombinaci na signál s jedním z útočníků
 - Příjem za „3“ – příjem daleko od sítě či nahrávače, ale stále může nahrávat odbitím obouruč vrchem. Pouze obtížně může realizovat útočnou kombinaci prvním sledem
 - Příjem za „4“ – příjem do pole nebo je výška příjmu nízká, takže nahrávač musí nahrávat bagrem. Útočné kombinace na signál nelze provést, proto musí nahrávač provést kombinace bez signálu, což jsou vysoké nahrávky na kúl nebo na doskok
 - Příjem přelétá přes / tým přehraje míč pouze přes / eso

- j) Nahrávající hráč
 - Nahrávač
 - Ostatní hráči
- k) Kvalita nahrávky
 - Přesná
 - Nepřesná, ale dle domluveného signálu – kratší či delší nahrávka, ale útočník je schopen zareagovat, přizpůsobit se a zasměčovat
 - Špatná – hráč není schopen reagovat na délku či výšku nahrávky a není schopen zasměčovat
 - Chyba nahrávače – nečisté odbití (ukončení roze hry rozhodčím)
- l) Číslo smečujícího hráče
- m) Typ útoku
 - Smeč do určeného prostoru
 - Smeč s vysokou razancí
 - Lob / technický úder / „ulívka“
- n) Počet blokujících hráčů a kompaktnost bloku
 - Jednoblok
 - Nekompaktní dvojblok
 - Dvojblok
 - Nekompaktní trojblok
 - Trojblok
 - Bezblok
- o) Výsledek akce
 - Bod z útoku / soupeř není schopen přehrát míč
 - Soupeř vybere míč, ale není schopen útočit a pouze přehraje míč
 - Míč se od bloku odrazí a tým může znovu útočit
 - Soupeř vybral míč a může útočit
 - Soupeř nadrazil míč blokem, vybral v poli a může útočit
 - Chyba útoku / útok zablokován

Pokud je míč po smeči vybrán a výměna pokračuje, zapisuje se od položky: Tým, který bude útočit. Tím, že se předchozí údaje vynechají, nám umožní v kontingenční tabulce data třídit a oddělit na činnosti po příjmu a činnosti po vybírání.

Hodnocení úspěšnosti servisu – servis je úspěšný, pokud hráč přihraje míč hůře než za „1 a 2“ nebo v případě přímého bodu či přehrání míče přes síť z prvního odbití.

Hodnocení úspěšnosti příjmu – příjem je hodnocen jako úspěšný, pokud hráč přihraje za „1 a 2“.

Hodnocení úspěšnosti nahrávky – hodnoceno při příjmech za „1 a 2“. Nahrávač je úspěšný, pokud nahraje přesně nebo dle domluveného signálu na „bezblok“, jednoblok či nekompaktní dvojblok. Při těchto příjmech je nutné, aby nahrávač odhalil předčasný pohyb blokaře a nahrál tak, aby umožnil hráči snadno bodovat.

Hodnocení útoku – útočící hráč je úspěšný, pokud získá bod nebo nedovolí soupeři míč zpracovat tak, aby mohl útočit.

Hodnocení úspěšnosti obrany – obrana je úspěšná, pokud míč zablokuje, donutí soupeře k chybě (smeč do autu či sítě) nebo míč vybere tak, aby mohlo družstvo útočit.

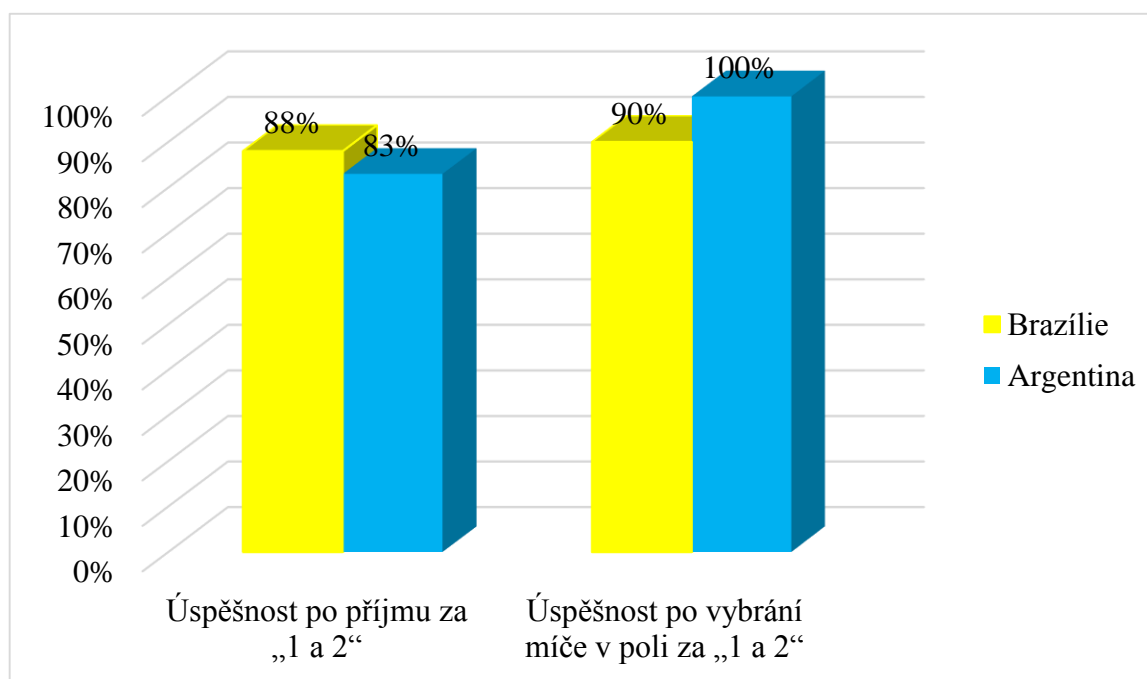
Charakteristika hry družstva – popsán útočný systém družstev, rozložení, pestrost a taktika nahrávek, taktická střídání, systém příjmu podání, systém a taktika obrany na síti, taktika servisu.

7 VÝSLEDKY

7.1 Analýza čtvrtfinálového utkání Brazílie – Argentina

V prvním sledovaném utkání se střetávají reprezentace Brazílie a Argentiny. I přes vítězství Brazílie 3:1 na sety se jedná o velice vyrovnané utkání, které rozhodují koncovky setů.

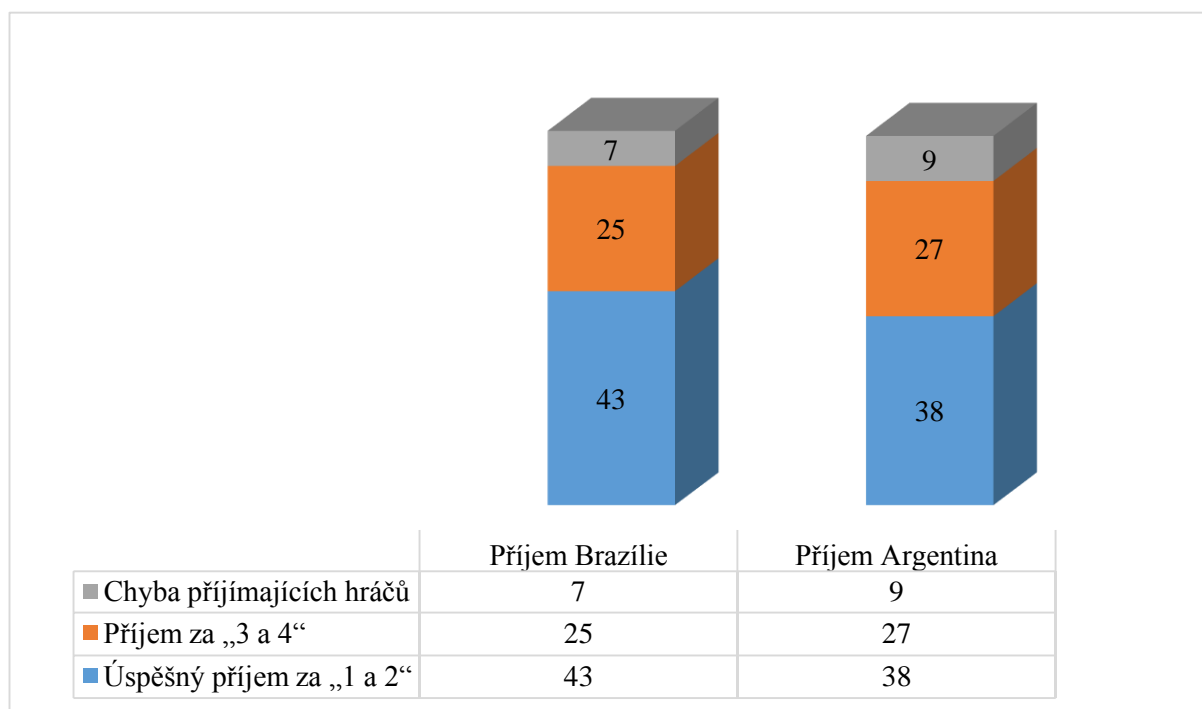
Týmy Argentiny uplatňuje rychlý útočný systém s převahou nahrávek do druhého a třetího sledu (15 útoku první sledem). Brazílie více kombinuje první sledem (24 útoků první sledem). Brazilský nahrávač nahrává velice rychle i při horším příjmu či vybírání i přes možnost nedorozumění či nepřesné nahrávky. Oba týmy hrají velice pestře s velkou škálou signálů. Brazílie využívá větší pestrosti nahrávek prvním sledem, Argentinský nahrávač sice méně kombinuje prvním sledem a s menší pestrostí signálů, ale více zapojuje útok třetím sledem ze zóny VI. Brazílie i Argentina také využívají v koncovkách setů „dvojstřídání“, které umožňuje v 9 postaveních za sebou smečovat třem hráčům přední řady. Oba nahrávači dosahují velké úspěšnosti. Větší úspěšnost nahrávky po příjmu za „1 a 2“ má brazilský nahrávač s úspěšností 88 % (38 úspěšných nahrávek ze 43 pokusů), argentinský nahrávač nahrává s úspěšností 83 % (30 úspěšných nahrávek z 36 pokusů). Úspěšnost nahrávky po vybraném míči v poli má naopak Argentina (100% úspěšnost z 9 nahrávek), Brazílie zaostává o jednu nahrávku na 90 % (9 úspěšných nahrávek z 10). V úspěšnosti nahrávačů tedy není velký rozdíl, který by rozhodoval zápas.

Obrázek 19. Úspěšnost nahrávače po příjmu za „1 a 2“ v utkání Brazílie - Argentina

Oba týmy mají i velice podobnou úspěšnost útoku. Po příjmu podání útočí Brazilci s úspěšností 63 % (43 útoků z 68 pokusů), Argentinci minimálně zaostávají s 62% úspěšností (40 útoků z 65 pokusů). Velice podobnou úspěšnost mají i při protiútoků po vybrání míče v poli (Brazílie s 59% úspěšností a Argentina s 64% úspěšností). Velký rozdíl je však patrný v počtu útoků proti jednobloku a nekompaktnímu dvojbloku, Brazílie proti nezformované obraně útočí 67 krát, Argentina útočí pouze 47 krát. Argentinští útočníci tak častěji smečovali proti kompaktní obraně.

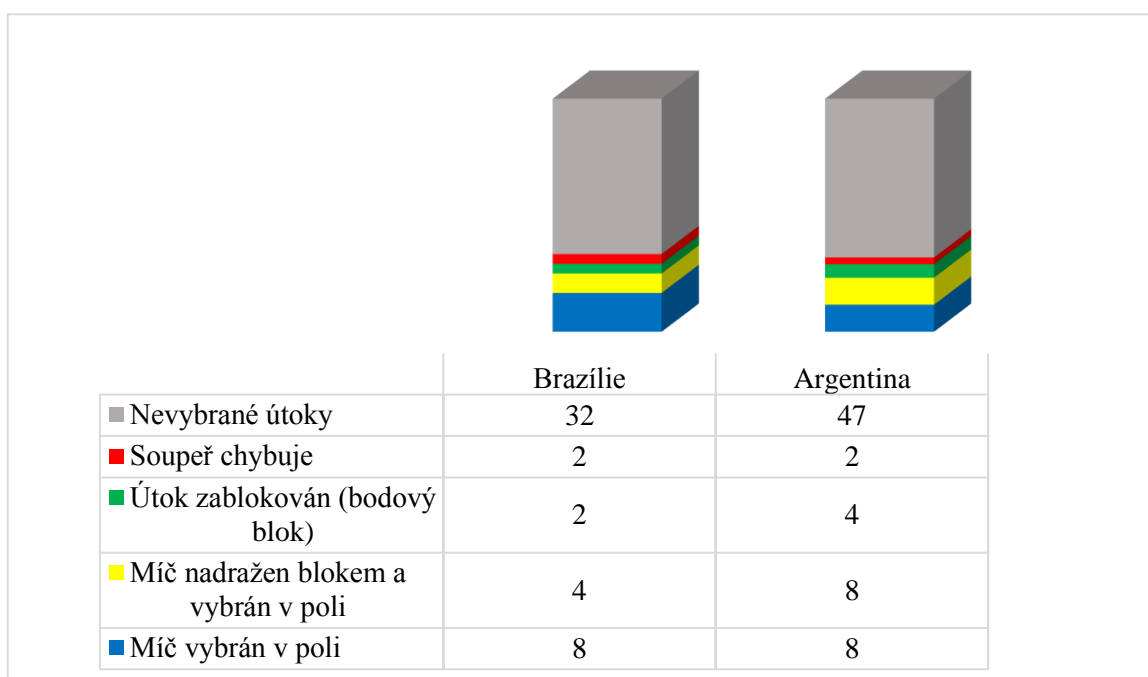
Systém příjmu podání se u týmu nelišil. Brazílie i Argentina přijímala podání ve třech hráčích. Argentina během zápasu několikrát střídá přijímající smečáře, protože v této činnosti zaostává za Brazilci. Během utkání hledají vhodnou sestavu, která by úspěšně reagovala na servis a útoky Brazílie. Úspěšnost příjmu podání brazilské reprezentace je 57 % (43 příjmů za „1 a 2“ ze 75 pokusů), Argentina ztrácí s úspěšností 51 % (38 příjmů za „1 a 2“ ze 74 pokusů). Brazílie udělala také méně přímých chyb při příjmu (7 chyb) a Argentina se dopouští 9 chyb při příjmu.

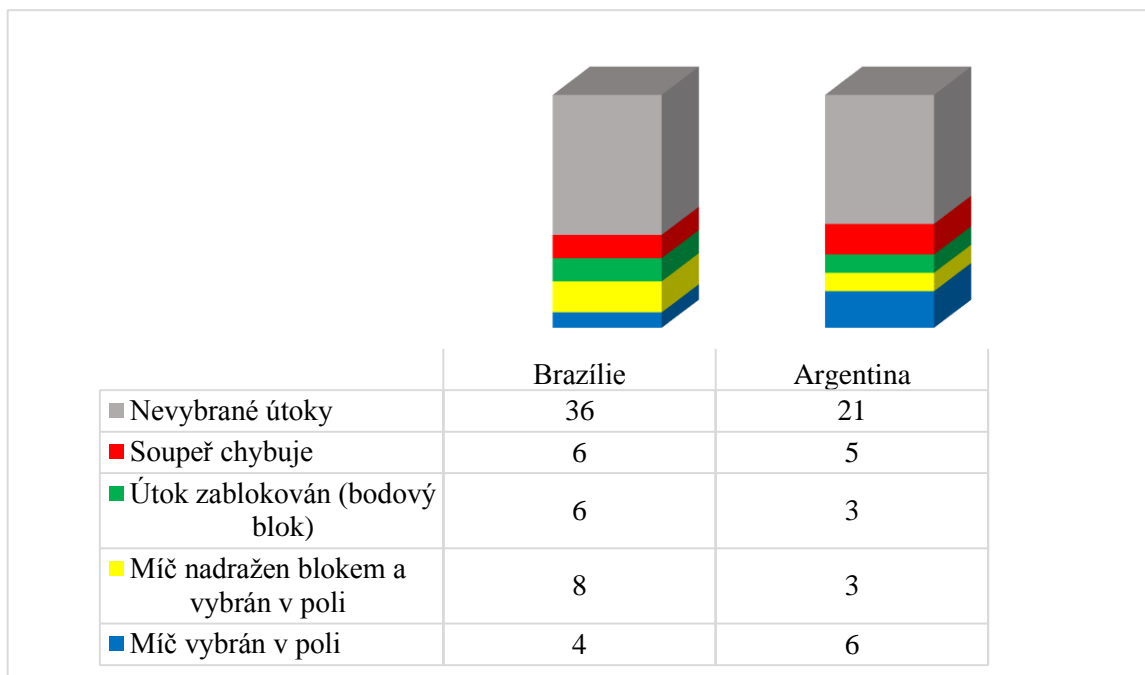
Obrázek 20. Příjem podání v utkání Brazílie - Argentina

Systém obrany uplatňují oba týmy od středu sítě. Při příjmu za „1 a 2“ si bránící hráči zpravidla hlídají svého útočníka a snaží se ubránit soupeře jednoblokem. Díky rychlé hře brazilského nahrávače často nejsou schopni blokující hráči realizovat dvojblok ani při horším příjmu (příjem za „3 a 4“). Brazilská obrana naopak častěji realizuje dvojblok či trojblok

při horším příjmu Argentiny. Oba týmy při realizaci dvojbloku či trojbloku na kraji sítě blokují od lajny a soustředí obranu v diagonálním směru. Naopak při jednobloku často krajní hráči pouští lajnu a blokují dlouhou diagonálu a střed hřiště. V obraně mají týmy podobnou úspěšnost, při obraně útoku jednoblokem a nekompaktním dvojblokem brání Brazilci s úspěšností 33 % (16 ubráněných útoků ze 48 pokusů), Argentinci brání s 32% úspěšností (22 ubráněných útoků z 69 pokusů). Při obraně útoku dvojblokem a trojblokem se daří Brazílii bránit s 40% úspěšností (24 ubráněných útoků z 60 pokusů), kdyžto Argentinci mají mírně vyšší úspěšnost 45 % (17 ubráněných útoků z 38 pokusů). Z této statistiky je vidět, že Brazilci výrazně častěji útočili proti jednobloku a nekompaktnímu dvojbloku.

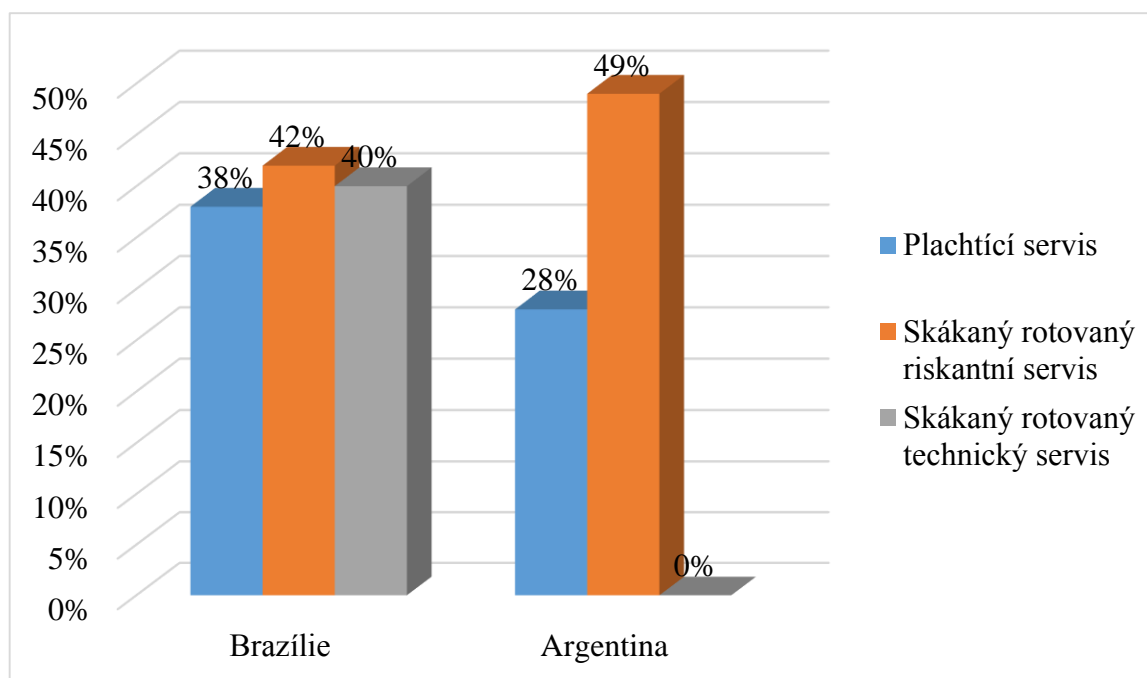

Obrázek 21. Úspěšnost obrany Brazílie a Argentiny při bezbloku, jednobloku a nekompaktnímu dvojbloku

Obrázek 22. Úspěšnost obrany Brazílie a Argentiny při dvojbloku a trojbloku

Servis je u obou týmů velice rozdílný. Brazílie vsadila především na skákaný rotovaný servis, kterým podává 5 z 6 hráčů. Brazilský nahrávač a diagonální smečář také několikrát vkládají plachtící servis a zkoušejí pozornost přijímajících hráčů. U argentinské reprezentace volí ze začátku zápasu skákaný rotovaný servis 3 z 6 hráčů. Ostatní volí plachtící servis. Argentinský nahrávač také během zápasu často vkládá plachtící servis. Brazílie vícekrát na servisu chybuje, což je dáno větším počtem skákaných rotovaných podání na hranici rizika (Brazílie kazí 16 podání, Argentina kazí 13 podání). Efektivnější servis v tomto utkání má Brazílie, která podávala s efektivitou 40 % (37 efektivních servisů z 91 pokusů). Argentina zaostává pouze o 3 procenta, tedy na efektivitě 37 % (34 efektivních servisů z 90 pokusů). Brazílie dále přidává 3 přímé body z podání, Argentina o jeden více. Brazílie má efektivitu servisů vyrovnanou, u Argentiny výrazně převyšuje efektivita skákaného servisu nad servisem plachtícím. Brazílie z již zmíněných 91 servisů podávala 29krát plachtící servis, 52krát skákaný rotovaný servis na hranici rizika a 10 servisů skákaných rotovaných s nižší razancí (technický). Argentina z 90 servisů podává 46krát plachtící servis, 43krát skákaný rotovaný na hranici rizika a 1 servis skákaný rotovaný s nižší razancí (technický).

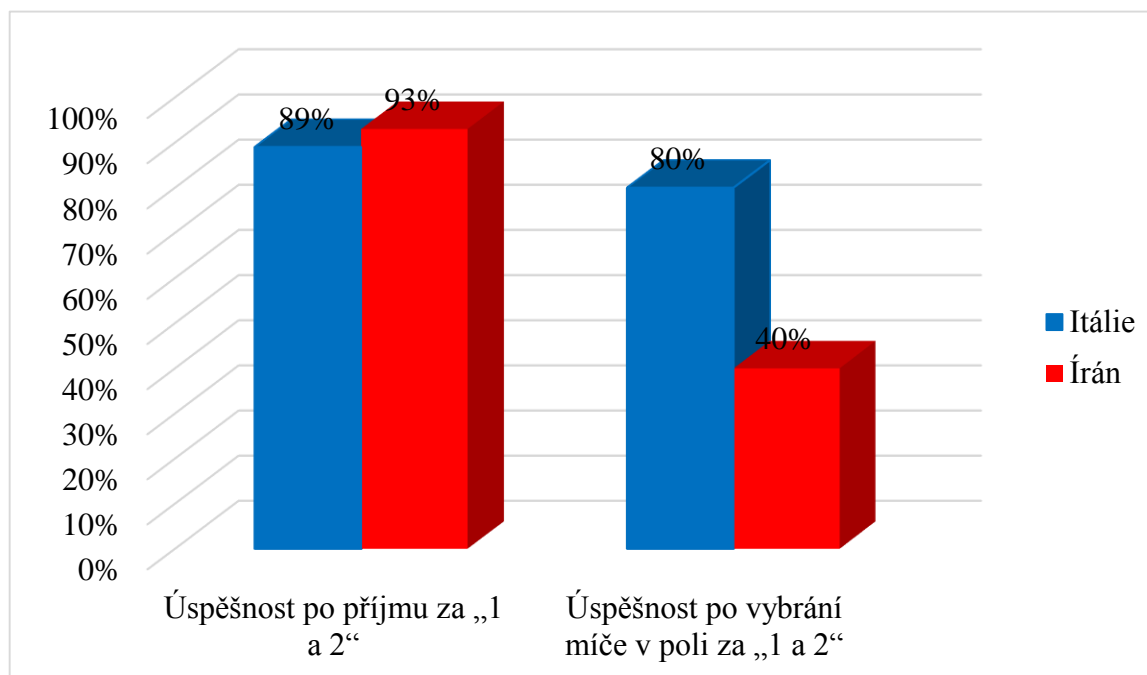
Obrázek 23. Efektivita servisu v utkání Brazílie – Argentina

7.2 Analýza čtvrtfinálového utkání Itálie – Írán

V tomto utkání se nám představuje tým Itálie, který ve čtvrtfinále vyzval tým Íránu. Až na první set dominuje Itálie, která zaslouženě vítězí 3:0 na sety.

Tým íránské reprezentace zakládá svoji hru na velice rychlém a překvapivém útočném systému, který uplatňuje i při špatném příjmu podání i přes hrozbu nedorozumění či špatné nahrávky. Oba nahrávači rovnoměrně rozdělují nahrávky do jednotlivých sledů. Íránský nahrávač častěji zapojuje útok ze zóny VI. Útočný systém Itálie je založen na rychlých kombinacích druhým a třetím sledem. Hlavní útočnou zbraní je pro Itálii hráč číslo 9 Ivan Zaytsev, který je na pozici diagonální smečáře a útočí v průběhu zápasu druhým a třetím sledem. Pokud porovnáme nahrávky do prvního sledu, Írán útočí prvním sledem 16krát, Itálie 15krát. Oba týmy upřednostňují nahrávky prvním sledem před nahrávače. Írán si v prvním a druhém setu pomáhá „dvojstřídáním“. Itálie po celý zápas střídá pouze kvůli taktickému servisu a zlepšení obrany v poli. Oba týmy dosahují velké úspěšnosti nahrávky po příjmu za „1 a 2“. Írán dosahuje úspěšnosti 93 % (25 úspěšných nahrávek z 27 pokusů), Itálie konkuruje s úspěšností 89 % (32 úspěšných nahrávek z 36 pokusů). Výrazně vyšší úspěšnosti nahrávky po vybírání dosahuje italský nahrávač s 80 % (8 úspěšných nahrávek z 10 pokusů), íránský nahrávač zaostává s úspěšností 40 % (4 úspěšné nahrávky z 10 pokusů). Během zápasu italský

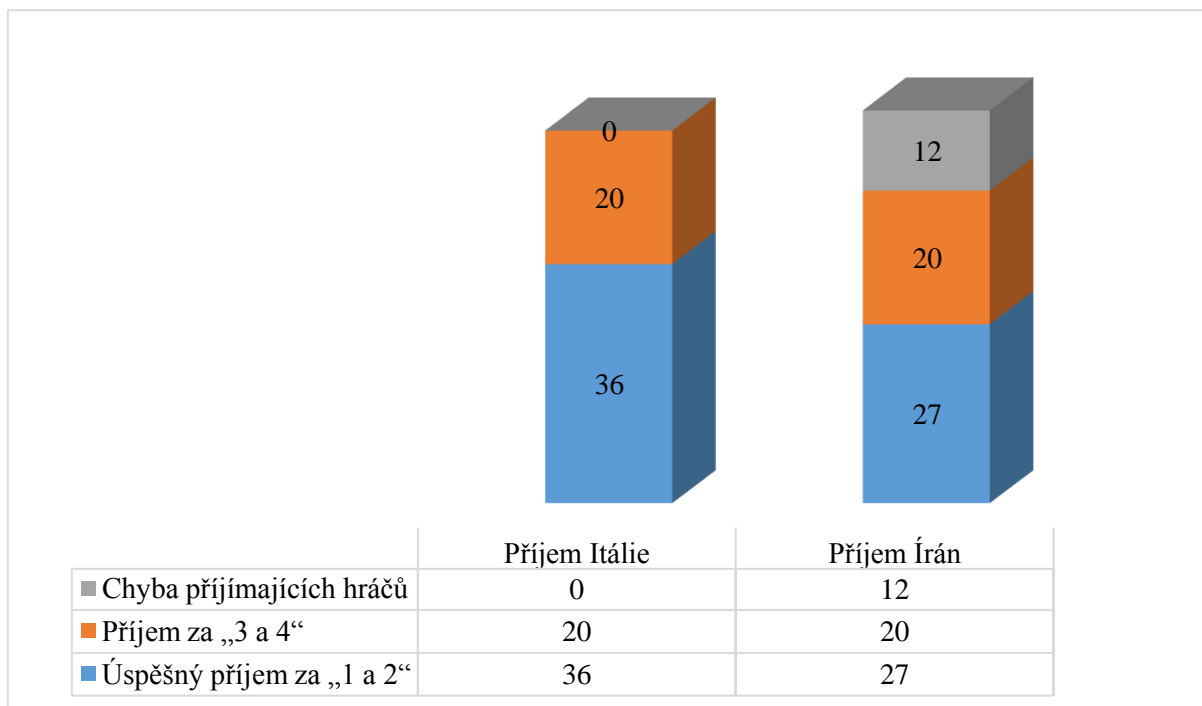
nahrávač útočí z druhého odbití s úspěšností 75 % (3 body ze 4 pokusů), íránskému nahrávači nevychází ani jeden útok (0 bodů z 3 pokusů).

Obrázek 24. Úspěšnost nahrávače po příjmu za „1 a 2“ v utkání Itálie - Írán

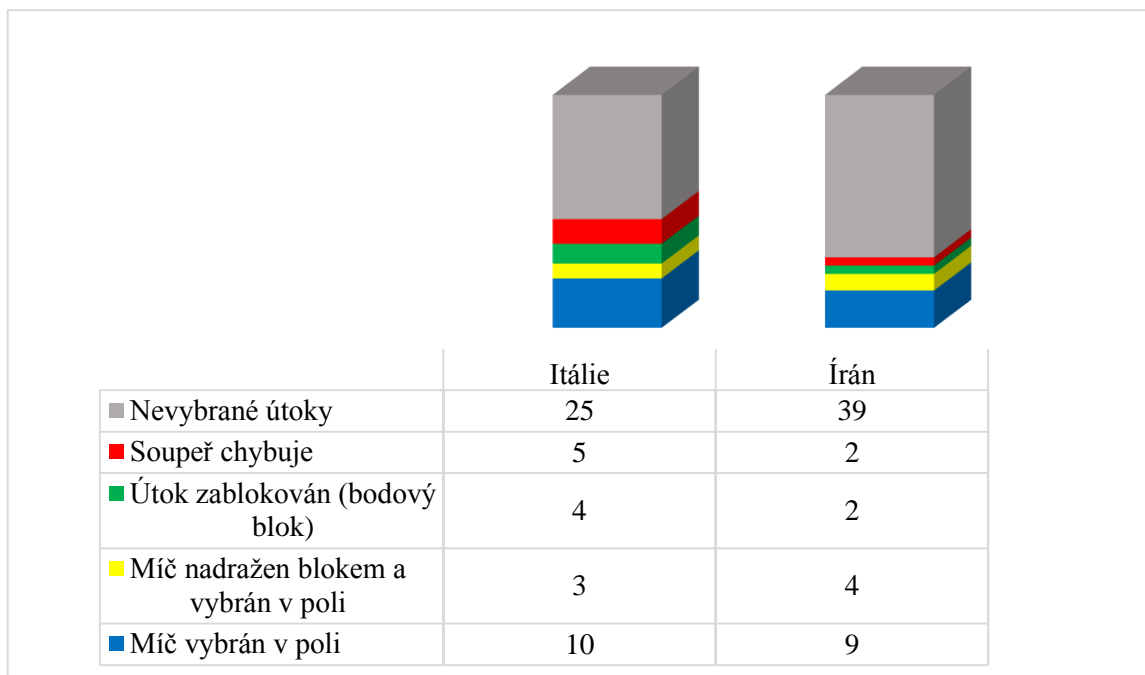
Porovnáme-li oba týmy v úspěšnosti útoku, najdeme jedem z důvodů, proč Írán v tomto utkání zaostával. Italové útočí po příjmu podání s úspěšností 68 % (38 útoků z 56 pokusů), zatímco Íránci jsou pouze na 59% úspěšnosti (27 útoků z 56 pokusů). Oba týmy mají téměř stejnou úspěšnost protiútoku po vybrání míče v poli (Itálie má úspěšnost 53 % z 32 pokusů a Írán 50 % z 24 pokusů).

Rozdíl nacházíme v systému příjmu podání. Itálie přijímá servis zpravidla ve čtyřech hráčích, do kterého se zapojuje i diagonální smečař číslo 9, nutno podotknout, že dříve tento hráč působil na pozici přijímajícího smečaře. Írán přijímá ve třech hráčích, během utkání íránský trenér střídá přijímající smečaře, kteří nedosahují takové úspěšnosti příjmu podání jako protihráči. Vyšší úspěšnosti příjmu podání dosáhli Italové, kteří jsou na 64 % (36 příjmů za „1 a 2“ z 56 pokusů). Írán i v této činnosti zaostává s úspěšností 46 % (27 příjmů za „1 a 2“ z 59 pokusů). Výrazně lepší příjem vyjma úspěšnosti dokazuje i počet chyb na příjmu, kde Italové nedostávají ani jeden přímý bod z podání nebo přímo nepřehrávají míč přes síť. Írán těchto chyb během utkání nasbíral 12.

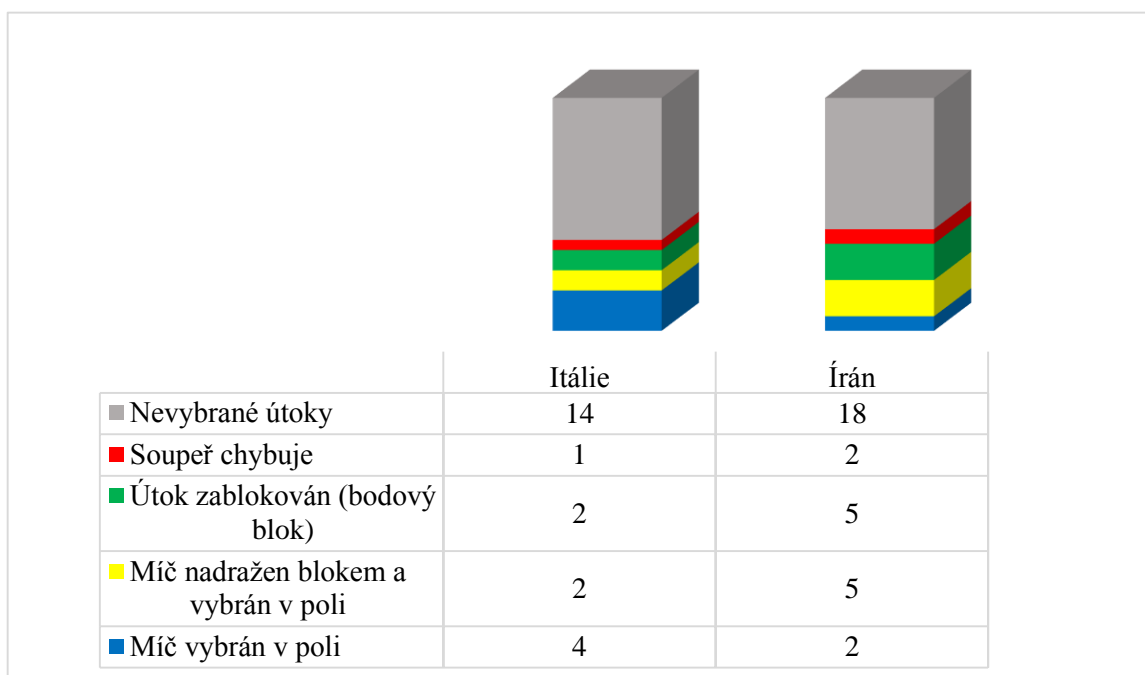

Obrázek 25. Příjem podání v utkání Itálie - Írán

Oba týmy využívají systém obrany od středu sítě. Íránská reprezentace se soustředí primárně na ubránění útoku z druhého a třetího sledu. Střední blokaři často reagují na útok prvním sledem na poslední chvíli, v některých případech i vyloženě pozdě. Krajní blokaři v zónách II a IV při jednobloku blokují dlouhou diagonálu a střed hřiště. Při realizaci dvojbloku a trojbloku brání od lajny. Italská reprezentace brání při dobrém příjmu soupeře především jednoblokem, každý hráč si hlídá svého útočníka. Při obraně v zóně II brání Italové od lajny a soustředí obranu v poli v diagonále, naopak při obraně na útok v zóně IV brání blokem diagonální směr a otevírají prostor pro směr do libera. I v této činnosti je lepší Italská reprezentace, která ubránila 22 útoků ze 47 pokusů při obraně na jednoblok a nekompaktní dvojblok (úspěšnost 47 %). Írán dokázal při stejně kvalitní obraně ubránit 17 útoků z 56 pokusů (30% úspěšnost). Oba týmy jsou poměrně stejně úspěšné při obraně útoku dvojblokem a trojblokem. Íránská reprezentace je v této činnosti úspěšnější (44 %, 14 ubráněných útoků z 32), Italská reprezentace mírně zaostává s úspěšností 39 % (9 ubráněných útoků z 23).

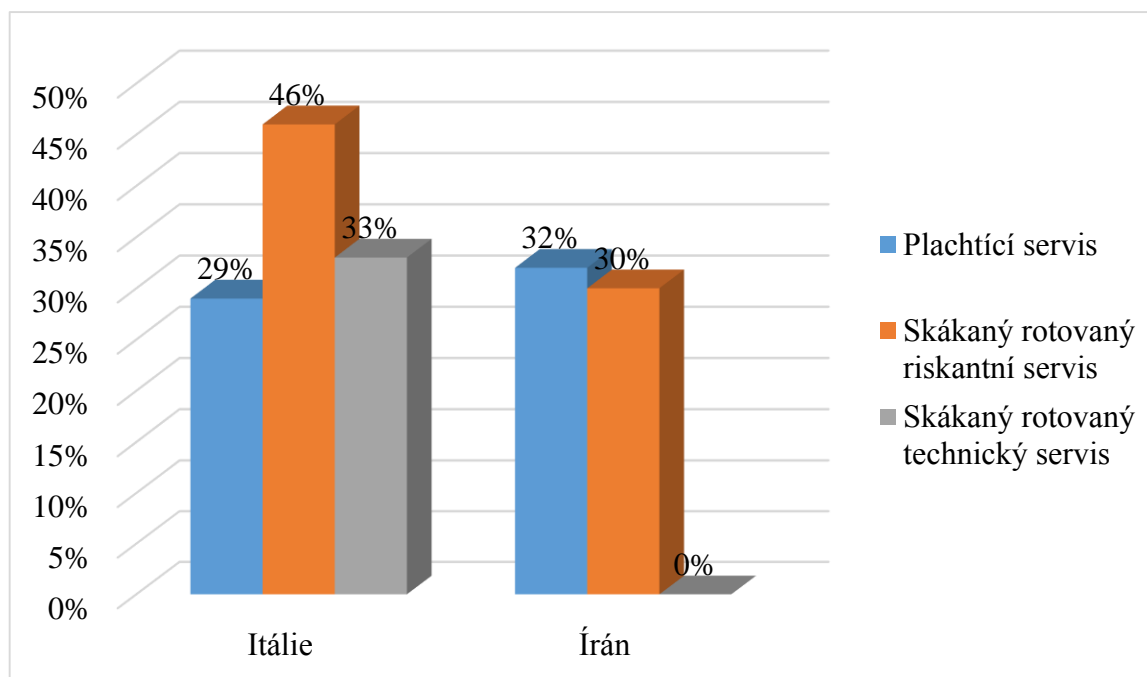
Obrázek 27. Úspěšnost obrany Itálie a Iránu při bezbloku, jednobloku a nekompaktnímu dvojbloku

Obrázek 26. Úspěšnost obrany Itálie a Iránu při bezbloku, jednobloku a nekompaktnímu dvojbloku

Rozdíly nalezneme i u servisu. Itálie uplatňuje především skákaný rotovaný servis (58 skákaných rotovaných servisů a 21 plachtících servisů). Ze základní sestavy podává skákaný rotovaný servis 4 z 6 hráčů. Italský trenér takticky střídá na servis hráče se skákaným servisem místo hráče s plachtícím servisem. Íránský servis je v poměru 30 skákaných rotovaných servisů

ku 37 plachtícím servisům. Ze základní sestavy Íránu podává skákaný rotovaný servis 3 z 6 hráčů. Íránský blokař, který od začátku zápasu podával skákaný rotovaný servis, v průběhu utkání přešel na plachtící servis. V úspěšnosti servisu je výrazně lepší Itálie. Ta i přes vyšší chybovost na servisu (20 zkažených servisů ze 79) dosahuje celkové úspěšnosti 41 % (32 efektivních podání ze 79). Írán má sice nižší chybovost (11 zkažených servisů), ale nedosahuje tak velké celkové úspěšnosti (30 %, 30 efektivních podání z 67). Italové navíc přidávají 4 přímé body z podání.

Obrázek 28. Efektivita servisu v utkání Itálie - Írán

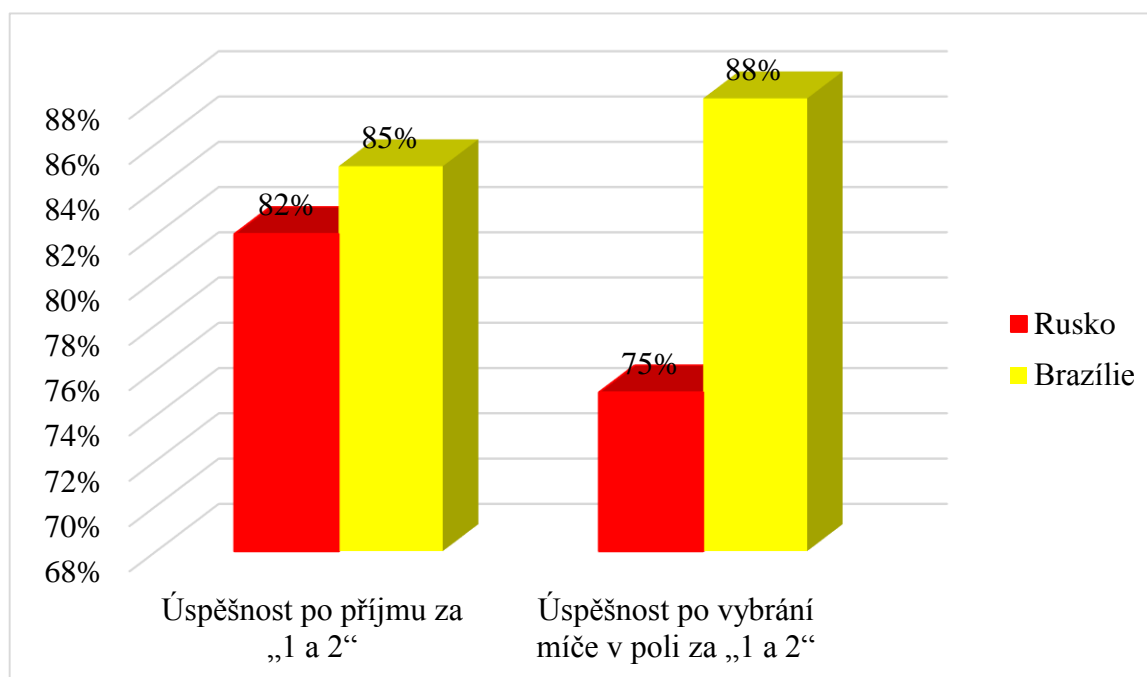
7.3 Analýza semifinálového utkání Rusko – Brazílie

V druhém utkání Brazílie změřila síly s reprezentací Ruska. Tým Ruska se na předchozích Olympijských hrách probojoval do finále, kde porazil právě výběr Brazílie. Brazílii se podařilo navázat na dobrý výkon z čtvrtfinále a deklasovali Rusko v poměru 3:0 na sety.

Ruská reprezentace zakládá svůj útočným systém na precizní nahrávce, která však nedosahuje takové rychlosti jako u brazilské reprezentace. Ruský nahrávač volí většinu nahrávek do druhého a třetího sledu. Prvním sledem útočí ruský tým pouze výjimečně (12 útoků prvním sledem z celkových 80 útoků). Ruský tým navíc nevyužívá útoku třetím sledem ze zóny VI, ale pouze ze zóny II, kde útočí hlavní útočná síla Ruska (diagonální smečář Mikhaylov). Brazilský nahrávač více kombinuje a rozděluje nahrávky, používá také více signálů se

středovými hráči. Rusko i Brazílie využívá možnost „dvojstřídání“ k posílení útoku. Rusko však reaguje tímto taktickým prvkem, až když začne bodově ztrácet.

Úspěšnost nahrávačů obou týmů je podobná. Brazilský nahrávač nahrává po příjmu za „1 a 2“ s úspěšností 85 % (23 úspěšných nahrávek z 27 pokusů), ruský nahrávač má úspěšnosti 82 % (27 úspěšných nahrávek z 33 pokusů). Velký rozdíl nalezneme u úspěšnosti nahrávky po vybraném míči v poli. Brazílie nahrává úspěšně 15krát ze 17 pokusů (úspěšnost 88 %). Rusko v této činnosti výrazně zaostává, nahrávač sice nahrává s úspěšností 75 %, pouze však ze 4 pokusů. Ruský tým si tak nepřipravil mnoho situací, po kterých by mohl realizovat nahrávku na signál.

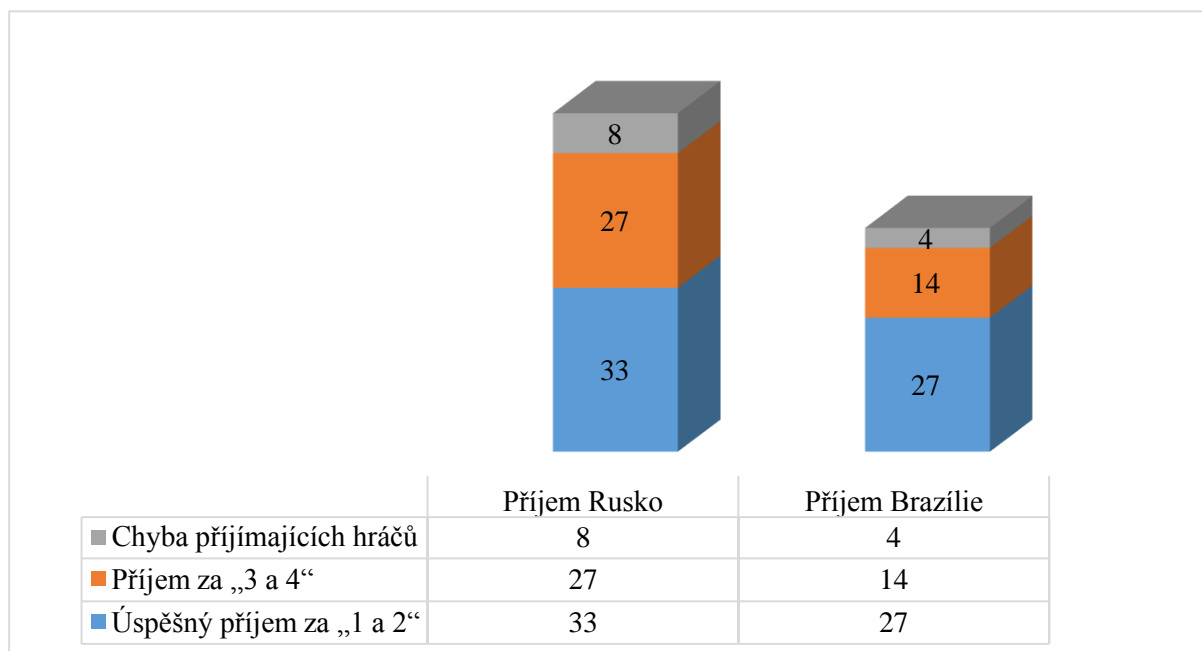

Obrázek 29. Úspěšnost nahrávače po příjmu za „1 a 2“ v utkání Rusko - Brazílie

Rusko i Brazílie útočí po příjmu s téměř totožnou úspěšností. Ruský tým má úspěšnost 65 % (37 úspěšných útoků z 57 pokusů), brazilský tým útočí s úspěšností 68 % (26 úspěšných útoků z 38 pokusů). Rozdíl nalezneme v úspěšnosti při protiútoku po vybrání míče, kde Brazilci útočí úspěšně 27krát z 38 pokusů (71 %), Rusové útočí úspěšně 11 krát z pouhých 23 útoků (58%). Brazilský tým si tak byl schopen připravit více situací k protiútoku a dokázal je také lépe využít. Rusko navíc sráží i nevynucené chyby při nahrávce, kterých se dopustilo hned 4krát, navíc přidávají i 6 špatných nahrávek, ze kterých se těžko prosazuje.

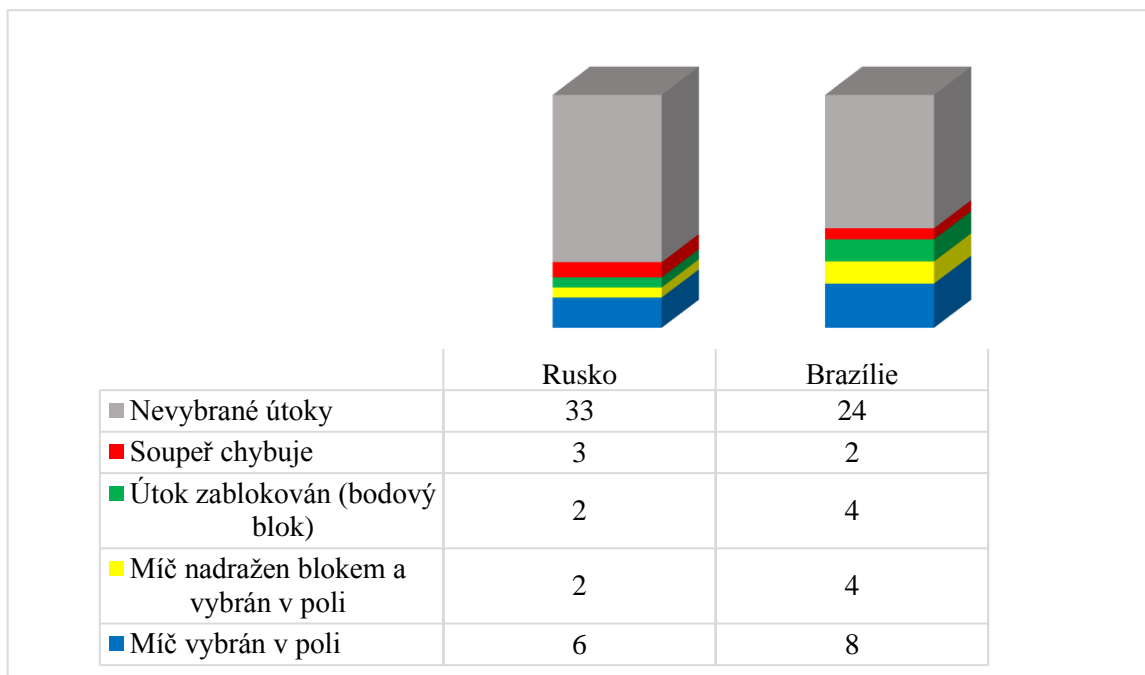
Tým Brazílie, jak již bylo zmíněno při předchozím zápase, dodržuje systém příjmu podání ve třech hráčích. Rusové si proti kvalitnímu servisu pomáhají příjmem ve čtyřech hráčích. Největším rozdílem mezi Ruskem a Brazílií v tomto zápase je kvalita servisu a

úspěšnost příjmu podání. Brazilci se skvěle vyrovnávají s velice těžkým servisem Rusů a přijímají s úspěšností 60 % (27 příjmů za „1 a 2“ ze 45 pokusů). Rusové v této činnosti hodně ztrácí na své soupeře. Úspěšnost příjmu brazilského servisu je 49 % (33 příjmů za „1 a 2“ z 68 pokusů). Rusové navíc dostávají dvě přímé esa ze servisu a 6krát přehrají míč zadarmo přes síť.

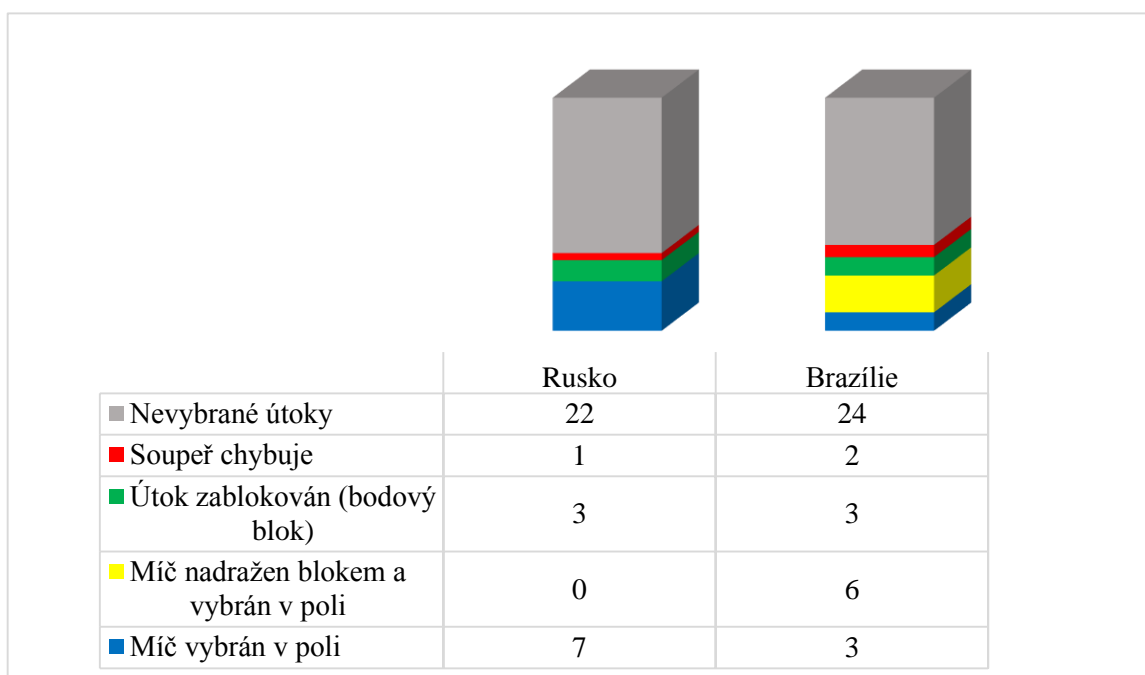

Obrázek 30. Příjem podání v utkání Rusko - Brazílie

Ruský tým uplatňuje stejně jako tým Brazílie systém obrany od středu sítě. Při příjmu za „1 a 2“ se soustředí na obranu jednoblokem. Jakmile však brazilští přijímající hráči přijmou hůře, obrana Ruska se soustředí na obranu po stranách sítě v zónách II a IV. Především se ruská reprezentace zaměřuje na obranu brazilského diagonálního smečáře číslo 4, na kterého se přesouvá dříve, než vůbec nahrávač míč nahraje. Tento taktický pokyn se Rusku chvíli dařil, brazilský nahrávač, ale hbitě reagoval a začal distribuovat nahrávky ostatním spoluhráčům. Rusko při obraně vyměňovalo krajové hráče, aby brazilského diagonálního smečáře bránil hráč s lepšími blokařskými parametry. Oba týmy při realizaci obrany na krajích sítě vykrývají blokem lajnu a soustředí obranu v diagonále. Tým Brazílie měl obranu usnadněnou díky skvělému servisu, mohl tak snadněji předvídat, kam míč od nahrávače poletí. Brazílie brání při obraně jednoblokem a nekompaktním dvojblokem s úspěšností 43 % (18 vybraných útoků ze 42), při obraně dvojblokem a trojblokem má úspěšnost 37 % (14 vybraných útoků z 38). Reprezentační výběr Ruska brání při obraně jednoblokem a nekompaktním dvojblokem s úspěšností 28 % (13 vybraných útoků ze 46), při obraně dvojblokem a trojblokem brání s úspěšností 33 % (11 vybraných útoků z 33).

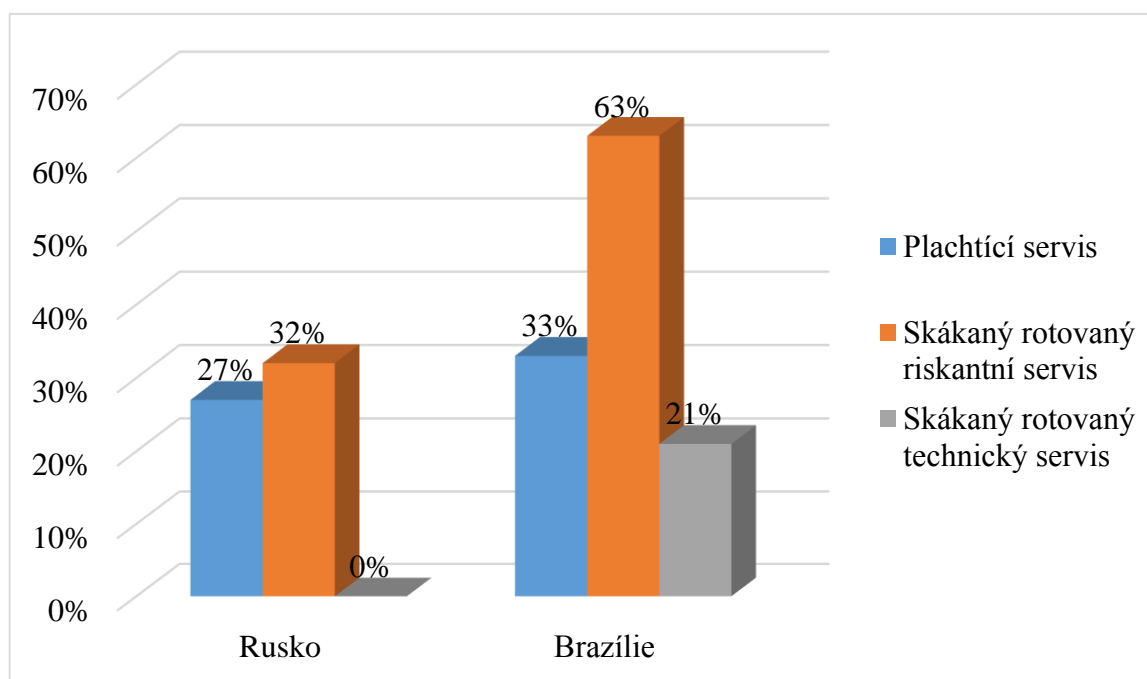
Obrázek 32. Úspěšnost obrany Ruska a Brazílie při bezbloku, jednobloku a nekompaktnímu dvojbloku

Obrázek 31. Úspěšnost obrany Ruska a Brazílie při dvojbloku a trojbloku

Jeden z hlavních rozdílových parametrů v tomto utkání byl servis. Rusové staví celou svou hru na razantním skákaném servisu, kterým zamezí realizovat soupeři rychlou útočnou hru. Brazílská reprezentace se s tímto servisem skvěle vyrovnala. Navíc se Brazilcům dařilo dobře útočit a nedovolili tak Rusům delší série na podání. V základní sestavě ruské reprezentace volilo skákaný rotovaný servis 4 z 6 hráčů, kteří podávají na hraně rizika. Z celkového počtu

38 skákaných rotovaných podání podali pouze 1 servis technický s cílem trefit určené místo. Brazilská reprezentace nemění složení servisu z předchozího utkání. Výrazně častěji zapojuje technický skákaný servis, aby znesnadnila přijímajícímu hráči následný útok. Často se tak stávalo, když při příjmu vypomáhal diagonální hráč číslo 17. Rusové se svým servisem nejčastěji zaměřovali na mladého smečáře číslo 18, který však v průběhu celého utkání skvěle přijímal. Brazilská reprezentace v tomto utkání servírovala 18 plachtících podání, 41 riskantních rotovaných podání a 14 technických rotovaných podání s celkovou úspěšností 48 % (35 efektivních servisů ze 73). Ruská reprezentace servírovala 22 plachtících podání, 37 riskantních rotovaných podání a 1 podání technické rotované s celkovou úspěšností 30 % (18 efektivních servisů z 60). Rusové navíc kazí 15 servisů oproti 5 zkaženým servisům Brazílie.

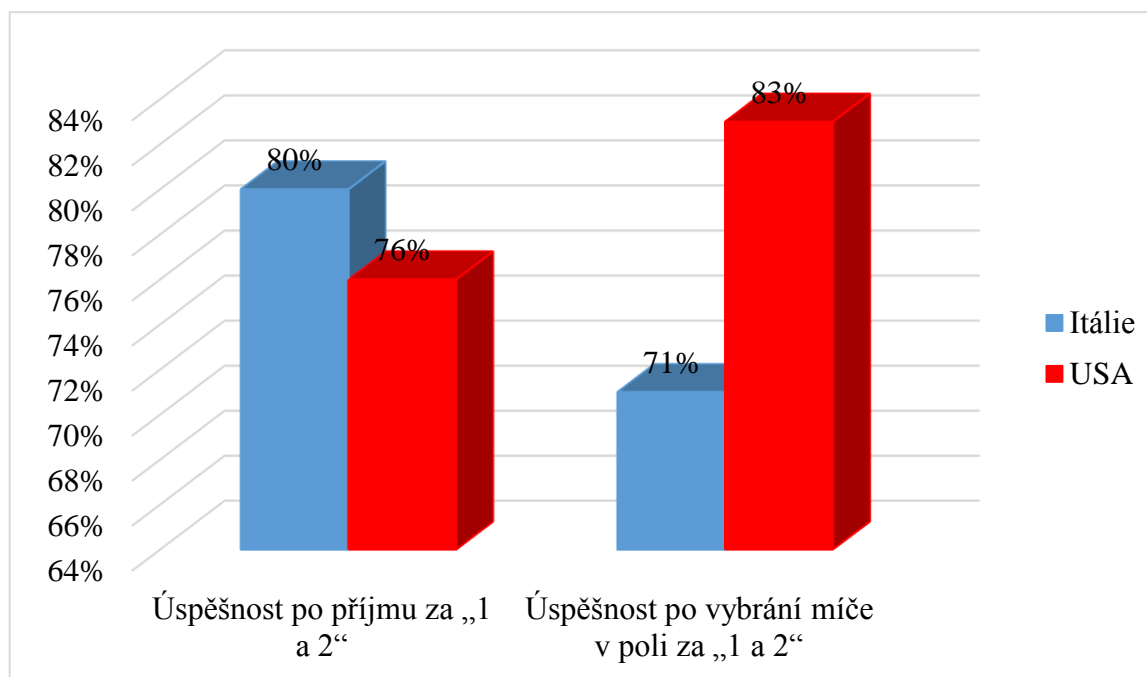

Obrázek 33. Efektivita servisu v utkání Rusko - Brazílie

7.4 Analýza semifinálového utkání Itálie – USA

Tým Itálie v semifinále narazil na výběr USA. Pětisetová bitva nabídla vyrovnané utkání, které se rozhodovalo v koncovkách setů. Výjimku v tomto utkání nalezneme v třetím setu, kde tým USA deklasoval 25:9 reprezentaci Itálie. O vítězi utkání a postupujícím do finále musel rozhodnout až 5. set, který ovládla Itálie.

Reprezentace USA zakládá svůj útočný systém na rychlé nahrávce a častém zapojení útoku třetím sledem ze zóny VI. Oba nahrávači hrají méně často prvním sledem a používají jednoduché signály, ale při vysoké rychlosti nahrávky. Itálie v tomto utkání zapojila útok prvním sledem 21krát, USA 24krát. Hlavní útočnou silou USA je diagonální smečař číslo 1 Anderson, který dohrává většinu vybraných míčů v poli. Italský nahrávač častěji po vybraném míči kombinuje s ostatními hráči a nepreferuje pouze svého diagonální smečaře. Ani jeden z týmů nevyužívá možnosti „dvojstřídání“ jako taktické možnosti posílení útoku. Oba nahrávači jsou v úspěšnosti nahrávky vyrovnání. Po příjmu podání za „1 a 2“ je úspěšnost amerického nahrávače 76 % (35 úspěšných nahrávek ze 46), italský nahrávač má úspěšnost 80 % (39 úspěšných nahrávek ze 49). V úspěšnost nahrávačů po vybírání míče v poli lehce zaostává nahrávač Itálie s úspěšností 71 % (12 úspěšných nahrávek ze 17), nahrávač USA je na úspěšnosti 83 % (15 úspěšných nahrávek z 18).

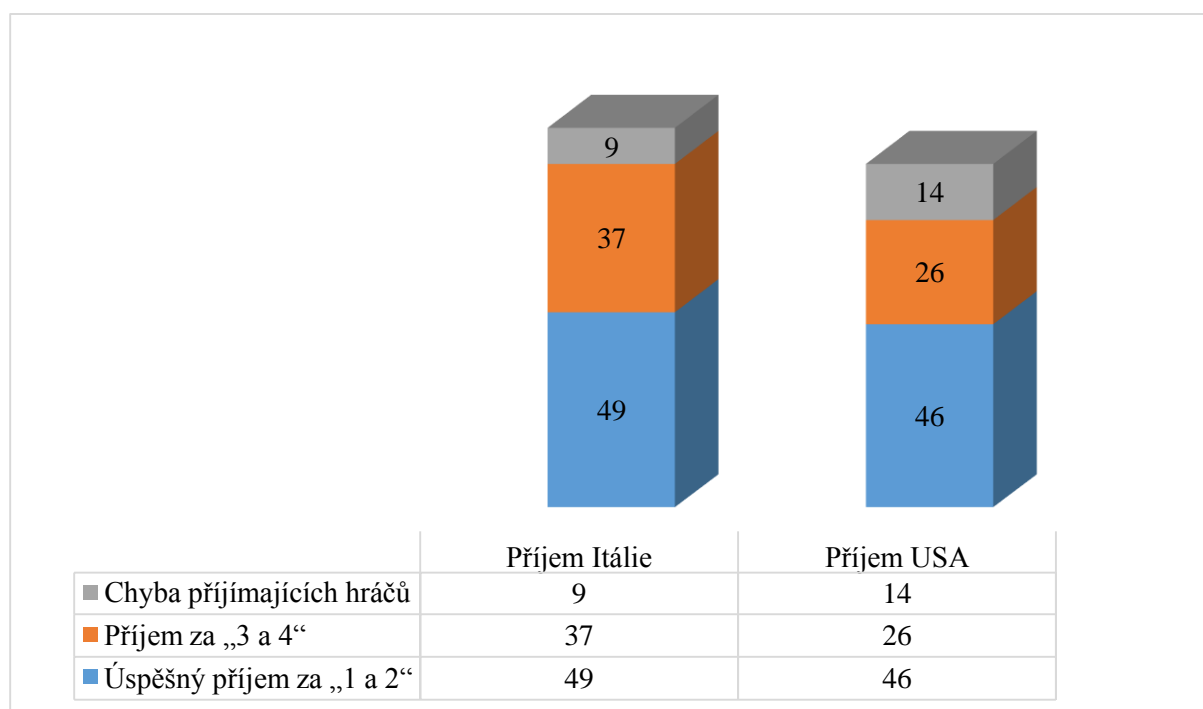

Obrázek 34. Úspěšnost nahrávače po příjmu za „1 a 2“ v utkání Itálie - USA

V útoku po příjmu je úspěšnějším družstvem tým USA, který dosahuje úspěšnosti 70 % (50 úspěšných útoků ze 70 pokusů). Itálie po příjmu útočí s úspěšností 58 % (49 úspěšných útoků z 85 pokusů). Po vybírání v poli je úspěšnějším týmem Itálie, která má 33 úspěšných útoků z 54 pokusů (61 %). Tým USA má úspěšnost útoku po vybírání 56 % (31 úspěšných útoků z 55 pokusů).

Můžeme si klást otázku: „*Jak mohl tým USA prohrát s takto vysokou procentuální úspěšností útoku?*“ Odpověď nalezneme v třetím setu, kdy se každý útok Američanů proměnil v bod, naopak Itálie nebyla schopná bodovat a zkazila si tak statistiku útoku.

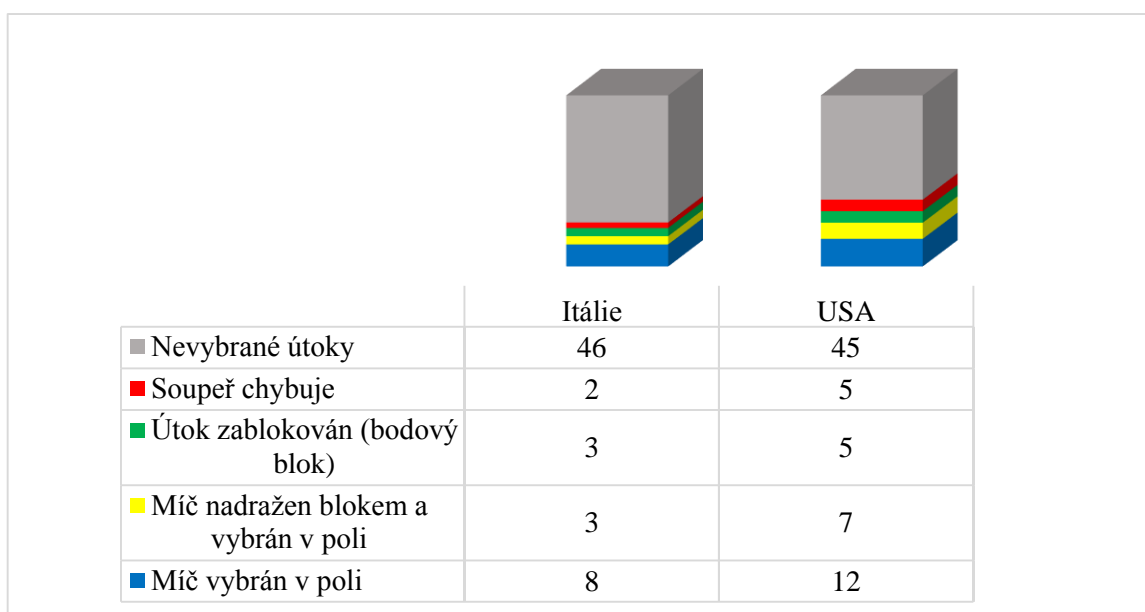
System příjmu podání dodržují oba týmy stejný, využívají možnosti příjmu ve čtyřech hráčích. Jak diagonální smečář Itálie číslo 9, tak diagonální smečář USA číslo 1 vypomáhají v možném postavení s příjmem servisu. Jak tým USA, tak tým Itálie mají diagonální hráče, kteří v předchozích letech působili jako přijímající smečáři a mají tak značné zkušenosti s příjmem servisu. Itálie v tomto utkání nevyužívá možnosti střídání druhého libera za jednoho z přijímajících hráčů, až na výjimku v třetím setu, kdy trenér vystřídal všechny hráče základní sestavy. Úspěšnost příjmu podání mají oba týmy vyrovnanou. USA přijímá z celkových 86 příjmu 46krát úspěšně (53 %), Italové přijímají z celkových 95 příjmů 49krát úspěšně (52 %). Tým USA však udělal v utkání více přímých chyb při příjmu podání (celkem 14 chyb oproti 9 chybám italské reprezentace).

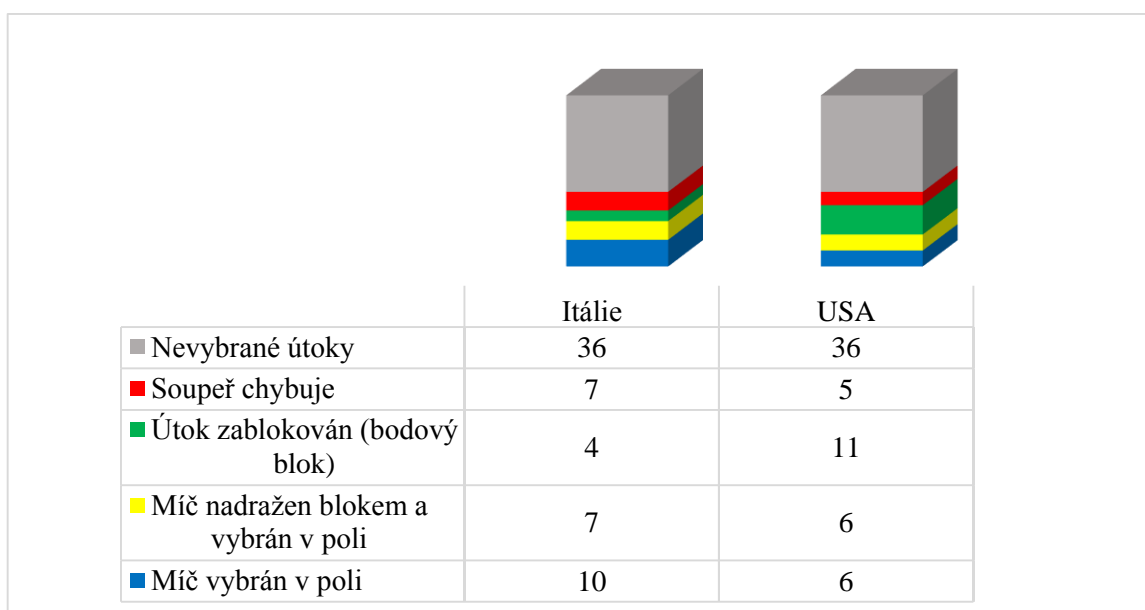
Obrázek 35. Příjem podání v utkání Itálie - USA

Tým Itálie i USA využívá obranného systému od středu sítě. Středoví hráči Itálie se při příjmu za „1 a 2“ nesoustředí pouze na obranu středového hráče, ale vyčkávají na nahrávku nahrávače. I proto mají středoví hráči USA vyšší úspěšnost na útoku než italské středoví hráči. Z pohledu taktiky se tak snaží ubránit útok třetím sledem ze zóny VI, který tým USA zařazuje velice často. Tým USA se při příjmu blízko sítě snaží ubránit útok jednoblokem, jakmile je však příjem dále od sítě, vyčkávají na nahrávku a snaží se seskupit dvojblok. Při obraně

jednoblokem v zóně II a IV tým USA z pravidla brání směr diagonály a středu hřiště. Italové volí obranu jednoblokem od lajny a soustředí své hráče v diagonálním směru. Tým USA častěji využívá variantu obrany trojblokem při horším příjmu soupeře. Italové při horším příjmu soupeře využívají obranu dvojblokem s odstoupení neblokujícího hráče do diagonály. Lépe bránícím týmem je reprezentace USA, která při obraně jednoblokem a nekompaktním dvojblokem dokázala ubránit 29 útoků ze 74 (39% úspěšnost), oproti 26% úspěšnosti Itálie (16 ubráněných útoků z 62). Při obraně dvojblokem a trojblokem mají oba týmy shodnou úspěšnost 44 % (28 ubráněných útoků z 64).

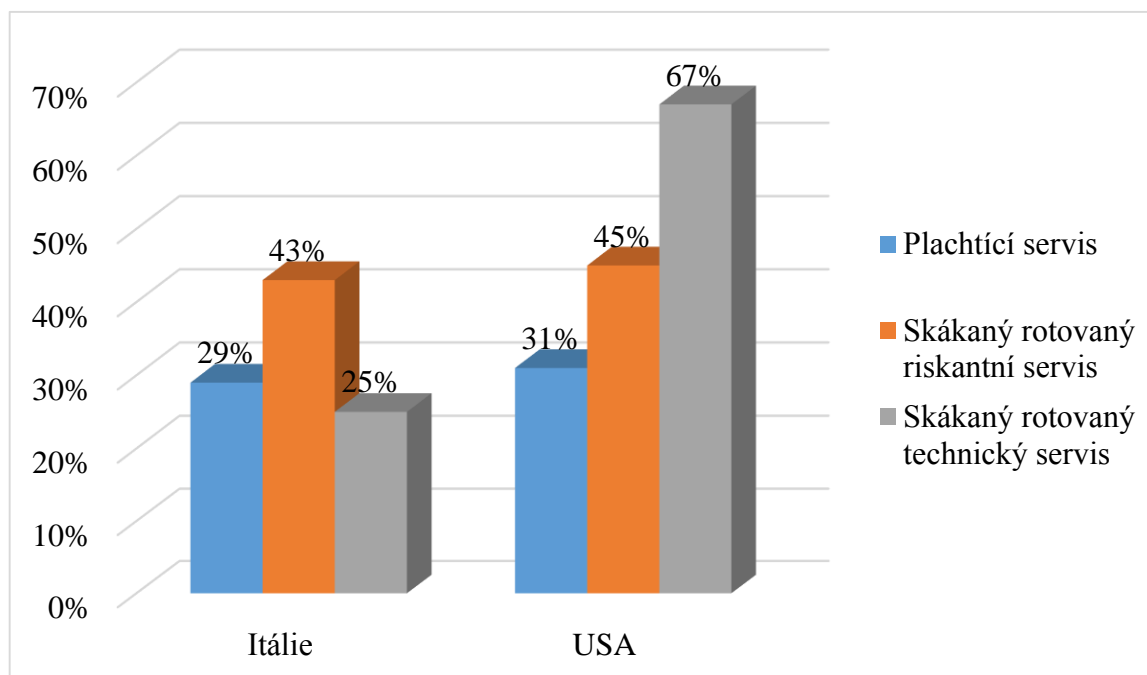
Obrázek 36. Úspěšnost obrany Itálie a USA při bezbloku, jednobloku a nekompaktnímu dvojbloku

Obrázek 37. Úspěšnost obrany Itálie a USA při dvojbloku a trojbloku

Taktikou servisu je týmy od sebe nijak neliší. Ze základních sestav obou týmů volí skákaný rotovaný servis 4 hráči, zbylí 2 pak podávají plachtící podání. Při variantě rotovaného skákaného servisu upřednostňují razantní podání na hranici rizika. Na rozdíl od USA, Itálie využívá taktických střídání na servis, kdy za hráče s plachtícím servisem přichází hráč s kvalitním rotovaným servisem. Itálie se servisem zaměřuje především na přední smečáře, kterým se snaží znepříjemnit následný útok. Tým USA často volí servis do pomezí zón I a VI, aby znepříjemnil nahrávku nahrávači, kterému následně přilétává míč za levým ramenem a musí se k příjmu otáčet. Tým USA podával celkem 36 plachtících servisů, 73 servisů riskantních rotovaných a 3 servisy technické rotované s konečnou úspěšností 41 % (46 efektivních servisů ze 112). Zkázil celkem 17 podání a navíc přidal 5 přímým bodů ze servisu. Tým Itálie celkem servíroval 34 plachtících podání, 67 servisů riskantních rotovaných a 3 servisy technické rotované. Celková úspěšnosti Itálie na podání činí 38 % (40 efektivních podání ze 105). Tým Itálie přidal 10 přímých bodů z podání, ale nasbíral také více chyb (19 chyb na podání).

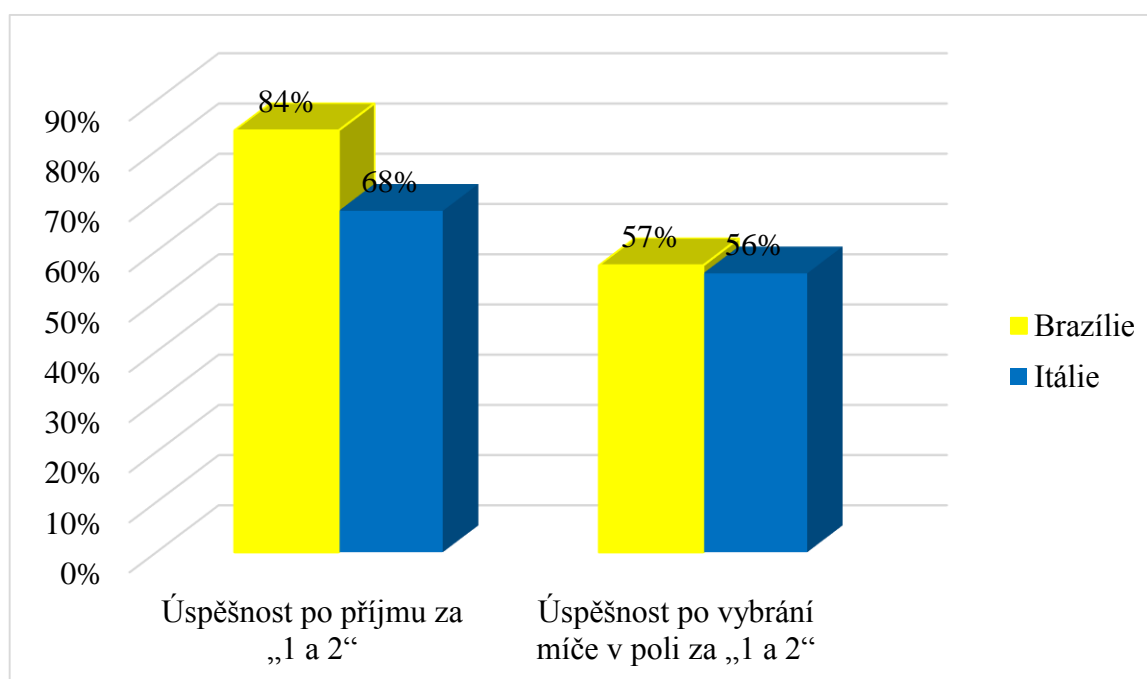
Servis je jedním z nejdůležitějších faktorů ovlivňující výsledek zápasu. V tomto naprosto vyrovnaném zápase (i přes lepší statistiky USA v téměř všech činnostech) vyhrává Itálie. Ta dokázala strhnout vítězství na svou stranu ve zkráceném 5. setu servisem, kdy dokázala dvakrát přímo bodovat ze servisu a jednou donutila tým USA přehrávat míč „zadarmo přes“. Tým USA již tuto bodovou ztrátu nedokázal dohnat a přidal navíc 3 přímé chyby z útoku.

Obrázek 38. Efektivita servisu v utkání Itálie - USA

7.5 Analýza finálového utkání Itálie – Brazílie

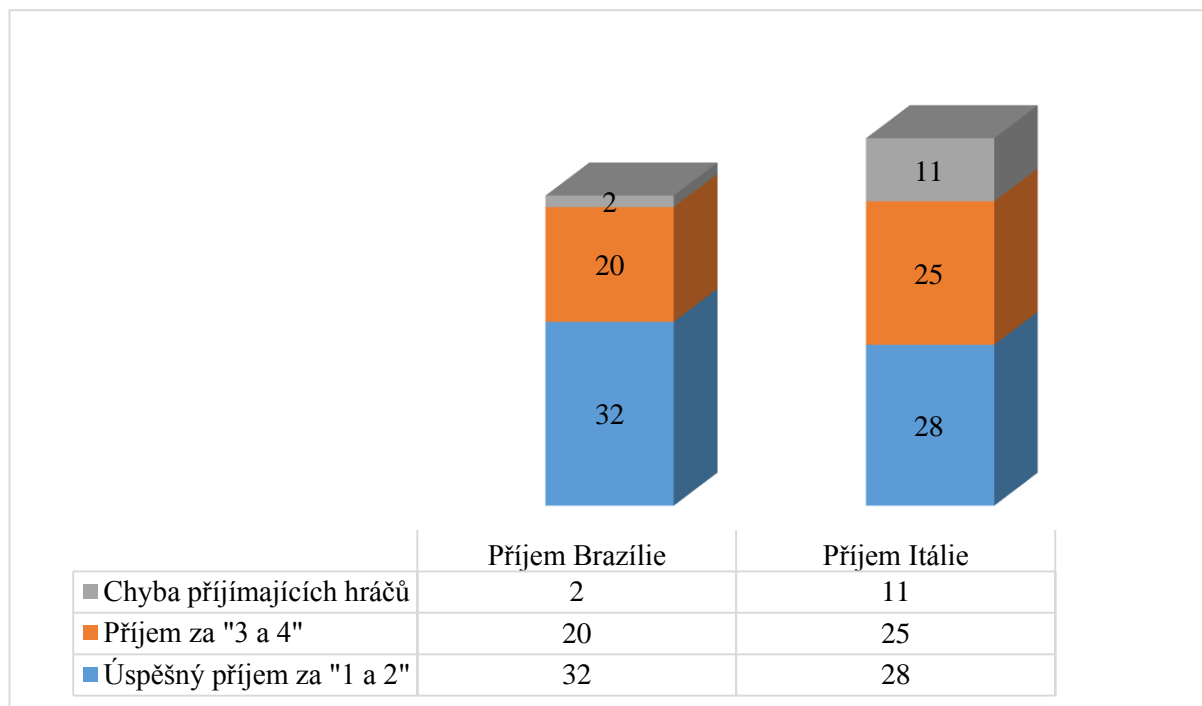
Oba týmy uplatňují rychlý útočný systém s převahou nahrávek do druhého a třetího sledu. Větší pestrostí nahrávek disponovala Brazílie, která uplatňovala delší i kratší nahrávky prvním sledem. Itálie útočila prvním sledem především signálem „1“ a druhým sledem rychlou nahrávkou do kraje sítě. Oba nahrávači často využívali nahrávek do třetího sledu, ale pouze do zóny I na diagonálního smečáře. Útok třetím sledem ze zóny VI realizovali pouze výjimečně. Brazílie také využívá v koncovkách setů „dvojstřídání“ a tím možnosti útočit třemi hráči ze sítě. Větší úspěšnost nahrávky po příjmu za „1 a 2“ má brazilský nahrávač s úspěšností 84 % (26 úspěšných nahrávek z 31 pokusů), italský nahrávač nahrává s úspěšností 68 % (19 úspěšných nahrávek z 28 pokusů).

Obrázek 39. Úspěšnost nahrávače po příjmu za „1 a 2“ v utkání Itálie - Brazílie

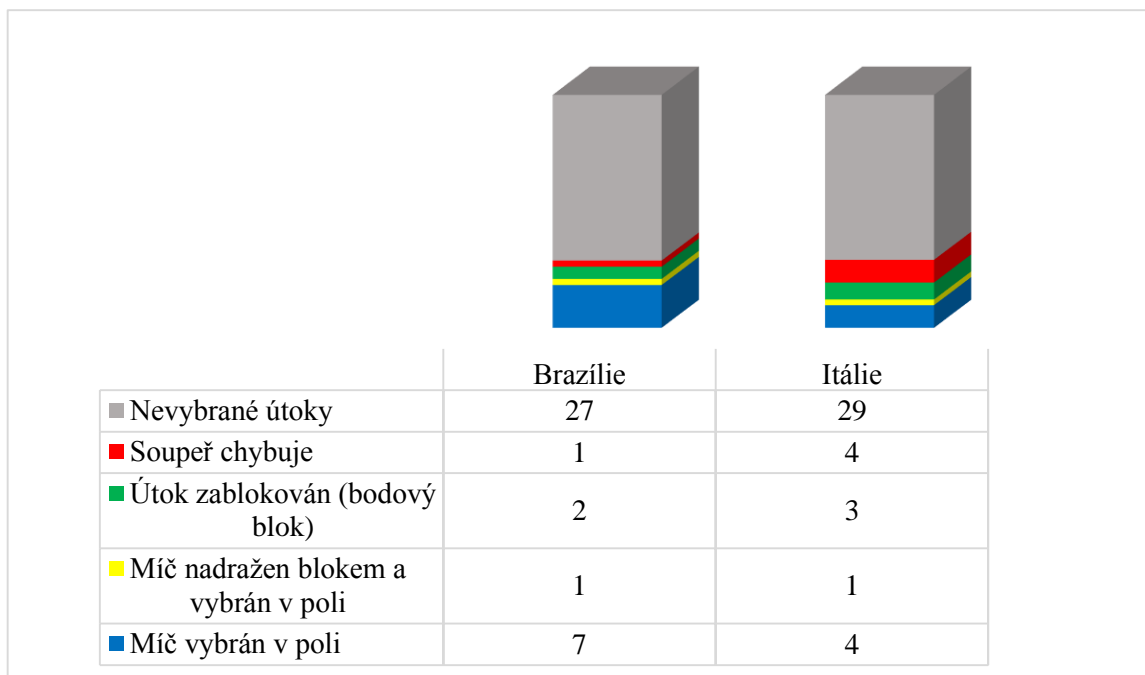
Úspěšnost útoku mají oba týmy téměř stejnou. Po příjmu podání útočí italská reprezentace s úspěšností 70 % (35 úspěšných útoků z 50 pokusů), brazilská zaostává s 65% úspěšností (32 úspěšných útoků z 51 pokusů). Úspěšnost protiútoků po vybrání míče v poli se také u obou týmů výrazně neliší. Italové útočí po obraně v poli s úspěšností 58 % (11 úspěšných útoků z 19 pokusů) a Brazilci s úspěšností 50 % (11 úspěšných útoků z 22 pokusů). Nejvytěžovanějším hráčem Itálie je Ivan Zaytsev, který útočil celkem 22 krát. Nejvytěžovanější hráč Brazílie je Wallace De Souza, který útočil 33 krát.

System příjmu podání se u týmu lišil. Brazílie přijímala podání zpravidla ve třech hráčích. Itálie často využívala systém příjmu podání ve čtyřech hráčích, kam se zapojoval i diagonální smečar s číslem 9. Itálie si také často pomáhala střídáním druhého libera (hráč číslo 7), který přichází pomoci s příjmem podání. V této činnosti si lépe vedl tým Brazílie, který přijímal s úspěšností 59 % (32 příjmů za „1 a 2“ z 54 pokusů), tým Itálie zaostával s úspěšností 44 % (28 příjmů za „1 a 2“ z 64 pokusů). Takticky lépe si vedl tým Brazílie, který udělal pouze 2 chyby na příjmu, naopak tým Itálie se dopustila 11 chyb.

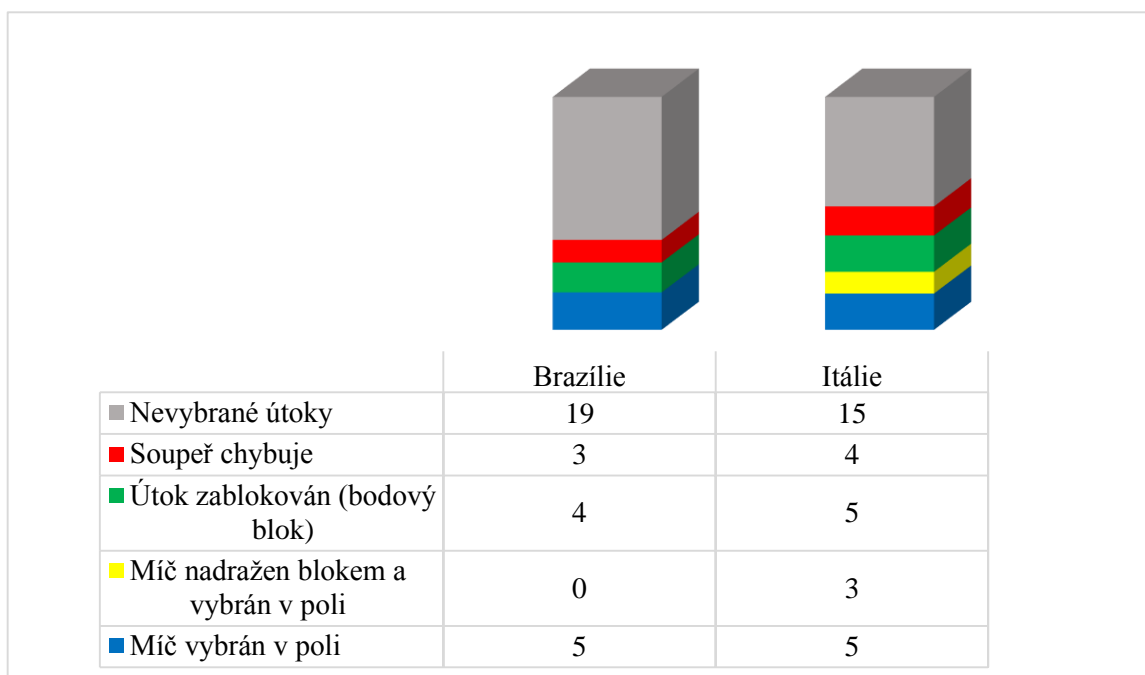

Obrázek 40. Úspěšnost příjmu podání v utkání Itálie - Brazílie

System obrany uplatňují oba týmy od středu sítě. Při příjmu za „1 a 2“ si bránící hráči zpravidla hlídají svého útočníka a snaží se ubránit soupeře jednoblokem. Při horším příjmu týmy realizují často kompaktní dvojblok a trojblok. Při obraně útoku jednoblokem ze zóny IV blokující hráči nejčastěji brání od lajny. Naopak při obraně útoku jednoblokem ze zóny II brání diagonální směr a uvolňují prostor, který vykrývá libero. Při realizaci dvojbloku a trojbloku na kraji sítě oba týmy blokují od lajny. Oběma týmům se dařilo stejně bránit při útoku na jednoblok a nekompaktní dvojblok. Brazílie bránila s úspěšností 29 % (11 ubráněných míčů z 38) a Itálie s úspěšností 29 % (12 ubráněných útoků z 41). Při útoku proti zformované obraně (dvojblok a trojblok) se lépe dařilo bránit Italům, kteří mají úspěšnost 53 % (17 ubráněných útoků z 32), zatímco Brazílie zaostává s úspěšností 39 % (12 ubráněných míčů z 31).

Obrázek 42. Úspěšnost obrany Itálie a Brazílie při útoku proti bezbloku, jednobloku a nekompaktnímu dvojbloku

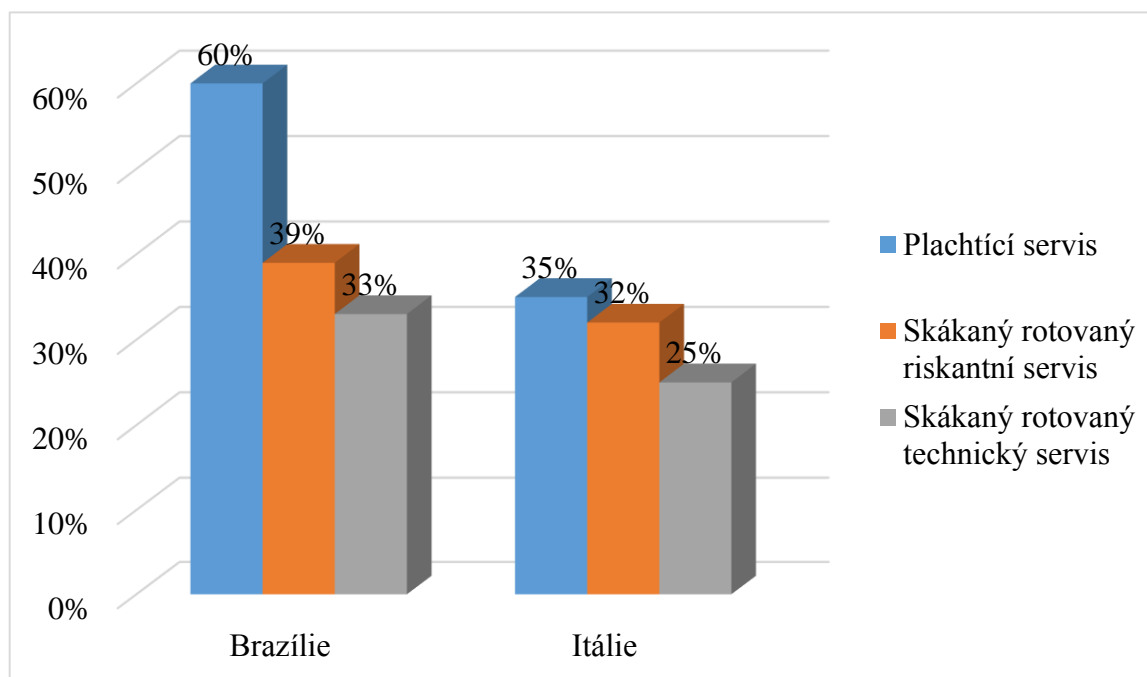

Obrázek 41. Úspěšnost obrany Itálie a Brazílie při útoku proti dvojbloku a trojbloku

Servis u obou týmů převažuje skákaný rotovaný na hranici rizika. Na rozdíl od servisu plachtícího má výrazně vyšší chybovost. Na straně Itálie uplatňuje riskantní skákaný servis 4 z 6 hráčů. Itálie si dále pomáhá střídáním na servis, kdy střídá hráče s plachtícím servisem hráč se skákaným servisem. V koncovce druhého setu naopak trenér střídá hráče se skákaným servisem, který nedosahoval velké úspěšnosti a vystřídal ho za hráče s plachtícím podáním. Na straně Brazílie podává skákaný rotovaný servis 5 z 6. Hráči Brazílie často během hry mění

typ servisu, například nahrávač a diagonální hráč využívají jak plachtícího, tak skákaného rotovaného servisu a zkoušejí připravenost přijímajících hráčů. V této činnosti je výrazně lepší brazilská reprezentace. Nejenže přidává 7 přímých bodů z podání, má také vyšší efektivitu servisu. Brazilský tým se servisem zaměřil především na smečáře, které zaměstnával před útokem. Tato taktika se Brazílii vyplatila, italští smečáři nepřesáhli 50% úspěšnost na příjmu. Itálie celkem uskutečnila 74 servisů, z kterých 18 zkazila. Efektivních servisů, po kterých následoval příjem horší jak za „2“, měla pouze 24. Celková efektivita italské reprezentace je tak pouze 32 %. Brazílie zkazila 13 servisů z celkových 77 pokusů. Účinnost brazilského servisu se zastavila na 47 %.

Rádi bychom vyzdvihli účinnost plachtícího servisu, který přesáhl efektivitu skákaného servisu. Servis se výrazně lépe dařil Brazílii, která tím narušila rychlou hru Itálie. Přijímající hráči Itálie se dopustili celkem 11 chyb na příjmu, které rozhodly o vítězi tohoto utkání.

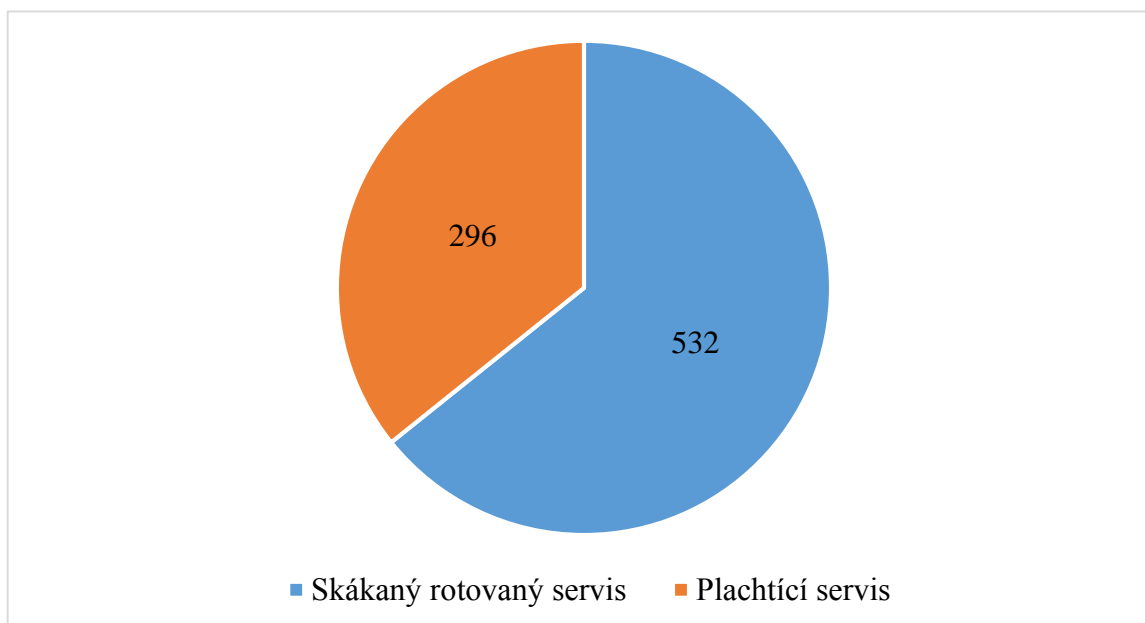

Obrázek 43. Efektivita servisu v utkání Itálie - Brazílie

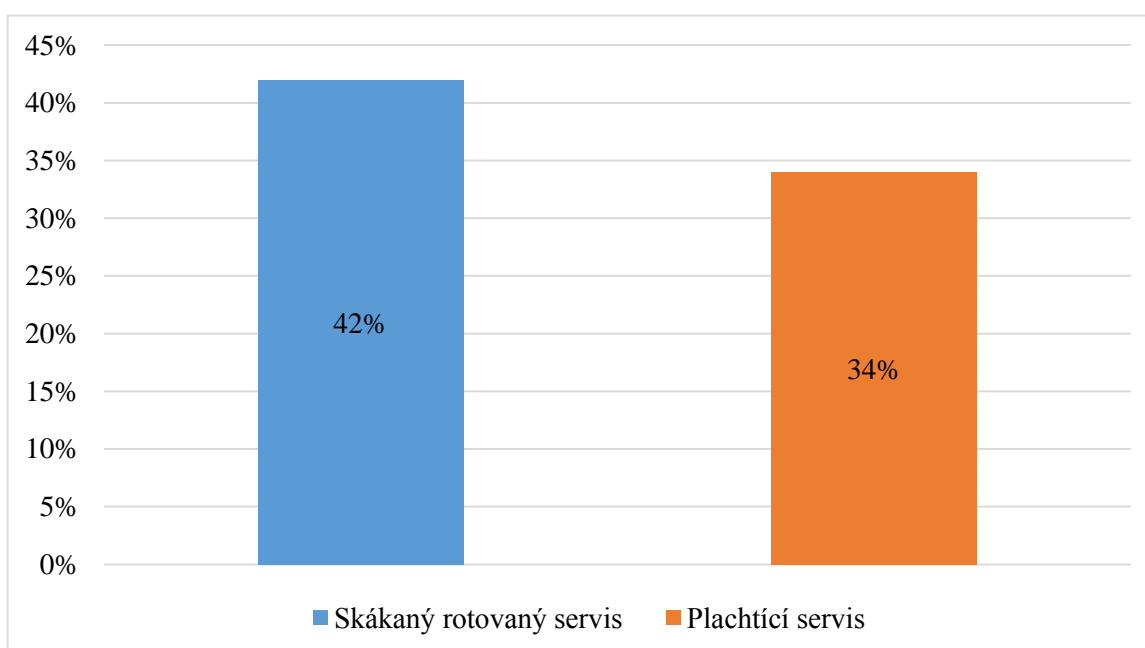
7.6 Celkové výsledky o odpovědi na výzkumné otázky

Výzkumná otázka 1: Jaký je poměr a úspěšnost skákaného rotovaného servisu a servisu plachtícího?

V 5 sledovaných utkání bylo celkem uskutečněno 828 servisů. Z tohoto celkového čísla je 532 skákaných rotovaných servisů s průměrnou úspěšností 42 %. Z 828 servisů bylo realizováno 296 plachtícího podání, které mělo úspěšnost 34 %.

Obrázek 45. Celkový poměr skákaného rotovaného servisu a plachtícího servisu

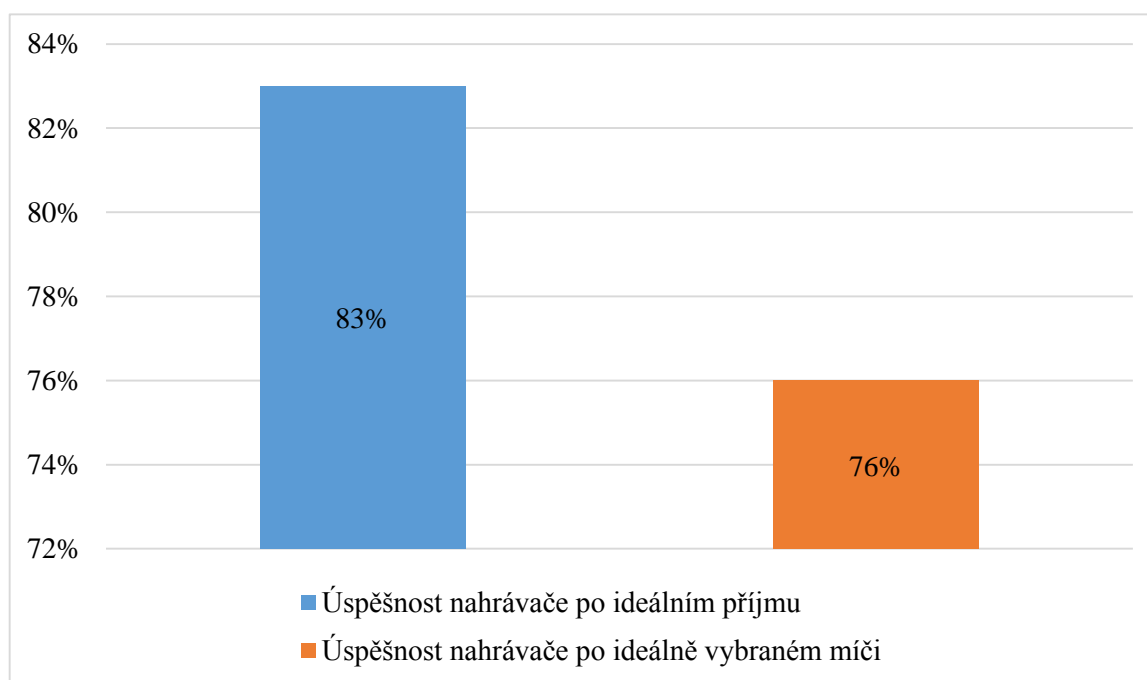
Obrázek 44. Celková úspěšnost skákaného rotovaného servisu a plachtícího servisu

Výzkumná otázka 2: Jaký systém příjmu podání budou realizovat sledované týmy?

Týmy Itálie, USA a Ruska preferovaly systém příjmu podání ve 4 hráčích. Družstva Argentiny, Brazílie a Íránu přijímaly zpravidla ve 3 hráčích. Nutno podotknout, že týmy preferující příjem ve 4 hráčích mají na postu diagonálního smečáře hráče, který působil či působí na pozici přijímajícího smečáře a má tak s příjmem podání zkušenosti.

Výzkumná otázka 3: Jaká je úspěšnost nahrávače po ideálním příjmu podání?

Celkem bylo zaznamenáno 356 nahrávek po příjmu za „1 a 2“. Příjem hodnocený jako „1“ a „2“ se vyznačuje ideální výškou letu míče a připraveností útočníků, aby byl nahrávač schopen vyhodnotit situaci a nahrát dle vlastního uvážení. Vytvořené kategorie příjmu za „1“ a „2“ jsou tedy synonymem slova ideální příjem. Z těchto 356 nahrávek nahrál nahrávač úspěšně 294krát. Celková úspěšnost nahrávky po ideálním příjmu ve sledovaných utkáních je 83 %. Dále jsme ve svém výzkumu zaznamenávali nahrávky po vybraném míči po útoku soupeře. Celkem bylo zaznamenáno 111 nahrávek po vybraném míči hodnoceném za „1 a 2“. Úspěšnost nahrávačů po vybraní míče v poli hodnoceném jako ideální je 76 % (84 úspěšných nahrávek ze 111).

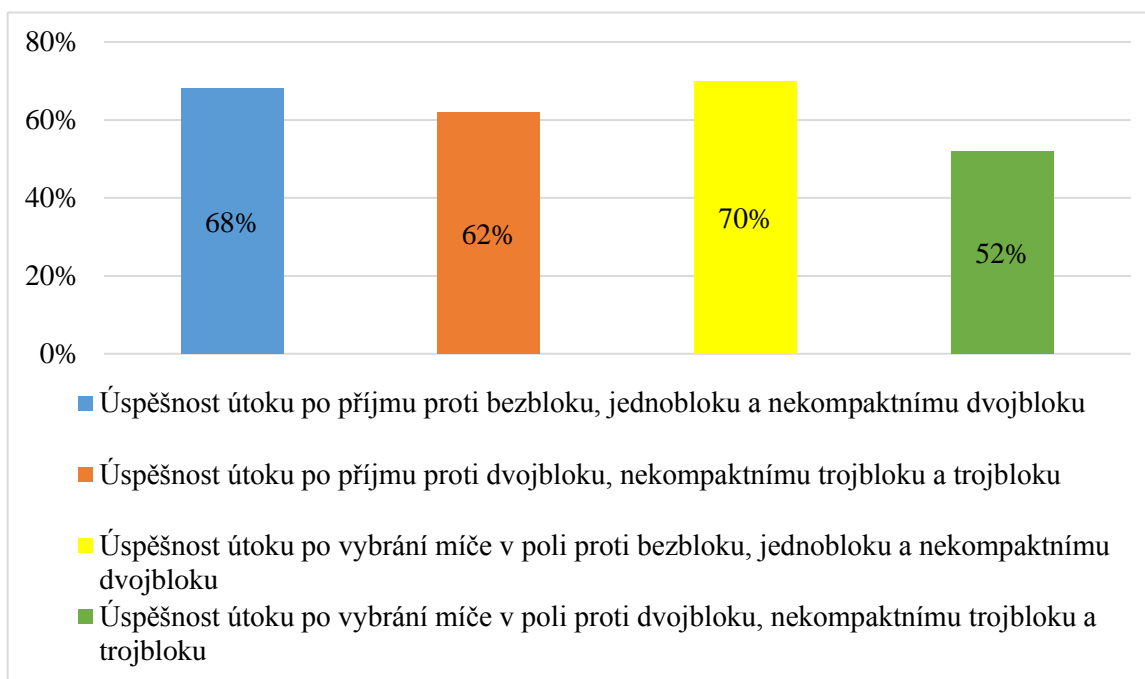
Obrázek 46. Celková úspěšnost nahrávačů po příjmu a vybraných míčů v poli

Výzkumná otázka 4: Jaká je úspěšnost útočících hráčů vzhledem ke kvalitě obrany na síti?

Útoky hráčů jsme rozdělili do 4 kategorií, v kterých mají hráči podobné možnosti k zisku bodu. Z útoků jsme záměrně vyřadili nahrávky hodnocené jako špatné, z kterých hráči neměli možnost bodovat nebo jen velice obtížně. Jak je zmíněno v kapitole Metodika, hodnotili jsme

útok jako úspěšný, pokud hráč získal bod nebo nedovolil soupeři míč zpracovat, aby mohl následně útočit. Takto nastavená úspěšnost je prokazatelnějším ukazatelem chybovosti smečáře. Celkem jsme analyzovali 888 nahrávek přesných, které jsme rozdělili do 4 kategorií podle typu obrany a následné činnosti (útok po příjmu / útok po vybraném míči v poli):

- a) Úspěšnost útoku po příjmu proti bezbloku, jednobloku a nekompaktnímu dvojbloku – 68% úspěšnost (241 úspěšných útoků z 354 pokusů).
- b) Úspěšnost útoku po příjmu proti dvojbloku, nekompaktní trojbloku a trojbloku – 62% úspěšnost (131 úspěšných útoků z 212 pokusů).
- c) Úspěšnost útoku po vybrání míče v poli proti bezbloku, jednobloku a nekompaktnímu dvojbloku – 70% úspěšnost (99 úspěšných útoků ze 141 pokusů).
- d) Úspěšnost útoku po vybrání míče v poli proti dvojbloku, nekompaktní trojbloku a trojbloku – 52% úspěšnost (95 úspěšných útoků ze 181 pokusů).

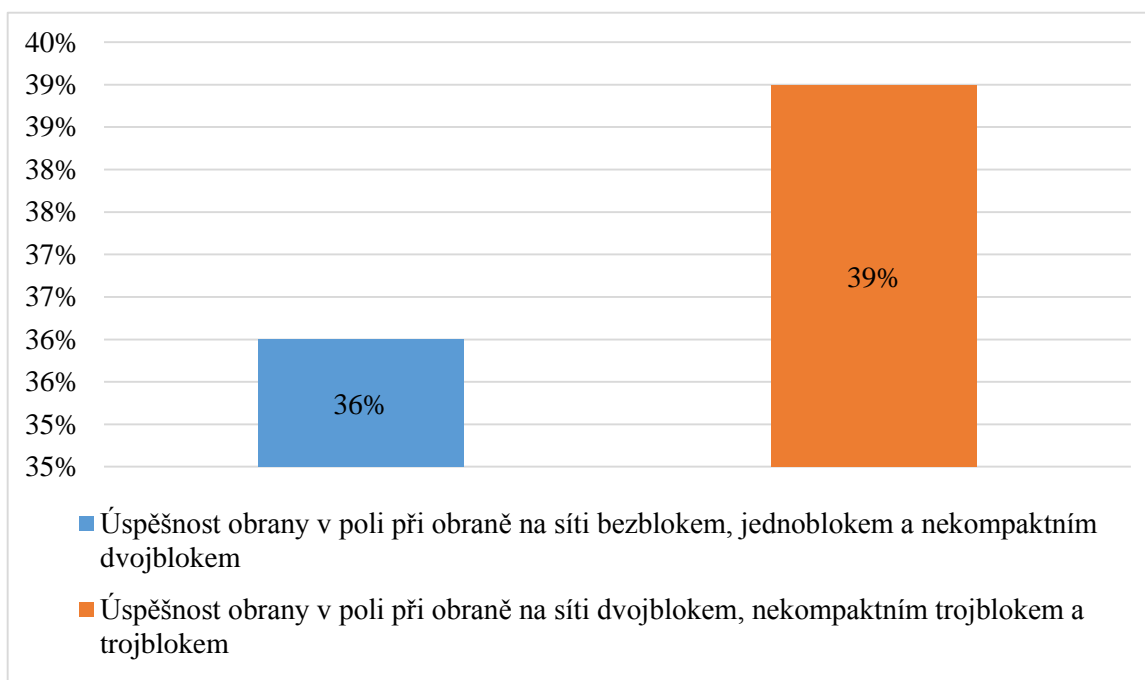

Obrázek 47. Celková úspěšnost útočících hráčů vzhledem ke kvalitě obrany

Výzkumná otázka 5: Jaká je úspěšnost obrany v poli vzhledem ke kvalitě obrany na síti?

Na rozdíl od úspěšnosti na útoku jsme do úspěšnosti obrany v poli zařadili i útoky ze špatných nahrávek. Obranu družstva jsme hodnotili ve dvou kategoriích. První z nich je obrana družstva při bezbloku, jednobloku a nekompaktním dvojbloku. Druhou kategorií je obrana družstva při dvojbloku, nekompaktním trojbloku a trojbloku. Do úspěšnosti obrany v poli jsou také zahrnuty útoky do autu a zablokované útoky.

- a) Úspěšnost obrany v poli při obraně na síti bezblokem, jednoblokem a nekontaktním dvojblokem – úspěšnost 36 % (celkem 188 ubráněných útoků z celkových 525 útoků).
- b) Úspěšnost obrany v poli při obraně na síti dvojblokem, nekompaktním trojblokem a trojblokem – úspěšnost 39 % (celkem 162 ubráněných útoků z celkových 413 útoků).

Obrázek 48. Celková úspěšnost obrany v poli vzhledem ke kvalitě obrany na síti

8 DISKUZE

V rámci výzkumu bylo analyzováno a vyhodnoceno pět utkání na Olympijských hrách v roce 2016. Domníváme se, že jsme díky těmto pěti utkáním dokázali sesbírat validní data, ze kterých se následně vypracovala statistika utkání a celková statistika všech týmů dohromady. Pomocí vypracované statistiky jsme se dále snažili odhalit příčiny neúspěchu družstva a především odpovědět na výzkumné otázky. Rozhodli jsme se vytvořit vlastní kritéria pro hodnocení úspěchu ve zkoumaných kategoriích, které jsou uvedena v metodické části. Tyto kritéria jsou odlišné od oficiálních statistik. Domníváme se, že oficiální statistiky jsou zaměřené pouze na úspěšnost zisku bodu a tím nereflktují všechny možnosti, které může hráč využít. Abychom toto tvrzení lépe vysvětlili, uvedu příklad: Oficiální statistiky FIVB hodnotí úspěšnost útočníka jako rozdíl bodových směrů a chyb útočníka, který se následně vydělí celkovým počtem pokusů. V případě, kdy se směrů ocitne ve špatné situaci, nemusí vždy útočit s cílem bodovat, ale zahrát míč tak, aby měl následně možnost útočit z lepší pozice. Oficiální statistiky mu v tomto případě zaznamenají neúspěšný útok, který se následně promítne v horší procentuální úspěšnosti (FIVB, 2016b).

Z vytvořených statistik jsme dokázali vyřadit data, abychom mohli odpovědět na výzkumné otázky. Ve výzkumné otázce 1 jsme odpověděli na poměr servisů plachtícího a skákaného rotovaného servisu. Ve zkoumaných zápasech převažuje servis skákaný rotovaný nad servisem plachtícím v poměru 532 skákaných rotovaných servisů ku 296 servisům plachtícím. Očekávali jsme, že tento poměr bude ještě výraznější pro skákaný rotovaný servis, protože je v dnešním moderním volejbale servis považován za první útok družstva, který může zmařit šance na rychlou kombinační hru v útočném systému soupeře. Úspěšnost skákaného rotovaného servisu záleží na rychlosti letu míče a je tak zřejmé, že bude mít i větší chybovost. Podávající hráči často ve vypjatých momentech utkání přecházeli ze skákaného servisu na servis plachtící, u kterého je rychlost letu míče nižší a tím i menší riziko chyby. Předpokládali jsme, že úspěšnost mezi typy podání bude výraznější ve prospěch skákaného rotovaného servisu.

Ve výzkumné otázce 2 jsme pozorovali systém příjmu podání jednotlivých týmů. Tři z šesti týmů uplatňovaly systém příjmu ve třech hráčích, ostatní týmy preferovaly příjem ve čtyřech hráčích. Proč týmy preferují tyto systémy, bylo popsáno v analýze jednotlivých utkání v předchozí kapitole. Týmy, které realizují příjem ve 4 hráčích, mají na pozici diagonálního směrů hráče, který působí nebo působil na pozici přihrávajícího směrů hráče a má tak dobré předpoklady ke kvalitnímu příjmu podání. Oba systémy mají své slabé a silné stránky.

V systému příjmu ve 4 hráčích se výrazně zhušťuje hřiště přijímajícími hráči a je tak snadnější míč ideálně přihrát. Slabinou systému je možnost servisem přímo vyřadit diagonálního hráče nebo mu následný útok ztížit. U systému příjmu podání ve třech hráčích je to přesně naopak.

Pozice nahrávače je v dnešním moderním volejbalu naprosto nezastupitelná. Dobrý výkon nahrávače může zcela zmařit obrannou hru soupeře, ale stejně tak i špatný výkon nahrávače může celé utkání prohrát. Ve 3. výzkumné otázce jsme odpovídali na úspěšnost nahrávačů po ideálním příjmu a při ubráněných útocích soupeře. Úspěšnost 83 % po ideálním příjmu a 76 % po vybraném útoku je skvělou vizitkou nahrávačů. Tyto úspěšnosti se od sebe příliš neliší. Předpokládali jsme, že bude znatelnější rozdíl mezi úspěšností po příjmu a po vybírání míče v poli, protože týmy často dohrávají ubráněné útoky přes své nejlepší hráče a očekávali jsme, že bude obrana reagovat na tyto nahrávky. Nutno podotknout, že většina sledovaných týmů zakládá obranný systém při ideální příjmu soupeře na obraně jednoblokem a raději vyčkává s přesunem bloku až po uskutečnění nahrávky.

Výzkumná otázka 4 se zaměřuje na úspěšnost smečáře vzhledem ke kvalitě obrany na síti. Jak jsme již zmínili výše a v kapitole Metodika, vytvořili jsme vlastní kritéria, které jsou odlišné od oficiálních kritérií pro hodnocení úspěšnosti útoku. Ve volejbalové rozeře vznikne mnoho situací, kdy má smečář velice omezené možnosti volby typu úderu nebo je proti němu sestaven kvalitní blok. Abychom mohli lépe úspěšnost mezi jednotlivými týmy porovnat, museli jsme přizpůsobit i kritéria úspěchu útoku. Hodnotili jsme úspěšný útok, pokud hráč: přímo bodoval nebo svým útokem zamezil zpracování míče soupeřem k možnému protiútku. Záměrně jsme vyřadili z této statistiky útoky po špatných nahrávkách, které jsme však promítli do hodnocení nahrávače. Výsledky úspěšnosti útoků tak zcela jistě dosahují vyšších hodnot než oficiální statistiky. Skvělé úspěšnosti dosahují útoky proti nezformované obraně na síti (bezblok, jednoblok a nekompaktní dvojblok) a to jak po příjmu podání (68% úspěšnost), tak i při možnosti protiútku (70% úspěšnost). Za nadstandartní úspěšnost považujeme úspěšnost útoku proti dvojbloku, nekompaktnímu trojbloku či trojbloku po příjmu podání, která je 62 %. Za adekvátní úspěšnost pak považujeme úspěšnost proti zformované obraně při protiútku, která je 52 %.

V poslední výzkumné otázce se zaměřujeme na úspěšnost obrany v poli, která je hodnocena vzhledem ke kvalitě obrany na síti. Úspěšnost jsme zkoumali ve dvou kategoriích: úspěšnost obrany při bezbloku, jednobloku a nekompaktním dvojbloku a úspěšnost obrany při dvojbloku, nekompaktním trojbloku a trojbloku. Celková úspěšnost obrany v poli proti bezbloku, jednobloku, nekompaktnímu dvojbloku je 36 %. Vyšší úspěšnost má obrana v poli proti dvojbloku, nekompaktním trojbloku a trojbloku (úspěšnost 39 %). Očekávali jsme, že

rozdíl mezi úspěšnostmi bude výraznější. Možným vysvětlením může být fakt, že jsme do této úspěšnosti započítávali i útoky ze špatných nahrávek, které často neskončily bodem a mohly ovlivnit výslednou úspěšnost.

9 ZÁVĚR

Volejbal od svého počátku prošel významnými změnami a dlouhým vývojem pravidel. Všechny tyto změny společně se zdokonalováním, inovací herních činností, rozvojem sportovního tréninku a postupným přechodem od amatérského sportu ke sportu profesionálnímu, umožnily rozvoj tohoto sportu až do dnešní podoby. Vývoj volejbalu od samotného vzniku až do současné doby a průběžné změny pravidel jsme popsali v úvodních kapitolách diplomové práce. V těchto kapitolách byl dále shrnut význam jednotlivých změn a inovací, které umožnily rozvoj taktiky tohoto sportu.

Následující kapitoly diplomové práce se věnují taktice volejbalu a přibližují čtenáři informace od obecné formulace taktiky, přes faktory ovlivňující taktiku až k taktické přípravě na utkání a podrobném popsání taktických zásad individuálních činností a herních systémů družstva. Pro lepší pochopení a přiblížení čtenáři jsme často zařazovali obrázky, které pomohou lépe pochopit taktiku herních systémů a činností jednotlivce. Pro vizualizaci taktiky a dnešní pojetí jednotlivých činností jsme přiložili videa, které je možné zhlédnout online.

Ve výzkumné části se diplomová práce zabývá analýzou hry světových družstev ve volejbalu. Pro tento výzkum jsem vybral pět zápasů z vyřazovacích bojů na Olympijských hrách v roce 2016 v Brazílii. Pro tento výzkum jsme vytvořili program, který nám pomohl každou rozehru utkání zapsat a následně tak celé utkání analyzovat vytvořením podrobné statistiky utkání. Při popisu jednotlivých utkáních jsme popsali obranné a útočné systémy, které nejdou matematicky vyčíslit. Zaměřovali jsme se na rozdíly v herních systémech mezi jednotlivými týmy, které nám odhalují taktické pokyny družstva.

Cílem výzkumné části je popsat hru světových týmů a dále odpovědět na stanovené výzkumné otázky.

Ve výzkumné otázce 1 jsme zjišťovali poměr a úspěšnost skákaného rotovaného servisu a servisu plachtícího. Bylo zjištěno, že týmy častěji upřednostňují skákaný rotovaný servis před servisem plachtícím s celkovým poměrem 532 skákaných rotovaných servisů ku 296 servisům plachtícím. Skákaný rotovaný servis má celkovou úspěšnost 42 %, která lehce převyšuje celkovou úspěšnost plachtícího podání (34 %).

Ve 2. výzkumné otázce nebylo jednoznačně zjištěno, jaký je preferovaný systém příjmu podání. Tři z šesti sledovaných týmů realizovaly příjem podání ve třech hráčích, zbývající tři týmy upřednostňovaly příjem podání ve čtyřech hráčích.

Ve výzkumné otázce 3 jsme zkoumali úspěšnost nahrávače po ideálním příjmu a po vybraném útoku soupeře. Celková úspěšnost nahrávačů po ideálním příjmu je 83 %. Úspěšnost nahrávačů po vybraném útoku je 76 %.

Ve 4. výzkumné otázce jsme zjišťovali úspěšnost útoku vzhledem ke kvalitě obrany na síti. Celkem jsme vytvořili 4 kategorie, u kterých jsme zjišťovali úspěšnost útoku. Úspěšnost útoku po příjmu proti nezformované obraně je 68 %, lehce vyšší úspěšností dosahuje útok po vybírání v poli proti nezformované obraně, která je 70 %. Úspěšnost proti zformované obraně po příjmu podání dosahuje úspěšnosti 62 %. Nižší úspěšnost má útok proti zformované obraně po vybírání v poli (52 %).

V 5. výzkumné otázce jsme zjišťovali úspěšnost obrany v poli vzhledem ke kvalitě obrany na síti. Úspěšnost obrany jsme zkoumali ve 2 kategoriích. Zjistili jsme, že úspěšnost obrany v poli při zformované obraně na síti je 39 %. Při nezformované obraně na síti dosahuje obrana úspěšnosti 36 %.

Závěrem lze říci, že světové týmy jsou složeny z hráčů, kteří dosahují dvoumetrového vzrůstu a mají skvělé skokanské schopnosti. Svou hru zakládají na rotovaném skákaném servisu, u kterého preferují razantní variantu. Příjem podání týmy realizují buďto ve třech nebo ve čtyřech hráčích podle toho, zda mají na pozici diagonálního smečáře hráče, který má zkušenosti s příjmem podání. Útočný systém družstev je založen na rychlé nahrávce do prvního, druhého nebo třetího sledu i při horší přihrávce. V obraně na síti týmy realizují obranu od středu sítě. Při obraně dvojblokem či trojblokem na kraji sítě týmy blokují prostor lajny a soustředí svou obranu v poli v diagonálním směru.

10 REFERENČNÍ SEZNAM

- Buchtel, J. (2005). *Teorie a didaktika volejbalu*. Praha: Karolinum.
- Buchtel, J. & Ejem M. (1981). *Odbíjená: metodika nácviku a trénink*. 2. vyd. Praha: Olympia.
- Buchtel, J., Ejem, M., & Vorálek, R. (2011). *Trénink volejbalu*. Vyd. 1. Praha: Karolinum.
- Císař, V. (2005). *Volejbal: technika a taktika hry: průpravná cvičení*. 1. vyd. Praha: Grada.
- Data Project s.r.l. (2014). *Data Volley*. [online]. Dostupné z: <http://www.dataproject.com/Products/US/en/Volleyball/DataVolley> [cit. 30.4.2020].
- Dovalil, J., Choutka, M., Svoboda, B., Hošek, V., Perič, T., Potměšil, J., Vránová, J., & Bunc, V. (2012). *Výkon a trénink ve sportu*. Praha: Olympia.
- FIVB. (2016a). *Men's teams*. [online]. Dostupné z: <http://rio2016.fivb.com/en/volleyball/men/teams> [cit. 30.4.2020].
- FIVB. (2016b). *Match Statistics ITA vs BRA*. [online]. Dostupné z: http://www.fivb.org/vis_web/volley/MOG2016/MOG2016_p3-038.pdf [cit. 30.4.2020].
- Haník, Z. (2007a). *Vybírání – barometr morálky družstva*. In: Metodika ČVS. [online]. Dostupné z: <http://metodika.cvf.cz/vybirani-hra-v-poli/vybirani-barometr-moraliky-druzstva> [cit. 30.4.2020].
- Haník, Z. (2007b) *Blokování – nejnáročnější činnost ve volejbalu*. In: Metodika ČVS. [online]. Dostupné z: <http://metodika.cvf.cz/blokovani/blokovani-nejnarocnejsi-cinnost-ve-volejbalu> [cit. 30.4.2020].
- Haník, Z. (2014). *Volejbal: učebnice pro trenéry mládeže*. Praha: Mladá fronta, Edice Českého olympijského výboru.
- Haník, Z. & Lehnert, M. (2004). *Volejbal I*. 1. vyd. Praha: Český volejbalový svaz.
- Haník, Z., Němec, M., Tlstovičová, Z., & Novák, A. (2008). *Volejbal: viděno třemi: od základních odbíjení po herní činnosti*. 1. vyd. Praha: Grada.
- Haník, Z., & Vlach, J. (2008). *Volejbal 2: učební texty pro školení trenérů*. 1. vyd. Praha: Olympia.
- Hohmann, A., Lames, M., & Letzelter, M. (2010). *Úvod do sportovního tréninku*. Prostějov: Sdružení sport a věda.
- Holoubek, P. (2005). *Taktika boje*. Praha: Naše vojsko.
- Choutka, M., & Dovalil, J. (1992). *Sportovní trénink*. Praha: Olympia.
- Juřík, R. (1993) *Volejbal: základy hry družstva*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého.
- Kaplan, O. (1999). *Volejbal: technika, pravidla, herní systémy, průpravná cvičení*. 1. vyd. Praha: Grada.

- Kaplan, O., & Buchtel, J. (1987). *Odbíjená: teorie a didaktika*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství.
- Kobrlé, J., & Ejem, M. (1973). *Odbíjená II: základy sportovního tréninku a řízení družstva v utkáni*. 1. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství.
- Kobrlé, J., Ejem, M., & Stibitz, F. (1962). *Teorie a metodika odbíjené*. 1. vyd. Praha: SPN
- Krpač, R. (2009a). *Individuální taktika nahrávače*. In: Metodika ČVS. [online]. Dostupné z: <http://metodika.cvf.cz/nahravka-odbiti-prsty/individualni-taktika-nahravace> [cit. 30.4.2020]
- Krpač, R. (2009b). *Koučování během zápasu*. In: Metodika ČVS. [online]. Dostupné z: <http://metodika.cvf.cz/cinnost-trenera/koucovani-behem-zapasu> [cit. 30.4.2020].
- Krpač, R. (2010a). *Sebevědomí, vůle a mentální síla nahrávače*. In: Metodika ČVS. [online]. Dostupné z: <http://metodika.cvf.cz/nahravka-odbiti-prsty/sebevedomi-vule-a-mentalni-sila-nahravace> [cit. 30.4.2020].
- Krpač, R. (2010b). *Proč sledovat a analyzovat herní výkon družstva*. In: Metodika ČVS. [online]. Dostupné z: <http://metodika.cvf.cz/herni-analyzy/proc-sledovat-a-analyzovat-herni-vykon-druzstva> [cit. 30.4.2020].
- Krpač, R. (2011). *Statistici*. In: Metodika ČVS. [online]. Dostupné z: <http://metodika.cvf.cz/herni-analyzy/statistici> [cit. 30.4.2020].
- Krpač, R. (2013). *Tajemství rychlého útoku*. In: Metodika ČVS. [online]. Dostupné z: <http://metodika.cvf.cz/po-podani-souperetajemstvi-rychleho-utoku> [cit. 30.4.2020].
- Lehnert, M., Novosad, J., & Neuls, F. (2001). *Základy sportovního tréninku I*. Olomouc: Hanex.
- Malý, Z. (1990). *Soubor cvičení pro zdokonalování technicko-taktické přípravy vrcholových hráčů volejbalu všech specializací*. Praha: Sportpropag.
- Matiášek, V., Tobolka, A., & Stibitz, F. (1959) *Taktika odbíjené*. STN.
- Pelikán, I. (2015). *Něco o blokování ve volejbalu I*. In: Metodika ČVS. [online]. Dostupné z: <http://metodika.cvf.cz/blokovani/neco-o-blokovani-ve-volejbalu-i> [cit. 30.4.2020].
- Procházková. (2014). *Taktika podání*. In: Metodika ČVS. [online]. Dostupné z: <http://metodika.cvf.cz/podani/taktika-podani> [cit. 30.4.2020].
- Potašník, A. (1952). *Odbíjená*. Vyd. 1. Praha: Sokolské nakladatelství.
- Příbramská, A. (1989). *Volejbal: učební text pro trenéry 3. třídy*. Praha: Olympia.
- Selinger, A., & Ackermann, J. (1986). *Arie Selinger's power volleyball*. 1st ed. New York: St. Martin's Press.
- Severini, T. (2014). *Analytic Methods in Sports*. CRC Press.
- Slepička, P., Hošek, V., & Hátlová, B. (2009). *Psychologie sportu*. Praha: Karolinum.
- Vavák, M. (2011). *Volejbal: kondiční příprava*. 1. vyd. Praha: Grada.

- Vrbenský, Z., Ejem, M., & Věrtelář, V. (2016). *Zlatá kniha volejbalu*. Praha: Mladá fronta.
- Zach, V. (2013). *Metodický dopis č. 18/2013: Rychlý útočný systém*. In: Metodika ČVS. [online]. Dostupné z: <http://metodika.cvf.cz/metodicke-dopisy-tmk/md-18-vojta-zach-rychly-utocny-system-proc-a-jak> [cit. 30.4.2020].
- Zach, V. (2014). *MD 7/2014 – Pole je neskutečná dřina*. In: Metodika ČVS. [online]. Dostupné z: <http://metodika.cvf.cz/vybirani-hra-v-poli/md-7-2014-pole-je-neskutečna-drina> [cit. 30.4.2020].

Seznam obrázků

Obrázek 1. Rozdělení zón hřiště a rotace hráčů (Haník, 2014, upraveno).....	18
Obrázek 2. Taktické systémy pro příjem podání (Haník, 2014, upraveno)	24
Obrázek 3. Systém blokování od lajny (Haník et al. 2008, upraveno)	27
Obrázek 4. Systém blokování od středu (Haník et al. 2008, upraveno).....	28
Obrázek 5. Smíšený systém blokování (Haník et al. 2008, upraveno)	28
Obrázek 6. Typy bloků a jejich vykrytí prostoru při útoku ze zóny IV (Pelikán, 2015, upraveno)	29
Obrázek 7. Směry útoků druhým sledem ze zóny II (Haník et al. 2008, upraveno).....	30
Obrázek 8. Směry útoku prvním a třetím sledem (Haník et al. 2008, upraveno)	31
Obrázek 9. Směry útoků druhým sledem ze zóny IV (Haník et al. 2008, upraveno)	32
Obrázek 10. Postavení hráčů v poli na útok prvním sledem při jednobloku (Haník et al. 2008, upraveno).....	33
Obrázek 11. Postavení hráčů v poli na útok prvním sledem při dvojbloku (Haník et al. 2008, upraveno).....	34
Obrázek 12. Postavení hráčů v poli na útok druhým sledem při jednobloku (Haník et al. 2008, upraveno).....	35
Obrázek 13. Postavení hráčů v poli na útok druhým sledem při dvojbloku (Haník et al. 2008, upraveno).....	36
Obrázek 14. Postavení hráčů v poli na útok druhým sledem při trojbloku (Haník et al. 2008, upraveno).....	37
Obrázek 15. Postavení hráčů v poli na útok třetím sledem při jednobloku (Haník et al. 2008, upraveno).....	38
Obrázek 16. Postavení hráčů v poli na útok třetím sledem při dvojbloku (Haník et al. 2008, upraveno).....	38
Obrázek 17. Postavení hráčů v poli na útok třetím sledem při trojbloku (Haník et al. 2008, upraveno).....	39
Obrázek 18. Postavení hráčů v poli na útok třetím sledem ze zóny I (Haník et al. 2008, upraveno).....	40
Obrázek 19. Úspěšnost nahrávače po příjmu za „1 a 2“ v utkání Brazílie - Argentina	54
Obrázek 20. Příjem podání v utkání Brazílie - Argentina.....	55
Obrázek 21. Úspěšnost obrany Brazílie a Argentiny při bezbloku, jednobloku a nekompaktnímu dvojbloku.....	56

Obrázek 22. Úspěšnost obrany Brazílie a Argentiny při dvojbloku a trojbloku	57
Obrázek 23. Efektivita servisu v utkání Brazílie – Argentina.....	58
Obrázek 24. Úspěšnost nahrávače po příjmu za „1 a 2“ v utkání Itálie - Írán	59
Obrázek 25. Příjem podání v utkání Itálie - Írán.....	60
Obrázek 26. Úspěšnost obrany Itálie a Íránu při bezbloku, jednobloku a nekompaktnímu dvojbloku.....	61
Obrázek 27. Úspěšnost obrany Itálie a Íránu při bezbloku, jednobloku a nekompaktnímu dvojbloku.....	61
Obrázek 28. Efektivita servisu v utkání Itálie - Írán	62
Obrázek 29. Úspěšnost nahrávače po příjmu za „1 a 2“ v utkání Rusko - Brazílie.....	63
Obrázek 30. Příjem podání v utkání Rusko - Brazílie.....	64
Obrázek 31. Úspěšnost obrany Ruska a Brazílie při dvojbloku a trojbloku	65
Obrázek 32. Úspěšnost obrany Ruska a Brazílie při bezbloku, jednobloku a nekompaktnímu dvojbloku.....	65
Obrázek 33. Efektivita servisu v utkání Rusko - Brazílie	66
Obrázek 34. Úspěšnost nahrávače po příjmu za „1 a 2“ v utkání Itálie - USA.....	67
Obrázek 35. Příjem podání v utkání Itálie - USA	68
Obrázek 36. Úspěšnost obrany Itálie a USA při bezbloku, jednobloku a nekompaktnímu dvojbloku.....	69
Obrázek 37. Úspěšnost obrany Itálie a USA při dvojbloku a trojbloku.....	69
Obrázek 38. Efektivita servisu v utkání Itálie - USA.....	70
Obrázek 39. Úspěšnost nahrávače po příjmu za „1 a 2“ v utkání Itálie - Brazílie.....	71
Obrázek 40. Úspěšnost příjmu podání v utkání Itálie - Brazílie	72
Obrázek 41. Úspěšnost obrany Itálie a Brazílie při útoku proti dvojbloku a trojbloku	73
Obrázek 42. Úspěšnost obrany Itálie a Brazílie při útoku proti bezbloku, jednobloku a nekompaktnímu dvojbloku.....	73
Obrázek 43. Efektivita servisu v utkání Itálie - Brazílie	74
Obrázek 45. Celková úspěšnost skákaného rotovaného servisu a plachtícího servisu	75
Obrázek 44. Celkový poměr skákaného rotovaného servisu a plachtícího servisu	75
Obrázek 46. Celková úspěšnost nahrávačů po příjmu a vybraných míčů v poli	76
Obrázek 47. Celková úspěšnost útočících hráčů vzhledem ke kvalitě obrany.....	77
Obrázek 48. Celková úspěšnost obrany v poli vzhledem ke kvalitě obrany na síti	78

Seznam tabulek

Tabulka 1. Vznik základen volejbalu (Vrbenský et al., 2016, upraveno).....	5
Tabulka 2. Přehled pořadí reprezentačních týmů na OH (Vrbenský et al., 2016, upraveno).....	13

Seznam videí

Video 1: Power Volleyball. (2019). The Most Powerful Volleyball Serves (HD). YouTube video. [online]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=5juYvvDIM1s&feature=share&fbclid=IwAR0uDKLkwTmhZKXUZZDW49ji2GvpK1qIFfpTOBoIav6a6OMdH1OXXua1z6Y> [cit. 30.4.2020].

Video 2: Titans Volleyball. (2018). TOP 20 Floating Serves Volleyball | Float Serve. YouTube video. [online]. Dostupné z: https://www.youtube.com/watch?v=__0Ps_KuQLw&feature=share&fbclid=IwAR3WbDkkaxJ90oKtsAVz08Xne1w_4z-bdgM1bsC5IL59IkVREN0af4im4Y8 [cit. 30.4.2020].

Video 3: Volley Proagency. (2016). Highlights Serve Receive. YouTube video. [online]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=SSVThgb6lF8&feature=share&fbclid=IwAR1leDx3ruZlSNdrxVvld4gKXicgshzsMYZnUGe2diPeLdpiYjyTYxvy6c> [cit. 30.4.2020].

Video 4: Limitless Volleyball. (2018). Volleyball sets in slow motion are BEAUTIFUL !!. YouTube video. [online]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=c2WNT9e92c8&t=37s> [cit. 30.4.2020].

Video 5: Power Volleyball. (2018). MONSTER Volleyball First Time Attacks (HD). YouTube video. [online]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=6o5DMRqi0w4&feature=share&fbclid=IwAR0wyWhh9jZu2TwrqwKuYGxWdsHW85C8ws9tOGzNy5KxuuNJDD1EBkjNMzo> [cit. 30.4.2020].

Video 6: Limitless Volleyball. (2019). The Power Of Quick Sets. YouTube video. [online]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=PTaxvvL7NvI> [cit. 30.4.2020].

Video 7: Power Volleyball. (2018). TOP 20 Legendary Volleyball Pipe Attacks Of All Time (HD). YouTube video. [online]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=ifcRGUCRiuc&feature=share&fbclid=IwAR2b195fZdFZ2bsuanQQvPMSNnjN8KoD1aSqKP1m26Wf9bsYxIh4Xu8iv4s> [cit. 30.4.2020].

Video 8: Power Volleyball. (2017) Setter Tricks | Surprise Attacks | 2017 (HD). YouTube video. [online]. Dostupné z: https://www.youtube.com/watch?v=oRwuhxRWPL8&feature=share&fbclid=IwAR3WbDkkaxJ90oKtsAVz08Xne1w_4z-bdgM1bsC5IL59IkVREN0af4im4Y8 [cit. 30.4.2020].

Video 9: Titans Volleyball. (2016). Top 10 MONSTER Blocks of All Time | Volleyball. YouTube video. [online]. Dostupné z:

https://www.youtube.com/watch?v=xAUz_MAgOIA&feature=share&fbclid=IwAR2enmoeWtK-s0pCTnqNGAUzDT3uncHzIZ5m9dLRk7WtGFG07PpTdyxNPGQ [cit. 30.4.2020].

Video 10: MMG Volley Videos. (2014). France Defense vs. Belgium. YouTube video. [online]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=6CmwKEjxZwk> [cit. 30.4.2020].

Seznam příloh

Příloha A. Ukázka kontingenční tabulky.....	50
Příloha B. Vypracovaná detailní statistika utkání Brazílie – Argentina.....	51
Příloha C. Vypracovaná detailní statistika utkání Írán – Itálie.....	58
Příloha D. Vypracovaná detailní statistika utkání Rusko – Brazílie.....	62
Příloha E. Vypracovaná detailní statistika utkání Itálie – USA.....	66
Příloha F. Vypracovaná detailní statistika utkání Itálie – Brazílie.....	71
Příloha G. Vypracovaná celková statistika pro odpovědi na výzkumné otázky.....	75

Příloha B. Vypracovaná detailní statistika utkání Brazílie – Argentina

Servis Argentina	Celkem	Chyba	Efektivní	Neefektivní	Přímý bod	%
Plachtící servis	46	4	13	29	1	28%
Servis skákaný riskantní	43	9	21	13	3	49%
Servis technický	1	0	0	1	0	0%
Celkem	90	13	34	43		37%
Servis Brazílie	Celkem	Chyba	Efektivní	Neefektivní	Přímý bod	%
Plachtící servis	29	0	11	18		38%
Servis skákaný riskantní	52	15	22	15	2	42%
Servis technický	10	1	4	5	1	40%
Celkem	91	16	37	38		40%
Přijem Brazílie	Přijem za "1 a 2"	Přijem za "3 a 4"	Míč přes / Eso	Úspěšnost		%
hráč č. 10	9	6	2	9 z 17		53%
hráč č. 12	5	6	1	5 z 12		42%
hráč č. 18	4	4	1	4 z 9		42%
hráč č. 19	25	9	3	25 z 37		68%
Celkem	43	25	7	43 z 75		57%
Přijem Argentina	Přijem za "1 a 2"	Přijem za "3 a 4"	Míč přes / Eso	Úspěšnost		%
hráč č. 1	8	1	0	8 z 9		89%
hráč č. 6	15	9	4	15 z 28		54%
hráč č. 7	8	4	2	8 z 14		57%
hráč č. 11	1	0	1	1 ze 2		50%
hráč č. 13	1	3	0	1 ze 4		25%
hráč č. 15	0	2	0	0 ze 2		0%
hráč č. 16	5	8	2	5 z 15		33%
Celkem	38	27	9	38 z 74		51%
Úspěšnost nahrávče po příjmu	Úspěšný při příjmu za "1 a 2"	Neúspěšný	Špatná nahrávka nebo chyba	Útok z druhé	Úspěšnost	%
Brazílie	38	5	0	0	38 z 43	88%
Argentina	30	6	0	0 ze 2	30 z 36	83%
Úspěšnost nahrávče po vybirání	Úspěšný při vybirání za "1 a 2"	Neúspěšný	Špatná nahrávka nebo chyba	Útok z druhé	Úspěšnost	%
Brazílie	9	1	0		9 z 10	90%
Argentina	9	0	0		9 z 9	100%
Úspěšnost útoku Argentina po příjmu	Úspěšnost proti jednobloku a nekompaktnímu dvojbloku	Úspěšnost proti dvojbloku a trojbloku	Špatné nahrávky	Celkem úspěšnost	Celkem bodů	%
Blokaf č. 11	6 z 9			6 z 9	5	67%
Blokaf č. 14	2 ze 3	1 z 1		3 ze 4	3	75%
Smečaf č. 1		2 z 3		2 z 3	2	67%
Smečaf č. 6	5 z 6	2 z 6	0 z 1	7 z 13	6	54%
Smečaf č. 7	2 ze 3	3 z 5		5 z 8	4	63%
Smečaf č. 13	2 ze 2	2 ze 4		4 z 6	4	67%
Diagonální smečaf č. 10	2 ze 3	3 ze 3		5 z 6	3	83%
Diagonální smečaf č. 12	5 ze 7	3 ze 7		8 z 14	5	57%
Nahrávče č. 15	0 ze 2			0 ze 2	0	0%
	24 z 35	16 z 29	0 z 1	40 z 65	32	
	69%	55%	0%	62%		
Úspěšnost útoku Brazílie po příjmu	Úspěšnost proti jednobloku a nekompaktnímu dvojbloku	Úspěšnost proti dvojbloku a trojbloku	Špatné nahrávky	Celkem úspěšnost	Celkem bodů	%
Blokaf č. 13	4 z 8	0 z 1		4 z 9	4	44%
Blokaf č. 16	7 z 9	2 z 2		9 z 11	8	82%
Smečaf č. 12	4 z 6	3 z 4		7 z 10	5	70%
Smečaf č. 18	2 ze 2	1 z 1	0 z 1	3 z 4	3	75%
Smečaf č. 19	3 z 5	1 z 3		4 z 8	4	50%
Diagonální smečaf č. 4	10 z 17	6 z 8		16 z 25	16	64%
Diagonální smečaf č. 17	0 z 1			0 z 1	0	0%
	30 z 48	13 z 19	0 z 1	43 z 68	40	
	63%	68%	0%	63%		
Úspěšnost útoku Argentiny po vybirání	Úspěšnost proti jednobloku a nekompaktnímu dvojbloku	Úspěšnost proti dvojbloku a trojbloku	Špatné nahrávky	Celkem úspěšnost	Celkem bodů	%
Blokaf č. 11	1 z 2			1 z 2	0	50%
Blokaf č. 14						
Smečaf č. 1						
Smečaf č. 6	5 z 6	6 z 10	0 z 2	11 z 18	8	61%
Smečaf č. 7	2 z 2	4 z 6	0 z 1	6 z 9	6	67%
Smečaf č. 13		1 z 2		1 z 2	1	50%
Diagonální smečaf č. 10		4 z 6		4 z 6	4	67%
Diagonální smečaf č. 12	2 z 2	2 z 3	1 z 1	5 z 6	4	83%
Nahrávče č. 15			1 z 2	1 z 2	0	50%
	10 z 12	17 z 27	2 z 6	29 z 45	23	
	83%	63%	33%	64%		
Úspěšnost útoku Brazílie po vybirání	Úspěšnost proti jednobloku a nekompaktnímu dvojbloku	Úspěšnost proti dvojbloku a trojbloku	Špatné nahrávky	Celkem úspěšnost	Celkem bodů	%
Blokaf č. 13	1 z 1	0	0	1 z 1	1	100%
Blokaf č. 16	3 z 3	0	0	3 z 3	2	100%
Smečaf č. 12	3 z 3	1 z 3	0	4 z 6	4	67%
Smečaf č. 18	0 z 1	0	0	0 z 1	0	0%
Smečaf č. 19	5 z 6	1 z 3	0 z 1	6 z 10	5	60%
Diagonální smečaf č. 4	3 z 4	5 z 12	1 z 1	9 z 17	8	53%
Nahrávče č. 1	0 z 1	0	0	0 z 1	0	0%
	15 z 19	7 z 18	1 z 2	23 z 39	20	
	79%	39%	50%	59%		
Úspěšnost obrany Argentina	Jednoblok a nekompaktní dvojblok	Úspěšnost obrany	dvojblok a trojblok	Úspěšnost obrany		
Míč vybrán v poli	8		6			
Míč nadražen blokem a vybrán v poli	8		3			
Útok zablokován (bod z bloku)	4	22 z 69	3	17 z 38		
Soupeř chybí (aut, síť)	2		5			
	3x ulívka, 1x technický úder (lob), 18x smeč	32%	3x ulívka, 1x technický úder (lob), 13x smeč	45%		
Úspěšnost obrany Brazílie	Jednoblok a nekompaktní dvojblok	Úspěšnost obrany	dvojblok a trojblok	Úspěšnost obrany		
Míč vybrán v poli	8		4			
Míč nadražen blokem a vybrán v poli	4		8			
Útok zablokován (bod z bloku)	2	16 z 48	6	24 z 60		
Soupeř chybí (aut, síť)	2		6			
	4x ulívka, 2x technický úder (lob), 2x útok nahrávče, 8x smeč	33%	1x lob (technický úder), 18x smeč, 5x ulívka	40%		

Příloha C. Vypracovaná detailní statistika utkání Írán – Itálie

Servis Írán	Celkem	Chyba	Efektivní	Neefektivní	Přímý bod	%
Plachtící servis	37	2	12	23		32%
Servis skákaný riskantní	27	9	8	10		30%
Servis technický	3	0	0	3		0%
Celkem	67	11	20	36		30%
Servis Itálie	Celkem	Chyba	Efektivní	Neefektivní	Přímý bod	%
Plachtící servis	21	4	6	11		29%
Servis skákaný riskantní	52	13	24	15	4	46%
Servis technický	6	3	2	1		33%
Celkem	79	20	32	27		41%
Příjem Itálie	Příjem za "1 a 2"	Příjem za "3 a 4"	Míč přes / Eso	Úspěšnost		%
hráč č. 5	10	8		10 z 18		56%
hráč č. 7	2	1		2 z 3		67%
hráč č. 9	3	2		3 z 5		60%
hráč č. 10	17	7		17 z 24		71%
hráč č. 11	1			1 z 1		100%
hráč č. 13	2	2		2 z 4		50%
hráč č. 15	1			1 z 1		100%
Celkem	36	20	0	36 z 56		64%
Příjem Írán	Příjem za "1 a 2"	Příjem za "3 a 4"	Míč přes / Eso	Úspěšnost		%
hráč č. 2	10	8		10 z 20		50%
hráč č. 5	4	7		4 z 12		33%
hráč č. 7		2		0 z 3		0%
hráč č. 10	1			1 z 1		100%
hráč č. 12	2	1		2 z 6		33%
hráč č. 13		1		0 z 1		0%
hráč č. 19	10	1		10 z 16		63%
Celkem	27	20	12	27 z 59		46%
Úspěšnost nahrávané po příjmu	Úspěšný při příjmu za "1 a 2"	Neúspěšný	Špatná nahrávka nebo chyba	Útok z druhé	Úspěšnost	%
Írán	25	2	0	0	25 z 27	93%
Itálie	30	2	1	2 z 3	32 z 36	89%
Úspěšnost nahrávané po vybrání	Úspěšný při vybrání za "1 a 2"	Neúspěšný	Špatná nahrávka nebo chyba	Útok z druhé	Úspěšnost	%
Írán	4	2		0 z 3	4 z 10	40%
Itálie	8	1	0	1 z 1	8 z 10	80%
Úspěšnost útoku Írán po příjmu	Úspěšnost proti jednobloku a nekompaktnímu dvojbloku	Úspěšnost proti dvojbloku a trojbloku	Špatné nahrávky	Celkem úspěšnosti	Celkem bodů	%
Blokaf č. 6	2 z 4		0 z 1	2 z 5	2	40%
Blokaf č. 9	6 z 9	1 z 1		7 z 10	7	70%
Smečaf č. 2	3 z 6	2 z 4		5 z 10	3	50%
Smečaf č. 5	1 z 2	0 z 1		1 z 3	1	33%
Smečaf č. 12	2 z 2	1 z 1		3 z 3	3	100%
Diagonální smečaf č. 1	4 z 7		0 z 1	4 z 8	4	50%
Diagonální smečaf č. 10	3 z 4	2 z 3		5 z 7	4	74%
Nahrávač			1 x chyba			
	21 z 34	6 z 10	0 z 2	27 z 46	24	
	62%	60%	0%	59%		
Úspěšnost útoku Itálie po příjmu	Úspěšnost proti jednobloku a nekompaktnímu dvojbloku	Úspěšnost proti dvojbloku a trojbloku	Špatné nahrávky	Celkem úspěšnosti	Celkem bodů	%
Blokaf č. 11	3 z 3	0 z 1		3 z 4	3	75%
Blokaf č. 15	5 z 8			5 z 8	5	63%
Smečaf č. 5	5 z 5	4 z 6	0 z 1	9 z 12	9	75%
Smečaf č. 10	5 z 8	2 z 3	1 z 2	8 z 13	7	62%
Diagonální smečaf č. 9	6 z 8	4 z 5	1 z 3	11 z 16	11	69%
Nahrávač č. 6	2 z 3			2 z 3	2	67%
	26 z 35	10 z 15	2 z 6	38 z 56	37	
	74%	67%	33%	68%		
Úspěšnost útoku Íránu po vybrání	Úspěšnost proti jednobloku a nekompaktnímu dvojbloku	Úspěšnost proti dvojbloku a trojbloku	Špatné nahrávky	Celkem úspěšnosti	Celkem bodů	%
Blokaf č. 6		0 z 1		0 z 1	0	0%
Blokaf č. 9						
Smečaf č. 2	1 z 1	1 z 1	1 z 1	3 z 3	2	100%
Smečaf č. 5			0 z 1	0 z 1	0	0%
Smečaf č. 7		0 z 1		0 z 1	0	0%
Smečaf č. 12	2 z 4	1 z 1		3 z 5	3	60%
Diagonální smečaf č. 1	1 z 1	3 z 4	1 z 2	5 z 7	4	71%
Diagonální smečaf č. 10		1 z 2	0 z 1	1 z 3	1	33%
Nahrávač	0 z 3		1 x chyba	0 z 3	0	0%
	4 z 9	6 z 9	2 z 6	12 z 24	10	
	44%	67%	33%	50%		
Úspěšnost útoku Itálie po vybrání	Úspěšnost proti jednobloku a nekompaktnímu dvojbloku	Úspěšnost proti dvojbloku a trojbloku	Špatné nahrávky	Celkem úspěšnosti	Celkem bodů	%
Blokaf č. 11	0 z 2			0 z 2	0	0%
Blokaf č. 15	1 z 1			1 z 1	0	100%
Smečaf č. 5	4 z 6	2 z 4	1 z 1	7 z 11	6	61%
Smečaf č. 10	0 z 1	4 z 5		4 z 6	3	67%
Diagonální smečaf č. 9	2 z 3	1 z 5	1 z 2	4 z 10	4	40%
Nahrávač č. 6	2 z 2			2 z 2	2	100%
	9 z 15	7 z 14	1 z 3	17 z 32	15	
	60%	50%	33%	53%		
Úspěšnost obrany Íránu	Jednoblok a nekompaktní dvojblok	Úspěšnost obrany	dvojblok a trojblok	Úspěšnost obrany		
Míč vybrán v poli	9		2			
Míč nadražen blokem a vybrán v poli	4	17 z 56	5		14 z 32	
Útok zablokován (bod z bloku)	2		5			
Soupeř chybí (aut, síť)	2		2			
	4x ulívka, 2x technický úder (lob), 11x smeč	30%	3x technický úder (lob), 11x smeč		44%	
Úspěšnost obrany Itálie	Jednoblok a nekompaktní dvojblok	Úspěšnost obrany	dvojblok a trojblok	Úspěšnost obrany		
Míč vybrán v poli	10		4			
Míč nadražen blokem a vybrán v poli	3	22 z 47	2		9 z 23	
Útok zablokován (bod z bloku)	4		2			
Soupeř chybí (aut, síť)	5		1			
	4x ulívka, 1x technický úder (lob), 3x útok nahrávče, 14x smeč	47%			1x lob (technický úder, 5x smeč, 3x ulívka)	39%

Příloha D. Vypracovaná detailní statistika utkání Rusko – Brazílie

Servis Rusko	Celkem	Chyba	Efektivní	Neefektivní	Přímý bod	%
Plachtící servis	22	2	6	14	0	27%
Servis skákaný riskantní	37	13	12	12	3	32%
Servis technický	1	0	0	1	0	0%
Celkem	60	15	18	27		30%
Servis Brazílie	Celkem	Chyba	Efektivní	Neefektivní	Přímý bod	%
Plachtící servis	18	1	6	11		33%
Servis skákaný riskantní	41	4	26	11	2	63%
Servis technický	14	0	3	11		21%
Celkem	73	5	35	33		48%
Příjem Rusko	Příjem za "1 a 2"	Příjem za "3 a 4"	Míč přes / Eso	Úspěšnost		%
hráč č. 5		1		0 z 1		0%
hráč č. 8	15	5	3	15 z 23		65%
hráč č. 16	9	9	3	9 z 21		42%
hráč č. 17	1	2		1 z 3		33%
hráč č. 18		1		0 z 1		0%
hráč č. 19	7	9	2	7 z 18		39%
hráč č. 20	1			1 z 1		100%
Celkem	33	27	8	33 z 68		49%
Příjem Brazílie	Příjem za "1 a 2"	Příjem za "3 a 4"	Míč přes / Eso	Úspěšnost		%
hráč č. 10	8	4	3	8 z 15		53%
hráč č. 12	8	2		8 z 12		67%
hráč č. 13		1		0 z 1		0%
hráč č. 18	11	7	1	11 z 19		58%
Celkem	27	14	4	27 z 45		60%
Úspěšnost nahrávače po příjmu	Úspěšný při příjmu za "1 a 2"	Neúspěšný	Špatná nahrávka nebo chyba	Útok z druhé	Úspěšnost	%
Rusko	26	5	0	1 z 2	27 z 33	82%
Brazílie	23	3	1		23 z 27	85%
Úspěšnost nahrávače po vybirání	Úspěšný při vybirání za "1 a 2"	Neúspěšný	Špatná nahrávka nebo chyba	Útok z druhé	Úspěšnost	%
Rusko	3	1			3 z 4	75%
Brazílie	14	2		1 z 1	15 z 17	88%
Úspěšnost útoku Ruska po příjmu	Úspěšnost proti jednobloku a nekompaktnímu dvojbloku	Úspěšnost proti dvojbloku a trojbloku	Špatné nahrávky	Celkem úspěšnost	Celkem bodů	%
Blokař č.14	3 z 3	1 z 1	1 x chyba N, 2 chyby ostatní	4 z 4	4	100%
Blokař č.18	3 z 4	1 z 1		4 z 5	4	80%
Smečář č.8	2 z 6	6 z 7		8 z 13	4	62%
Smečář č. 19	3 z 7	2 z 3		5 z 10	5	50%
Diagonální smečář č.17	7 z 10	8 z 9	0 z 2	15 z 21	13	71%
Diagonální smečář č.12			0 z 1	0 z 1	0	0%
Nahrávač č.5	1 z 2		0 z 1	1 z 3	1	33%
	19 z 32	18 z 21	0 z 4	37 z 57	31	
	59%	86%	0%	65%		
Úspěšnost útoku Brazílie po příjmu	Úspěšnost proti jednobloku a nekompaktnímu dvojbloku	Úspěšnost proti dvojbloku a trojbloku	Špatné nahrávky	Celkem úspěšnost	Celkem bodů	%
Blokař č.13	1 z 2	1 z 1		2 z 3	1	67%
Blokař č.16	3 z 5	2 z 2		5 z 7	5	71%
Smečář č.12	6 z 8	1 z 2		7 z 10	6	70%
Smečář č.18	4 z 5	1 z 2	0 z 1	5 z 8	5	63%
Diagonální smečář č.4	4 z 6	3 z 4		7 z 10	4	70%
Nahrávač č.1						
	18 z 26	8 z 14	0 z 1	26 z 38	21	
	69%	57%	0%	68%		
Úspěšnost útoku Ruska po vybirání	Úspěšnost proti jednobloku a nekompaktnímu dvojbloku	Úspěšnost proti dvojbloku a trojbloku	Špatné nahrávky	Celkem úspěšnost	Celkem bodů	%
Blokař č.14						
Blokař č.18	2 z 2	0 z 1		2 z 3	2	67%
Smečář č.8	1 z 1	0 z 1	1 z 1	2 z 3	2	67%
Smečář č. 19	2 z 2	4 z 8		6 z 10	4	60%
Diagonální smečář č.17	0 z 1	1 z 5	0 z 1	1 z 7	1	14%
Diagonální smečář č.12						
Nahrávač č.5			1 x chyba ostatní			
	5 z 6	5 z 15	1 z 2	11 z 23	9	
	83%	33%	50%	58%		
Úspěšnost útoku Brazílie po vybirání	Úspěšnost proti jednobloku a nekompaktnímu dvojbloku	Úspěšnost proti dvojbloku a trojbloku	Špatné nahrávky	Celkem úspěšnost	Celkem bodů	%
Blokař č.13	2 z 3			2 z 3	2	67%
Blokař č.16	2 z 3			2 z 3	2	67%
Smečář č.12	2 z 3	1 z 2		3 z 5	2	60%
Smečář č.18	4 z 6	5 z 5		9 z 11	6	82%
Diagonální smečář č.4	4 z 4	6 z 10		10 z 14	9	71%
Nahrávač č.1	1 z 1	0 z 1	1 x chyba ostatní	1 z 2	1	50%
	15 z 20	12 z 18		27 z 38	22	
	75%	67%		71%		
Úspěšnost obrany Ruska	Jednoblok a nekompaktní dvojblok	Úspěšnost obrany	dvojblok a trojblok	Úspěšnost obrany		
Míč vybrán v poli	6		7			
Míč nadražen blokem a vybrán v poli	2		0			
Útok zablokován (bod z bloku)	2	13 z 46	3	11 z 33		
Soupeř chybuje (aut, síť)	3		1			
	3x ulívka, 10x smeč		4x ulívka, 2x technický úder (lob), 5x smeč			
		28%		33%		
Úspěšnost obrany Brazílie	Jednoblok a nekompaktní dvojblok	Úspěšnost obrany	dvojblok a trojblok	Úspěšnost obrany		
Míč vybrán v poli	8		3			
Míč nadražen blokem a vybrán v poli	4		6			
Útok zablokován (bod z bloku)	4	18 z 42	3	14 z 38		
Soupeř chybuje (aut, síť)	2		2			
	5x ulívka, 2x technický úder (lob), 1x útok nahrávače, 10x smeč			12x smeč, 2x ulívka		
		43%		37%		

Příloha E. Vypracovaná detailní statistika utkání Itálie – USA

Servis USA	Celkem	Chyba	Efektivní	Neefektivní	Přímý bod	%
Plachtící servis	36	1	11	24		31%
Servis skákaný riskantní	73	16	33	24	5	45%
Servis technický	3	0	2	1		67%
Celkem	112	17	46	49		41%
Servis Itálie	Celkem	Chyba	Efektivní	Neefektivní	Přímý bod	%
Plachtící servis	34	4	10	20		29%
Servis skákaný riskantní	67	13	29	25	10	43%
Servis technický	4	2	1	1		25%
Celkem	105	19	40	46		38%
Přijem USA	Přijem za "1 a 2"	Přijem za "3 a 4"	Míč přes / Eso	Úspěšnost	Úspěšnost	
hráč č. 1	2	1		2 z 3	67%	
hráč č. 2	16	7	8	16 z 31	52%	
hráč č. 3	15	10	3	15 z 28	54%	
hráč č. 5	1	1	3	1 z 5	20%	
hráč č. 22	12	7		12 z 19	63%	
Celkem	46	26	14	46 z 86	53%	
Přijem Itálie	Přijem za "1 a 2"	Přijem za "3 a 4"	Míč přes / Eso	Úspěšnost	Úspěšnost	
hráč č. 5	9	8	1	9 z 18	50%	
hráč č. 6		1		0 z 1	0%	
hráč č. 7	1	1		1 z 2	50%	
hráč č. 9		2		0 z 2	0%	
hráč č. 10	17	9	4	17 z 30	57%	
hráč č. 13	20	14	4	20 z 38	53%	
hráč č. 15	1			1 z 1	100%	
hráč č. 16	1	2		1 z 3	33%	
Celkem	49	37	9	49 z 95	52%	
Úspěšnost nahrávače po příjmu	Úspěšný při příjmu za "1 a 2"	Neúspěšný	Špatná nahrávka nebo chyba	Útok z druhé	Úspěšnost	%
USA	33	10	1	2 z 2	35 z 46	76%
Itálie	36	8	1	3 z 4	39 z 49	80%
Úspěšnost nahrávače po vybrání	Úspěšný při vybrání za "1 a 2"	Neúspěšný	Špatná nahrávka nebo chyba	Útok z druhé	Úspěšnost	%
USA	14	3	0	1 z 1	15 z 18	83%
Itálie	10	3	2	2 z 2	12 z 17	71%
Úspěšnost útoku USA po příjmu	Úspěšnost proti jednobloku a nekompaktnímu dvojbloku	Úspěšnost proti dvojbloku a trojbloku	Špatné nahrávky	Celkem úspěšnost	Celkem bodů	%
Blokař č.4	4 z 5			4 z 5	4	80%
Blokař č.17	10 z 11	1 z 1		11 z 12	6	92%
Smečař č.2	5 z 6	3 z 6		8 z 12	5	67%
Smečař č.3	6 z 9	2 z 6	1 z 1	9 z 16	6	56%
Diagonální smečař č.1	4 z 5	12 z 18	0 z 1	16 z 24	11	67%
Nahrávač č.11	2 z 2			2 z 2	2	100%
	31 z 38	18 z 31	1 z 2	50 z 71	34	
	82%	58%	50%	70%	48%	
Úspěšnost útoku Itálie po příjmu	Úspěšnost proti jednobloku a nekompaktnímu dvojbloku	Úspěšnost proti dvojbloku a trojbloku	Špatné nahrávky	Celkem úspěšnost	Celkem bodů	%
Blokař č.11	6 z 9			6 z 9	4	67%
Blokař č.15	5 z 10			5 z 10	5	50%
Smečař č.5	5 z 7	10 z 16	0 z 1	15 z 24	10	63%
Smečař č.10	6 z 9	3 z 3		9 z 12	7	75%
Smečař č.16		1 z 2		1 z 2	1	50%
Diagonální smečař č.4	0 z 1	0 z 1		0 z 2	0	0%
Diagonální smečař č.9	3 z 5	6 z 16	1 z 1	10 z 22	8	45%
Nahrávač č.6	3 z 4			3 z 4	1	75%
	28 z 45	20 z 38	1 z 2	49 z 85	36	
	62%	53%	50%	58%	42%	
Úspěšnost útoku USA po vybrání	Úspěšnost proti jednobloku a nekompaktnímu dvojbloku	Úspěšnost proti dvojbloku a trojbloku	Špatné nahrávky	Celkem úspěšnost	Celkem bodů	%
Blokař č.4	0 z 2			0 z 2	0	0%
Blokař č.17	4 z 6			4 z 6	2	67%
Smečař č.2	6 z 7	6 z 10		12 z 17	9	71%
Smečař č.3	1 z 1	2 z 6		3 z 7	3	43%
Diagonální smečař č.1	3 z 5	6 z 14	2 z 3	11 z 22	8	50%
Nahrávač č.11	1 z 1			1 z 1	1	100%
	15 z 22	14 z 30	2 z 3	31 z 55	23	
	68%	47%	67%	56%	42%	
Úspěšnost útoku Itálie po vybrání	Úspěšnost proti jednobloku a nekompaktnímu dvojbloku	Úspěšnost proti dvojbloku a trojbloku	Špatné nahrávky	Celkem úspěšnost	Celkem bodů	%
Blokař č.11	0 z 1			0 z 1	0	0%
Blokař č.15			1 z 1	1 z 1	0	100%
Smečař č.5	4 z 6	3 z 6		7 z 12	3	58%
Smečař č.10	4 z 7	5 z 7	0 z 3	9 z 17	7	53%
Smečař č.16						
Diagonální smečař č.4						
Diagonální smečař č.9	3 z 5	8 z 10	0 z 2	11 z 17	9	65%
Nahrávač č.6	5 z 5	0 z 1		5 z 6	5	83%
	16 z 24	16 z 24	1 z 6	33 z 54	24	
	67%	67%	17%	61%	44%	
Úspěšnost obrany USA	Jednoblok a nekompaktní dvojblok	Úspěšnost obrany	dvojblok a trojblok	Úspěšnost obrany		
Míč vybrán v poli	12		6			
Míč nadražen blokem a vybrán v poli	7	29 z 74	6	28 z 64		
Útok zablokován (bod z bloku)	5		11			
Soupeř chybí (aut, síť)	5		5			
	3x ulívka, 4x technický úder (lob), 21x smeč, 1x útok nahrávače	39%	4x ulívka, 1x technický úder (lob), 23x smeč	44%		
Úspěšnost obrany Itálie	Jednoblok a nekompaktní dvojblok	Úspěšnost obrany	dvojblok a trojblok	Úspěšnost obrany		
Míč vybrán v poli	8		10			
Míč nadražen blokem a vybrán v poli	3	16 z 62	7	28 z 64		
Útok zablokován (bod z bloku)	3		4			
Soupeř chybí (aut, síť)	2		7			
	2x ulívka, 1x technický úder (lob), 13x smeč	26%	6x ulívka, 2x technický úder (lob), 20x smeč	44%		

Příloha F. Vypracovaná detailní statistika utkání Itálie – Brazílie

Servis Brazílie	Celkem	Chyba	Efektivní	Neefektivní	Přímý bod	%
Plachtící servis	30	0	18	12	2	60%
Servis skákaný riskantní	41	12	16	13	4	39%
Servis technický	6	1	2	3	1	33%
	77	13	36	28		47%
Přijem Brazílie	Přijem za "1 a 2"	Přijem za "3 a 4"	Míč přes / Eso	Úspěšnost		%
hráč č. 10	8	4	0	8 z 12		67%
hráč č. 12	12	8	1	12 z 21		57%
hráč č. 18	9	5	1	9 z 15		60%
hráč č. 19	3	3	0	3 z 6		50%
	32	20	2	32 z 54		59%
Přijem Itálie	Přijem za "1 a 2"	Přijem za "3 a 4"	Míč přes / Eso	Úspěšnost		%
hráč č. 5	8	8	3	8 z 21		38%
hráč č. 7	3	2	0	3 z 5		60%
hráč č. 9	1	2	0	1 z 3		33%
hráč č. 10	9	6	5	9 z 20		45%
hráč č. 13	4	6	1	4 z 11		36%
hráč č. 15	1	0	0	1 z 1		100%
hráč č. 16	2	1	2	2 z 5		40%
Celkem	28	25	11	28 z 64		44%
Úspěšnost nahrávače po příjmu	Úspěšný při příjmu za "1 a 2"	Neúspěšný	Špatná nahrávka nebo chyba	Útok z druhé	Úspěšnost	%
Brazílie	26	5	0	1 z 1	26 z 31	84%
Itálie	19	7	2	0	19 z 28	68%
Úspěšnost nahrávače po vyběrání	Úspěšný při vyběrání za "1 a 2"	Neúspěšný	Špatná nahrávka nebo chyba	Útok z druhé	Úspěšnost	%
Brazílie	4	3	0		4 z 7	57%
Itálie	5	3	1	0 z 1	5 z 9	56%
Úspěšnost útoku itálie po příjmu	Úspěšnost proti jednobloku a nekompaktní dvojblok	Úspěšnost proti dvojbloku	Špatné nahrávky	Celkem úspěšnost	Celkem bodů	%
Blokař č.11	2 z 2	1 z 1	0	3 z 3	2	100%
Blokař č.15	4 z 6	0	1 z 1	5 ze 7	5	71%
Smečář č.5	6 z 9	3 z 5	0	9 z 14	8	64%
Smečář č.10	3 ze 4	2 ze 3	0	5 z 7	4	71%
Smečář č.16	1 z 1	0 z 1	0	1 z 2	1	50%
Diagonální smečář č.9	3 z 5	8 z 11	1 z 1	12 z 17	12	71%
	19 z 27	14 z 21		35 z 50	32	70%
	70%	66%				
Úspěšnost útoku Brazílie po příjmu	Úspěšnost proti jednobloku a nekompaktní dvojblok	Úspěšnost proti dvojbloku	Špatné nahrávky	Celkem úspěšnost	Celkem bodů	%
Blokař č.13	3 z 5	1 z 2	0	4 ze 7	4	57%
Blokař č.16	5 ze 7	1 ze 2	0	6 z 9	6	67%
Smečář č.12	5 ze 7	1 z 2	0	6 z 9	5	67%
Smečář č.18	2 ze 3	1 ze 3	0 z 1	3 z 7	3	43%
Diagonální smečář č.4	9 z 11	4 z 5	0 z 2	13 z 18	11	72%
Nahrávač č.1	1 z 1	0	0	1 z 1	1	100%
	25 z 34	8 z 14		32 z 51	30	65%
	74%	57%				
Úspěšnost útoku itálie po vyběrání	Úspěšnost proti jednobloku a nekompaktní dvojblok	Úspěšnost proti dvojbloku	Špatné nahrávky	Celkem úspěšnost	Celkem bodů	%
Blokař č.11	2 z 2	0	0	2 z 2	0	100%
Blokař č.15	0	0	0			
Smečář č.5	3 ze 4	1 z 1		4 z 5	4	80%
Smečář č.10	0 z 1	0 ze 3	1 ze 2	1 z 6	0	17%
Nahrávač č.6	0 z 1	0	0	0 z 1	0	0%
Diagonální smečář č.9	1 z 1	3 z 5	0	4 z 5	4	80%
	6 z 9	4 z 9		11 z 19	8	58%
	67%	44%				
Úspěšnost útoku Brazílie po vyběrání	Úspěšnost proti jednobloku a nekompaktní dvojblok	Úspěšnost proti dvojbloku	Špatné nahrávky	Celkem úspěšnost	Celkem bodů	%
Blokař č.13	1 ze 2	0	0	1 ze 2	1	50%
Blokař č.16	0	0	0			
Smečář č.12	1 z 1	1 z 2	0	2 ze 3	2	67%
Smečář č.18	0	0 ze 2	0	0 ze 2	0	0%
Diagonální smečář č.4	2 ze 2	6 z 13	0	8 z 15	7	53%
	4 z 5	7 z 17		11 z 22	10	50%
	80%	41%				
Úspěšnost obrany Itálie	Jednoblok a nekompaktní dvojblok	Úspěšnost obrany	dvojblok a trojblok	Úspěšnost obrany		
Míč vybrán v poli	4		5			
Míč nadražen blokem a vybrán v poli	1	12 z 41	3	17 z 32		
Útok zablokován (bod z bloku)	3		5			
Soupeř chybuje (aut, síť)	4		4			
	3x lob (technický úder), 8x smeč, 1x ulívka		2x lob (technický úder), 14x smeč, 1x ulívka			
		29%		53%		
Úspěšnost obrany Brazílie	Jednoblok a nekompaktní dvojblok	Úspěšnost obrany	dvojblok a trojblok	Úspěšnost obrany		
Míč vybrán v poli	7		5			
Míč nadražen blokem a vybrán v poli	1	11 z 38	0	12 z 31		
Útok zablokován (bod z bloku)	2		4			
Soupeř chybuje (aut, síť)	1		3			
	1x lob (technický úder), 6x smeč, 4x ulívka		3x lob (technický úder), 9x smeč			
		29%		39%		

Priloha G. Vypracovaná celková statistika pro odpovědi na výzkumné otázky

Jaký je podíl a úspěšnost skákaného rotovanečního servisu a servisu plachtáčů?

	Bra	11	46	13	37	12	8	21	6	23	8	30	18	36	11	34	10	22	6	18	6	Celkem podání	Celkem úspěšných podání	Úspěšnost
Plachtáč servis	29	22	43	21	27	8	52	24	4	47	15	41	16	73	33	67	29	37	12	41	26	480	101	43%
Servis skákaný řískanul	52	22	43	21	27	8	52	24	4	47	15	41	16	73	33	67	29	37	12	41	26	480	206	43%
Servis technický	10	4	1	0	3	0	6	2	2	4	1	6	2	3	2	4	1	1	0	14	3	52	15	29%
																						Celkem skákaný	221	42%
																						Celkem servisů	828	

Jaký systém příjmu podání budou realizovat sledované týmy?

Itálie	Příjemové 4 hráčů
USA	Příjemové 4 hráčů
Rusko	Příjemové 4 hráčů
Irán	Příjemové 3 hráčů
Brazílie	Příjemové 3 hráčů
Argentina	Příjemové 3 hráčů

Jaký je úspěšnost nahrávek po ideálním příjmu podání?

	Brazílie	38	5	30	6	25	2	32	4	26	5	19	9	35	11	39	10	27	6	23	4	Celkem úspěšných nahrávek	Celkem úspěšných nahrávek	Celkem nahrávek	%
Po příjmu podání za "1 a 2"	Brazílie	38	5	30	6	25	2	32	4	26	5	19	9	35	11	39	10	27	6	23	4	294	62	356	83%
Po výběru v pol. za "1 a 2"	Brazílie	9	1	9	0	4	6	8	2	4	3	5	4	15	3	12	5	3	1	15	2	84	27	111	76%

Jaká je úspěšnost útočných hráčů vzhledem ke kvalitě obrany na sítě?

	Arg.	Bra	24	35	48	21	34	26	35	19	27	25	34	31	38	28	45	19	32	18	26	Celkem úspěšných útoků	Celkem útoků	%
Po příjmu prot. jednoboku	36	29	13	19	14	6	10	10	15	14	21	8	14	18	31	20	38	18	21	8	14	241	354	68%
Po výběru prot. jednoboku	30	12	15	19	4	9	9	9	15	6	9	4	5	15	22	16	24	5	6	15	14	99	212	62%
Po výběru prot. dvojboku	17	27	7	18	6	9	7	14	4	4	9	7	17	14	30	16	24	5	15	12	95	141	70%	
																						Celkem útoků	888	64%

Jaký je úspěšnost obrany vprot. vzhledem ke kvalitě obrany na síti?

	Arg.	Bra	22	69	16	48	17	56	22	47	12	41	38	29	74	28	64	13	46	18	42	Vybraných útoků	Celkem útoků protivníků	%	
Jednobok	17	38	24	60	14	32	9	23	17	32	12	31	16	62	28	64	11	33	14	38	188	525	36%		
Dvojbok																						162	413	39%	
																						Celkem	350	938	37%